

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Subjektivní prožívání intimního vztahu u mužů konzumujících pornografii

Bc. Tereza Horníčková

Diplomová práce

Studijní program: Psychologie

Vedoucí práce: Mgr. Jan Jakub Zlámaný Ph.D.

Praha 2023

Prague College Of Psychosocial Studies

Subjective experience of intimate relationships in men who consume pornography

Bc. Tereza Horníčková

The diploma thesis

Study programme: Psychology

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jan Jakub Zlámaný Ph.D.

Prague 2023

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.“

V Praze dne _____

Tereza Horníčková

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Janovi Jakobovi Zlámanému Ph.D. za odbornou pomoc a ochotu při vedení diplomové práce.

Mé poděkování patří také respondentům, kteří se účastnili výzkumného šetření a umožnili tak vznik práce.

Anotace:

Diplomová práce se zaměřuje na prožívání intimních vztahů u mužů, kteří konzumují pornografii a na subjektivní zkušenosti, které konzumaci provází. Práce se skládá ze tří teoretických kapitol, které se věnují tématu sexuality, intimity a pornografie. V praktické části byl proveden kvalitativní výzkum u pěti mužů, konzumujících pornografii. Výsledky byly analyzovány pomocí interpretativní fenomenologické analýzy (IPA). Výzkumné výsledky se zabývají tématy jako je vnímání intimity, obavy z narušení intimního života, využití pornografie pro uvolnění nebo zlepšení fyzické připravenosti na intimní styk a střet reality a obrazu, který tvoří pornografický obsah. Práce je ukázkou toho, jak různorodé mohou být subjektivní zkušenosti s konzumací pornografie u jednotlivců.

Klíčová slova: konzumace pornografie, intimní vztah, intimita, sexualita

Annotation:

The thesis focuses on the experience of intimate relationships among men who consume pornography and the subjective experiences that accompany consumption. The thesis consists of three theoretical chapters that address the themes of sexuality, intimacy and pornography. In the practical part, qualitative research was conducted with five men who consume pornography. The results were analysed using Interpretative Phenomenological Analysis (IPA). The research findings address themes such as the perception of intimacy, fears of disruption of intimate life, the use of pornography to relax or improve physical readiness for intimacy, and the conflict between reality and the image that constitutes pornographic content. This work demonstrates how diverse the subjective experiences of pornography consumption can be for individuals.

Keywords: pornography consumption, intimate relationship, intimacy, sexuality

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 SEXUALITA	11
1.1 Vymezení pojmu	11
1.2 Sexuální touha	12
1.3 Sexuální akt	12
1.3.1 Psychické faktory	13
1.3.2 Kulturní a společenské vlivy	14
2 INTIMITA	15
2.1 Vymezení pojmu	15
2.2 Sexuální intimita	15
2.3 Intimita ve vztahu	17
3 PORNOGRAFIE	20
3.1 Vymezení pojmu	20
3.2 Historie pornografie	21
3.3 Důsledky konzumace pornografie	26
3.3.1 Negativní dopady	27
3.3.1.1 Změna sexuálních preferencí	27
3.3.1.2 Častá masturbace v důsledku nadužívání pornografie	28
3.3.2 Pozitivní dopady	30
3.3.2.1 Rozšíření obzorů	30
3.3.2.2 Vzdělávací nástroj	31
3.4 Role pornografie v kontextu partnerské sexuální aktivity	32
3.4.1 Společné sledování	33
3.5 Body image	33
VÝZKUMNÁ ČÁST	35
4 Výzkumná část	35
4.1 Cíl výzkumného šetření	35
4.1.1 Výzkumná otázka	35
4.2 Metodika výzkumu	35
4.3 Metody sběru dat	36
4.4 Výzkumný soubor	36
4.5 Charakteristika respondentů	36
4.6 Zpracování dat	37
4.7 Etické aspekty	37

4.8	Osnova rozhovoru	37
4.9	Reflexe vlastní zkušenosti s tématem.....	38
5	VÝSLEDKY	40
5.1	Analýza jednotlivých rozhovorů	40
5.1.1	Témata vyplývající z rozhovoru 1.....	40
5.1.1.1	Téma A1: Vůně	40
5.1.1.2	Téma A2: Psychicky vzrušeněj	41
5.1.1.3	Téma A3: Nevybitá sexuální energie	42
5.1.1.4	Téma A4: Autoerotika.....	43
5.1.1.5	Téma A5: Rituál	44
5.1.1.6	Téma A6: Dvojsmyslný prázdno.....	45
5.1.1.7	Téma A7: Droga.....	46
5.1.1.8	Téma A8: Gradace	47
5.1.2	Témata vyplývající z rozhovoru 2.....	48
5.1.2.1	Téma B1: Čistě soukromí.....	48
5.1.2.2	Téma B2: Vztah by měl mít své hranice.....	48
5.1.2.3	Téma B3: Trénink	49
5.1.2.4	Téma B4: Nepřipraví tě to na nic	49
5.1.3	Témata vyplývající z rozhovoru 3.....	50
5.1.3.1	Téma C1: Intimita jako sdílení.....	50
5.1.3.2	Téma C2: Respekt k ženám.....	51
5.1.3.3	Téma C3: Nuda	52
5.1.3.4	Téma C4: Vystřízlivění	52
5.1.3.5	Téma C5: Zklamání.....	53
5.1.3.6	Téma C6: Trénink	53
5.1.3.7	Téma C7: Sebepoznávání.....	54
5.1.4	Témata vyplývající z rozhovoru 4.....	55
5.1.4.1	Téma D1: Vztah	55
5.1.4.2	Téma D2: Otevřená komunikace.....	56
5.1.4.3	Téma D3: Emoční blízkost.....	56
5.1.4.4	Téma D4: V každý situaci najít humor	57
5.1.4.5	Téma D5: Jenom orgasmus	58
5.1.4.6	Téma D6: Inspirace, scénáře, obzory	58
5.1.4.7	Téma D7: Porno industry	59
5.1.4.8	Téma D8: Výbuch dopaminu	59
5.1.4.9	Téma D9: Nerealistická představa	60
5.1.5	Témata vyplývající z rozhovoru 5.....	62

5.1.5.1	Téma E1: Intimita.....	62
5.1.5.2	Téma E2: Dobrý sluha, špatný pán	62
5.1.5.3	Téma E3: Zabít čas.....	63
5.1.5.4	Téma E4: Preference	63
5.1.5.5	Téma E5: Skončím fakt jenom u sledování porna.....	64
5.1.5.6	Téma E6: Reklama na sex	64
5.1.5.7	Téma E7: Body image.....	65
5.1.6	Společná témata.....	66
6	DISKUZE.....	69
	ZÁVĚR	73
	ZDROJE.....	75
	Příloha č. 1 - Otázky k rozhovoru	84
	Příloha č. 2 - Informovaný souhlas	85
	Příloha č. 3: Přepis rozhovoru - Respondent A.....	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha č. 4: Přepis rozhovoru – Respondent B.....	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha č. 5: Přepis rozhovoru – Respondent C.....	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha č. 6: Přepis rozhovoru – Respondent D	Chyba! Záložka není definována.
	Příloha č. 7: Přepis rozhovoru – Respondent E.....	Chyba! Záložka není definována.
	Bibliografické údaje	116

ÚVOD

V současné době je pornografie běžnou součástí našeho každodenního života. Prostřednictvím internetu se stává dostupnější než kdy jindy a mnoho lidí v ní nachází zdroj sexuální stimulace a potěšení, ale i výplň volného času či uvolnění. Nicméně, čím více lidé konzumují pornografii, tím více se objevují obavy ohledně jejího vlivu na společnost, jedince či jeho intimní vztahy. Právě oblast vztahů se v kontextu konzumace pornografie často skloňuje, proto jsem si ji pro své zkoumání vybrala. Názory na pornografii se různí, je přijímána i odmítána. Adorována i striktně odsuzována. Někteří lidé tvrdí, že konzumace pornografie může mít negativní vliv na intimní vztahy, zatímco jiní tvrdí opak. Z mého pohledu je důležité téma zkoumat zejména proto, že se pomalu, ale jistě začíná vynořovat na povrch a začíná se o něm otevřeně mluvit i v široké společnosti. Nepochybně je dobré detabuizovat téma pornografie a její konzumace, ale i problémy, které se s ní mohou pojít. Současně se domnívám, že je vhodné posuzovat tuto problematiku z více stran, aby z původně dobrého záměru nevzkvétala naprostá demonizace.

Cílem této diplomové práce je zkoumat, jak konzumenti pornografie prožívají své intimní vztahy. Pro tento účel bylo provedeno kvalitativní výzkumné šetření, které se zaměřuje na prožívání mužů, kteří konzumují pornografii a žijí v partnerském vztahu. Výzkumné šetření bylo provedeno pomocí rozhovorů a vyhodnoceno kvalitativní metodou interpretativní fenomenologické analýzy IPA.

Teoretická část práce se věnuje třem hlavním tématům. První kapitola se zaměřuje na definici sexuality z hlediska psychologického i biologického a na vlivy, které na ni působí. Druhá kapitola se věnuje tématu intimity a jejímu vymezení v obecném, sexuálním i partnerském kontextu. Kapitola třetí mapuje definici a historický vývoj pornografie. Je doplněna o průřez výzkumů studujících pozitivní i negativní důsledky konzumace pornografie na jedince a pár.

V praktické části je popsán průběh a výsledky výzkumného šetření. Nejprve je vymezen cíl výzkumného šetření, následně jsou popsány použité metody, etické aspekty, výběr vzorku a jeho charakteristiky. Vložena je rovněž osnova rozhovoru a reflexe vlastní zkušenosti s tématem. Rozhovory byly analyzovány pomocí kvalitativní metody

interpretativně fenomenologické analýzy (IPA). Po představení a záznamu o průběhu výzkumu jsou představeny jeho výsledky a diskuze.

TEORETICKÁ ČÁST

1 SEXUALITA

1.1 Vymezení pojmu

Snadně vyhlížející otázka „Co znamená sexualita?“ se vždy vzpírala jakékoli snadné odpovědi. Vědci, zabývající se zodpovězením této otázky, se často nachází na názorových protipólech. Například psychologičky Deborah Tolman a Lisa Diamond (2014) sexualitu definují jako příslovečný vnořený rozměr lidské zkušenosti jedince ve vztazích uvnitř komunit uvnitř kultur. Zatímco sexuologové Petr Weiss a Jaroslav Zvěřina (2001) zastávají více biologické hledisko a sexualitu vnímají jako jednu ze základních potřeb člověka, která přináší rozkoš, radost a potěšení, ale i úzkost, deprese či sexuálně přenosné choroby. Podobným směrem se vydává socioložka Ann Oakley (2016), která sexualitu popisuje jako chování vztahující se k pohlavnímu uspokojení. Hartl a Hartlová (2009) pojem sexualita v psychologickém slovníku vykládají jako projev lidského chování a cítění, který je následkem tělesných i psychických rozdílů mezi jedinci, případně fyziologické uspokojení či psychickou slast spojenou se sexuálními aktivitami.

Jen z různorodosti výkladů vyplývá, že sexualita může být jen stěží vystižena jednotnou definicí, která by ji dokázala uspokojivě pojmut v jejích mnoha významech. Pro potřeby mé práce považuji za nejpresnější výklad z příručky APA - Handbook of Sexuality and Psychology. Ta na sexualitu nahlíží jako na seznam individuálních a sociálních zkušeností a atributů včetně tužeb, chování, představ, preferencí, orientací a identit na individuální úrovni. Zahrnuje jak mysl, tak tělo, jakož i sexuální mravy, zákony a normy společnosti, instituce a kultury. Tyto vzájemně se prolínající dimenze se spojují a rozdělují a vytvářejí dynamický a proměnlivý systém (Tolman et al., 2014).

Deborah Tolman a Lisa Diamond (2014) se domnívají, že rozdílné, a dokonce protichůdné představy o lidském bytí se promítají do způsobu, jakým lidé přemýšlejí o sexualitě, jak ji chápou, prožívají a pojmají. Tím se otevírá otázka, zda jsou lidé biologicky uzpůsobeni k tomu, aby vnímali potenciální sexuální partnery a chovali se k nim velmi specifickým způsobem na základě evolučního cíle rozmnožit druh. Nebo se lidé zásadně liší od svých bratrů savců tím, že jsou schopni se pohybovat mimo toto nastavení a využívat svůj mozek a kognitivní schopnosti k tomu, aby si představovali a realizovali sexuální představy, touhy, společnosti, víru a praktiky, které nahrazují, a

dokonce podkopávají základní evoluční cíl rozmnožování? Je zřejmé, že sexualita je oblastí, v níž lidé nemohou nevnímat a nepromítat představy o své lidskosti a morálce. V souladu s tím podléhá hlubokým způsobem společenské regulaci a kontrole a je podnětem k odporu a revoluci. Sexualita je tak stejně neukázněná jako kodifikovaná a institucionalizovaná.

1.2 Sexuální touha

Sexuální touha bývá často zaměňována se sexuálním vzrušením. Na rozdíl od vzrušení může být touha ovšem přítomna mimo sexuální akt a není závislá na genitální reakci (Regan & Berscheid, 1999).

Levine (2002) ve svém modelu vykresluje sexuální touhu jako intenzivně osobní zkušenost, která je výsledkem interakce mezi neuroendokrinními, kognitivními a motivačními procesy na jedné straně a kontextuálními, sociálními a kulturními procesy na straně druhé. Domnívá se, že sexuální touha se vyznačuje silnými individuálními rozdíly v intenzitě mezi pohlavími a v závislosti na věku. Mezi výzkumníky, kteří se zabývají milostnými vztahy, panuje většinou shoda v tom, že romantická láska poskytuje ideální prostředí pro rozvoj intimity, přičemž sexuální touha (a s ní spojené pocity, např. vášně) plní roli iniciátora tím, že motivuje sexuální zájem, který umožňuje zvýšení blízkosti a tím rozvoj romantické lásky (Hatfield et al., 1984; Hatfield & Rapson, 1993; Sternberg, 1986).

1.3 Sexuální akt

Sociální psycholog Justin Lehmiller (2014) ve své knize mapuje vývoj pohledu na sex z historického hlediska. Upozorňuje, že po dlouhá staletí mnoho společností světa zastávalo názor, že sex znamená jediné: pohlavní styk v rámci manželství za účelem plození potomků. Jakákoli jiná forma intimního styku byla nejen považována za hříšnou, ale mohla vás stát společenské postavení, svobodu či dokonce život. V přímém rozporu s tímto názorem se pojetí sexu v moderní době značně rozšířilo a sexuální aktivita se stala poměrně komplexní. Například „sex“ dnes označuje širokou škálu chování, od vzájemné masturbace po orální, vaginální a anální stimulaci, nemluvě o fenoménech, jako je „sexting“ a sex po telefonu. Sexuální aktivity dnes již v rámci západní civilizace nejsou právně ani morálně omezeny na tradiční heterosexuální manželství. Sex se vyskytuje i mezi nesezdanými romantickými partnery, „přáteli s výhodami“ a lidmi s různou sexuální orientací. Sexuální akty navíc mohou sloužit k nejrůznějším účelům, přičemž plození je

jen jednou z možností. Lidé dnes vnímají sex jako formu rekreace, způsob, jak vyjádřit lásku nebo se sblížit s partnerem i způsob, jak oslavit zvláštní příležitosti.

Ve studii Mestona a Busse (2007) bylo dokonce identifikováno 237 různých důvodů k sexu od základních, jako je touha po fyzickém potěšení přes duchovní, jako je snaha přiblížit se Bohu až po motivace altruistické nebo naopak. Tato obrovská variabilita sexuálních aktivit, vztahů a motivací naznačuje, že sexuální akt je značně individuálně vnímaný a prožívaný jev.

Jako výchozí bod je důležité si uvědomit, že každý jednotlivý sexuální akt je výsledkem působení několika sil na jednu nebo více osob. Mezi tyto síly patří naše individuální psychické i genetické vybavení a vývojová historie, jakož i současný sociální a kulturní kontext, v němž žijeme. Některé z těchto vlivů sexuální aktivitu podněcují, zatímco jiné ji naopak potlačují. To, zda k sexu v daném okamžiku dojde, závisí na tom, které síly jsou v daném okamžiku nejsilnější. Lehmilller (2014) dělí síly, které vzájemně působí na sexuální chování, do tří základních kategorií: psychologické proměnné, kulturní a společenské faktory a biologické a evoluční vlivy. Podobný názor zastává i Vrublová (2005), která se domnívá, že sexuální vývoj jedince probíhá zcela individuálně, a to pod vlivem sociálního učení, kultury společnosti a dle vlastní genové výbavy.

1.3.1 Psychické faktory

Sexuální chování může ovlivňovat obrovské množství psychických faktorů, včetně naší nálady, úrovně kognitivní bdělosti, našich postojů k sexu a vztahům, očekávání chování a také asociací naučených prostřednictvím posilování. Některé z těchto faktorů jsou přechodné, tedy měnící se z okamžiku na okamžik, zatímco jiné jsou relativně stabilní charakteristiky, které si s sebou neseme po celý život. Bez ohledu na jejich stabilitu může každá z těchto psychologických proměnných podporovat nebo brzdít tendence k sexuálnímu chování (Lehmilller, 2014).

Výše zmíněné posilování zkoumali skrze laboratorní studii Plaud a Martini (1999). Ve studii si každý účastník předem vybral sexuálně explicitní vizuální podněty, které byly použity jako nepodmíněné podněty, jimž se podařilo podmínit sexuální reakci. Výzkumník je poté spojil s prezentací podmíněného podnětu. Výsledky studie naznačují, že ve skutečnosti došlo ke klasickému podmínění sexuální reakce. Výzkum ukazuje, že naučené asociace hrají v sexuálním chování jistou roli. Dle Lehmillera (2014) se jedná o stabilní prvek ovlivňující sexuální chování. Každý z nás si na základě svých předchozích

naučených zkušeností spojuje se sexem něco jiného. Když někdo věří, že mu sexuální chování nějakým způsobem přinese užitek (např. proto, že byl za tuto aktivitu dříve odměněn společenským uznáním), je pravděpodobnější, že k sexu dojde. Naopak když někdo očekává, že by sexuální chování mohlo mít negativní důsledky (např. pokud se mu zdá, že riziko nákazy pohlavně přenosnou infekcí je vysoké, nebo pokud jeho předchozí sexuální zkušenosti byly špatné), je méně pravděpodobné, že bude sex vyhledávat (Plaud & Martini, 1999).

Do výčtu psychického působení nepochybně patří například také nálady, jakožto zástupci psychologických charakteristik proměnných v jednotlivých okamžicích. Masters a Johnsonová (1970) zkoumali specifickou složku proměnných charakteristik - úroveň kognitivního rozptýlení. Tvrdí, že je-li dotyčný v negativním ladění nebo je velmi roztěkaný, nejenže je pravděpodobně méně nakloněn sexu, ale sex, který by uskutečnil, bude pravděpodobně méně uspokojivý. Zatímco pozitivní stavy nálady a nízká úroveň roztržitosti mají tendenci vytvářet opačný vzorec účinků. Je také důležité poznamenat, že všechny výše uvedené účinky jsou obousměrné, tj. postoje a stavy nálady formují sexuální chování, ale sexuální chování také formuje naše postoje a stavy nálady, čímž vzniká zpětná vazba.

1.3.2 Kulturní a společenské vlivy

Kulturní a společenský kontext je pro určování sexuálního chování zásadní. Prakticky všechny společnosti na světě mají tendence regulovat sexualitu jedince. Ovšem normy, na jejichž základě určujeme hranici mezi normálním a deviantním, jsou značně různorodé. Rozsah rozdílů například v postojích k sexu, v sexuálních technikách, v míře zájmu o sex nebo v regulaci sexuálního chování je napříč kulturami obrovský. Zatímco v některých společnostech je sex považován za příjemnou, přirozenou a víceméně neškodnou záležitost, v jiných je i pohlavní styk mezi manželi potenciálně nebezpečný a je obklopen nejrůznějšími rituály nebo pravidly.

Kultura tedy poskytuje významný rámec pro pochopení sexuality. Hodnoty, přesvědčení a chování spojené se sexualitou jednotlivců také hodně prozrazují o širších názorech a hodnotách společnosti, kterou obývají nebo ze které pocházejí. (Agocha, Asencio & Decena, 2014).

2 INTIMITA

2.1 Vymezení pojmu

„Slovo intimita pochází z latinského slova intimus, kde znamená nejvnitřnější, nejtajnější, nejdůvěrnější. Vedle těchto původních významů jsou intimitě připisovány další významy, jako odkrývání emocí, specifický způsob komunikace, pocit blízkosti, otevřenost, upřímnost, vzájemné poznávání, porozumění, pochopení, důvěra, sex, sebeodhalování. Některé z těchto významů se ovšem překrývají se znaky těsných vztahů, což platí zejména o důvěře, které bývá věnována zvláštní pozornost“ (Haubertová & Slaměník, 2013, s. 9).

Teru Morton (1978) člení intimitu na popisnou a preskriptivní. Popisná intimita spočívá v odhalování soukromých informací o své osobě, zatímco intimita preskriptivní se týká sdílení soukromých emocí. Preskriptivní intimita je tak základním kamenem mezilidské blízkosti, protože vypovídá o vnitřním světě jedince více než intimita popisná. Haubertová a Slaměník (2013) v podobném duchu zdůrazňují, že většina autorů spojuje intimitu se sebeodhalováním. Tedy sdělováním emocí, tužeb či názorů, které daná osoba považuje za privátní a jejichž odhalení vyžaduje důvěru v druhého. Za nejintimnější je považováno emoční odhalování, jímž partneři vyhledávají pochopení, ale zároveň pokaždé riskují odmítnutí. Úspěšné emoční odhalení, které se setká s pochopením, tedy zvyšuje těsnost vztahu a prohlubuje intimitu.

Protože intimita je dalším z řady pojmů s mnoha výklady, uvádím dle Výrosta et al. (2019) výčet znaků v nichž se shoduje většina definic. Zaprvé je na intimitu nahlíženo jako na výsočnou hranici, za kterou se nacházejí privátní zóny jedince. V souladu s předchozími odstavci zásadní znak představuje sebeodhalování. Dále může být intimita vykládána jako vyjádření nejhlubších citů jiné osobě nebo v neposlední řadě může být synonymem pro blízkost dvou lidí.

2.2 Sexuální intimita

Odhalování skrytých a zahalených částí duše je skoro metaforickým obrazem k intimitě sexuální, kde jsou odhalovány obdobné části těla. Na propojení obou zmíněných druhů intimity narážíme i v mnoha výkladech. Například sexuoložka Peggy Kleinplatz a psychologka Dana Ménard (1996) se domnívají, že sexuální intimita je založená na intimitě emocionální a zahrnuje empatické poznávání milovaného jedince jako sexuální bytosti, která umožňuje zkoumat nejhlubší sexuální fantazie a tužby. Důraz na

emocionální intimitu dává i Laura Armstrong (2006), která ji vidí jako základ intimní sexuality.

Carolyn Birnie-Porter a John Lydon (2012) zastávají názor, že sexuální intimita je jedinečným podtypem intimacy, který je generován ve spojení sexuální aktivity a intimacy. Zdůrazňují ovšem, že nestačí přidat atributy intimacy k sexuálnímu prožitku, aby mohla vzniknout a neznámá to, že všechny zážitky sexu v intimních vztazích musí být nutně sexuálně intimní.

Na základě své studie Porterová a Lydon (2012) zdůrazňují rozdíly mezi termíny sexuální aktivity a sexuální intimita a mapují atributy intimacy. Sexuální intimita zahrnuje atributy, které si člověk může spojit se sexuální aktivitou. Například vzrušení či orgasmus. Přestože mnoho atributů může být společných, termíny nejsou zaměnitelné. Ve skutečnosti sex ve studii ani nebyl považován za ústřední atribut sexuální intimity. Navíc některé z ústředních atributů sexuální intimity, jako je propojení a oční kontakt, nejsou prvky zvláště výraznými pro sexuální aktivity.

Birnbaum et al. (2006) se ve své studii také věnovali intimitě v rámci sexuální aktivity. Na základě výsledků výzkumu dospěli k názoru, že prožitek intimacy v sexuálním kontextu kvalitativně mění sexuální prožitek - činí jej uspokojivějším. Konkrétně s celkovým sexuálním uspokojením korelovaly pocity lásky, blízkosti a akceptace.

Nelze tedy říci, že intimita je podmínkou sexuality či naopak. Oboje může existovat bez druhého. Vzplanutí a fyzická blízkost může být hluboce prožívána, a přesto nemusí být intimní. Zároveň hluboká intimita nemusí obsahovat jediný dotek. Přesto, dojde-li k propojení, může být sex prohlubující a sblížující součástí intimního vztahu. V takovém případě můžeme mluvit o vzniku sexuální intimity.

Carolyn Birnie-Porterová a John Lydon (2012) zastávají názor že sexualita a intimita jsou v romantických vztazích neoddělitelně spjaty. Právě sexuální touha a aktivita dle nich obvykle oddělují intimní romantické vztahy od stejně intimních, ale platonických (např. blízcí přátelé, sourozenci, rodiče a děti). Sexuální aktivita také v romantickém vztahu může sloužit k posílení nebo udržení pouta mezi romantickými partnery. Naopak Celeste Gaia (2002) fyzickou intimitu považuje za možnou, ale nikoliv nutnou součástí intimacy. Zatímco emocionální intimitu pokládá za vitální součást vztahu.

Nehledě na to, jakou se rozhodneme připsat váhu samotné sexuální aktivitě, můžeme říci, že je-li naplněna intimitou, má potenciál napomáhat budování silnějšího emočního vazby, čímž získává moc upevňovat partnerské pouto.

2.3 Intimita ve vztahu

Intimitě je přisuzována klíčová role v romantických vztazích. Množství výzkumů tuto ideu podporuje a ukazuje na silnou pozitivní spojitost mezi romantickou intimitou a celkovou spokojeností páru (Greeff & Malherbe, 2001; McCabe, 1999; Schaefer & Olson, 1981). Partneři, kteří vykazují vysokou úroveň intimity, bývají spíše spokojeni a jsou schopni udržovat dlouhodobé a stabilní vztahy. Výzkumné důkazy se shodují v názoru, že partnerská intimita je významným faktorem přispívajícím k pozitivnímu průběhu vztahu (Greeff & Malherbe, 2001; Patrick, Sells, Giordano, & Tollerud, 2007). To koresponduje s běžným tvrzením jednotlivců, že dosažení intimity je primárním cílem v rámci jejich romantického vztahu (Reis, 1990). Lacinová et al. (2009) intimitu řadí mezi strategie za jejichž pomoci je možné udržet žádoucí vlastnosti partnerského vztahu. Naopak nedostatek intimity je jedním z důvodů nízké úrovně spokojenosti ve vztahu a rozpadu vztahu (Kingsbury & Minda, 1988).

Význam intimity pro vztah naznačuje i četnost výskytu tématu v párové terapii. Pocit ztráty intimity či intimních citů k druhému je často partnery identifikováno jako stěžejní problém (Lundblad & Hansson, 2006). Zůstanou-li naopak neidentifikované, mohou potíže s intimitou přispívat k dalším vztahovým problémům, jako je žárlivost a nedostatek pocitu bezpečí (Crowe, 1997).

Mashková a Aron (2004) zastávají názor, že v partnerském vztahu dochází k intimním interakcím. Jedná se o interakce vyznačující se společným chápáním sebe sama. V intimní interakci tedy oba partneři zažívají pocit, že znají nebo chápou některé aspekty vnitřního prožívání toho druhého - od soukromých myšlenek, pocitů nebo přesvědčení přes charakteristické rytmy, zvyky nebo rutinu až po soukromé sexuální fantazie a preference. Intimní vztah spočívá v poznání dvou já. Přičemž poznání druhého nemusí zahrnovat přímé verbální sdělení. Například intimní vzájemně uspokojující sexuální setkání bude zahrnovat výměnu informací o osobních potřebách, touhách a preferencích, ale obvykle bez explicitního verbálního sdělení. Často implicitní porozumění "sexuálnímu já" druhého člověka, získané při intimním sexuálním setkání, může sloužit k formování a prohlubování budoucích sexuálních prožitků.

Intimní interakce autoři vidí jako základní stavebními kameny, nikoli však celou strukturou intimního vztahu. Definiční znaky intimních interakcí poskytují základní prvky pro vymezení intimního vztahu. Jedinci, kteří sdílejí intimní vztah, nutně společně prožili více interakcí, v nichž se oba partneři zapojili do sebeodhalujícího chování, zažili pozitivní zapojení druhého a dosáhli společného porozumění. Intimní vztah se, na základě této teorie, vyznačuje vzájemnými, nahromaděnými, sdílenými osobními znalostmi. (Mashek & Aron, 2004).

K podobnému konceptu se přidává i Schnarch (1997), který intimitu vnímá jako proces poznání a navázání kontaktu s vlastním i partnerovým já (self). Podle studie Hellera a Wooda (1998) je vztah tím intimnějším, čím lépe partneři rozumí realitě toho druhého. Tohoto poznání lze dosáhnout skrze oboustranné emocionální, kognitivní a fyzické sebeodhalení, které by se mělo setkat s porozuměním. Intimitu jako vztahovou zkušenost vnímá i řada dalších odborníků. Domnívají se, že v trvalých vztazích lze dosáhnout větší hloubky intimity prostřednictvím budování vzájemného sebeodhalování a předáváním informací za účelem vzájemného porozumění (Rubin, 1983; Wynne & Wynne, 1986).

Fenomén sebeodhalení zkoumá i studie Howella a Conwaye (1990). Bylo v ní dokonce zjištěno, že negativní a intenzivní sebeodhalení jsou považována za intimnější než sebeodhalení pozitivní. Také Collin a Miller (1994) považují sebeodhalení týkající se obav a slabin za prvek rozvíjející a udržující intimitu. Mikulincer a Nachshon (1991) dodávají, že samotné sebeodhalení nestačí a je také třeba adekvátně reagovat na partnerovo odhalení, čímž zároveň vzrůstá důvěra v druhého u obou partnerů.

Co tedy představuje intimitu ve vztahu? Brehmová et al. (2002) nabízí šest složek, kterými je intimní vztah charakterizován. Jedná se o poznání druhého, péče o něj a jeho blaho, vzájemná závislost, vzájemnost, důvěra a závazek. Poznání druhého spočívá ve sdílení důvěrných informací, pocitů, tužeb apod, které partneři považují za osobní. Intimní partnerství je také provázáno starostmi o druhého a náklonností. Závislost je sice obvykle používána v negativní konotaci, ale Brehmová et al. (2002) vzájemnou závislostí rozumí míru, do jaké se partneři navzájem ovlivňují. Kvalitou, která činí tyto úzké svazky možnými, je důvěra a očekávání, že intimní partner bude chovat čestně a spravedlivě. Lidé očekávají, že z jejich intimních vztahů nevzejde žádná nepatřičná újma, a když se taková důvěra ztratí, často se začnou mít na pozoru a sníží otevřenost a vzájemnou závislost, které charakterizují blízkost. Poslední zmíněnou charakteristikou je závazek.

Intimní partneři jsou obvykle zavázáni ke svým vztahům. To znamená, že očekávají, že jejich partnerství bude pokračovat donekonečna, a investují čas, úsilí a zdroje, které jsou potřebné k realizaci tohoto cíle.

Slaměník (2011) závazek definuje jako dlouhodobou orientaci na zájmy a potřeby partnera se záměrem vztah zachovat a rozvíjet. Sternberg (1968) ve své triangulární teorii lásky závazek člení na dva aspekty. Krátkodobým aspektem je rozhodnutí, že člověk miluje druhého a aspektem dlouhodobým je tuto lásku udržovat. Jedná se o komponentu, která je klíčová při vzestupech a pádech života vztahu. Závazek partnerům umožňuje překonat náročná období a je tak zásadní pro návrat k láskyplnému vztahu.

Žádná z těchto složek není bezpodmínečně nutná k tomu, aby mohla vzniknout partnerská intimita, ovšem obecně se domníváme, že naše nejspokojivější a nejmýsluplnější intimní vztahy zahrnují všech šest těchto definujících charakteristik (Fletcher, Simpson, & Thomas, 2000). Přesto může partnerská intimita existovat v menší intenzitě, jsou-li přítomny jen některé z nich. V neposlední řadě je nutné zmínit, že vztahy jsou živým organismem, a proto se intimita může zásadně lišit v průběhu celého trvání vztahu (Brehm et al., 2002).

Posledním tématem, které považuji za vhodné zmínit v rámci zaměření mé práce je diferenciaci self. Murray Bowen (1978) v souvislosti s intimitou hovoří o diferenciaci self. Termínem diferenciaci popisuje schopnost člověka zachovat si pocit sebe sama při spojení s blízkými osobami, například romantickými partnery. Dobře diferencovaní partneři tak mohou být součástí úzkého intimního vztahu, aniž by ohrožovali svou vlastní autonomii.

Naopak špatně diferencovaní partneři mohou mít problém na sebe adekvátně reagovat a tendenci řešit stresové situace stažením, protiútokem či sebeobranou. Jsou-li oba partneři diferencovaní málo, jejich vztah míří k fúzi. Tedy ke splynutí na úkor individuality. Naopak partneři v emočně odříznutém vztahu zcela upřednostňují autonomii před mezilidským spojením (Bowen, 1978; Kerr & Bowen, 1988).

V kontextu diferenciaci self byla zkoumána i úroveň sexuální touhy v partnerství. Výzkumy naznačují, že fúze s nízkou úrovní autonomie jedince mohou být obzvlášť škodlivé pro zachování uspokojivé úrovně sexuální touhy (Perel, 2008; Schnarch, 1991). Studie Ferreiry et al. (2014) tento názor podporuje a naznačuje, že diferenciaci sebe sama je prediktorem sexuální touhy, intimity a spokojenosti ve vztahu.

K otázce vlastní identity ve vztahu se vyjadřuje i Mosier (2006). Vyvrací obavu ze ztráty individuality v těsném vztahu na základě intimity, která dle něj individuální identitu naopak posiluje. Uprostřed prohlubující se mezilidské blízkosti se zintenzivňuje sebeuvědomění a partneři si dávají navzájem příležitost nahlédnout do nitra druhého. Dodává, že pokud člověk nedokáže jasně a plně vnímat své vlastní pocity, pak je jeho schopnost empatie, kterou intimní vztah vyžaduje, zúžená. Pokud je člověk natolik mimo kontakt se sebou, že jemu samotnému nejsou přístupné určité emocionální reakce, pak nebude snadné sdílet jeho vnitřní život. To může bránit rozvoji intimity. Lidé, kteří mají potíže s blízkostí k sobě samým, tak mohou mít potíže s blízkostí k druhým. Je-li tedy vztah prožíván oboustranně skutečně intimně, je nevyhnutelné, aby byl dobře ošetřován a podporován kontakt sama se sebou.

3 PORNOGRAFIE

3.1 Vymezení pojmu

Ačkoliv historický rozsah termínu pornografie je velmi obsáhlý a náplň kategorie značně proměnlivá, můžeme najít několik prvků, které kategorii definují napříč časem. Shodným bodem v různorodých definicích pornografie je často předpokládaný cíl ve vyvolání sexuálního vzrušení.

Donald Mosher (1988) například pornografii definuje jako komerční produkt v podobě fiktivního dramatu, jehož cílem je vyvolat nebo posílit sexuální vzrušení. Ztělesňuje sexuální fantazii cílového publika tím, že prezentuje explicitní sexuální aktivity mezi převážně sexuálně motivovanými postavami, jejichž posláním je prožít erotickou realitu bez omezení každodenní skutečnosti, společenských norem a konvenční morálky. Marilyn Corsianos (2016) rovněž zdůrazňuje především cíl vzrušit diváky či posluchače. Nespecifikuje přitom přesnou formu, kterou by pornografie měla dodržovat. Sexuolog Slavo Brichcín (2010) k definici přidává i formy média, skrze která je pornografie nejčastěji šířena. Popisuje ji jako sexuálně explicitní materiál (slovesný, obrazový, zvukový, multimediální) primárně zacílený k vyvolávání pohlavního vzrušení. Mezi média přenosu patří nejčastěji tiskoviny, videokazety, DVD, CD-ROM, filmy, fotografie, televize, telefonních linky či internet.

3.2 Historie pornografie

Antropolog Bernard Arcand řekl: „Historie pornografie je historií společnosti a nic, k čemu došlo ve společnosti, by nemělo být v žádném případě opomíjeno.“ (Tang, 2003, s. 28) Zastávám názor, že pochopení historie pornografie může poskytnout důležitý kontext a poznatky pro výzkumníky, kteří studují psychologické účinky pornografie. Začlenění dějin fenoménu dává nahlédnout do vývoje vztahu jednotlivce i společnosti ke kategorii pornografie a jejím kontroverzím. Vývoj pornografie v čase může také odhalit důležité změny v postojích k sexualitě, genderu a dynamice moci. Tato historická perspektiva může pomoci identifikovat vzorce a trendy v zobrazování sexuality, což může být užitečné při vytváření nových hypotéz a teorií.

Pornographos z řeckého „porne“ tedy prostitutka a „graphein“ tedy psát, označuje texty popisující život, zvyky a činnosti prostitutek. Výraz pochází sice z antického Řecka, ale nejednalo se o běžně užívaný termín. Slovo sice existovalo, nicméně dle dochovaných textů nebylo běžně užívané. Objevuje se pouze v textu s názvem Hostující mudrci od Athenáia (Tang, 2003).

Kategorie pornografie, tak jak ji známe dnes, se vyčlenila mnohem později. V souvislosti s archeologickými výzkumy v Pompejích byla společnost konfrontována s nálezy, které svou explicitností vybočovaly ze zaběhlé morálky natolik, že je nebylo možné přehlížet. Příkladem může být mramorová plastika Pana v koitu s kozou. Ačkoliv sodomie nebyla v klasickém umění natolik vzácná, jak by se mohlo zdát, sousoší Pana a kozy bylo natolik pobuřující, že byla skrývána ještě koncem dvacátého století (Tang, 2003).

Z dilematu, jak naložit s artefakty, které jsou cenné v zájmu archeologie, ale nemohou být vystaveny veřejnosti, vzniklo jedno z prvních uplatnění kolonky pornografie. Sbírkou problematických objektů, jež byla vyčleněna od ostatních a opatřena kontrolovaným vstupem, byla v katalogu z roku 1866 nazvána jednoduše „Pornografická sbírka“. Více než sto artefaktů bylo umístěno do Gabinetto degli Oggetti Osceni, tedy Místnosti pro obscénní objekty. Termín obscénní umožňoval oddělit čistou, neposkvrněnou antiku, kterou lidé obdivovali, od artefaktů, které onu neposkvrněnost značně vyvraceli, přestože pocházely ze stejného období. Do zmíněných místností měli přístup pouze osoby, které byly dostatečně chráněny před morálním úpadkem, tedy džentlmeni. Pro ženy, děti a pracující třídu byly erotické stimuly nebezpečné (Tang, 2003).

Nebezpečí pro tehdejší společnost nepředstavovala pouze ženská sexualita, před ohrožením erotickými stimuly měli být chráněni i chlapani, aby byli uchráněni před onanií. Ta byla soudobým lékařem Williamem Actonem (1867) vnímána jako cesta k degeneraci, předčasnému úmrtí či sebevraždě. Ve své práci zdůrazňuje, že šílenství je nepopíratelně důsledkem masturbace. Rovněž přikládá popis masturbujícího chlapce jako zakrslého, samotářského a rozumově stále více ochablého s postupujícím vývojem zlovyku.

Ani u žen nebyla onanie vnímána kladně. Panovaly domněnky, že způsobuje hysterii či vyvolává epileptické záchvaty. V extrémních případech se nadměrná masturbace dokonce „lécila“ chirurgickým odstraněním klitorisu. Operující lékař po jednom z těchto zákroků do závěru zprávy uvedl, že pacientka se zdá být šťastnější a neprojevila touhu vrátit se k dřívějším návykům, odstranění klitorisu ji tedy „vylécilo z masturbace“ (Rodriguez, 2014).

Přesunutí výše zmíněných předmětů do kabinetu obscénností ze strachu, že by v náchylnějších jedincích mohly vzbuzovat nevhodné choutky je nejen nemístné ve vztahu k členění společnosti na morálně slabé dle pohlaví či sociální vrstvy, ale i nekoresponduje s původním významem děl.

Nalezené artefakty nesloužily jako dekorace v nevěstincích, či jako soukromé obscénní pomůcky k ukájení, jak se viktoriánská společnost domnívala. Dle všeho byly artefakty záměrně vystavovány veřejně na odív. Již zmíněná socha Pana a kozy zdobila zahradu Vily papyrů v Herculaneu, kde byla na očích nejen movitému majiteli, ale i všem ctihodným hostům, včetně žen a dětí. Mnoho explicitních maleb se našlo například v šatnách lázní a jiných veřejně přístupných prostranstvích (Tang, 2003).

Přestože se z dnešního pohledu zdá mentalita viktoriánské společnosti upjatá a prudérní, zatímco naše přeseexualizovaná, stále je pro nás nemyslitelná představa vyobrazení explicitního sexuálního aktu na stěnách šatny veřejně přístupného podniku. Otisky historického vyčlenění sexuálně explicitních obsahů tak můžeme jistým způsobem vnímat dodnes.

Za základní kámen úrazu při tvorbě kategorie pornografické či obscénní lze považovat rigidní třídění, které objekty podstoupily. Byly při něm vytrženy z prostředí, pro které byly navrženy, byl jim odňat účel, jemuž sloužily a byly hozeny na hromadu se štítkem obscénní. To je tah, který je ve společnosti dodnes pocíťován (Tang, 2003). Profesor John Clark (1998) přirovnává uskupení sbírky pornografických předmětů k

vytvoření ekvivalentu dnešních sexshopů. Odkaz vyčlenění veškerých objektů spojených se sexualitou jako obscénních v nás zůstává dodnes.

Prvopočátek historického distancování se od pornografie můžeme spatřovat v křesťanství. Bylo to právě křesťanství, které pornografii a sexu obecně přiřklo punc hříchu, oplzlosti a škodlivosti. Rozkoš se stala něčím nemorálním. Ovšem urputná snaha odstranit sex ze všech tužeb, myšlenek a snů často sklízela přesný opak. Nekonečné nabádání k vymýcení nečistých myšlenek je paradoxně jen posilovalo. Výstižným příkladem marnosti efektu této snahy je přiznání florentských žen, které se při zpovědi svěřily, že realistický obraz svatého Šebestiána, renesančního malíře Bartolomea, v nich vyvolává hříšné myšlenky (Tang, 2003).

Vztah pornografie a umění a jejich rozdílnosti je obsáhlým tématem, který je dodnes předmětem diskuzí. Někteří jej vidí jako neexistující a umění jako neslučitelné s pornografií. Někteří zastávají fluidnější hranici a domnívají se, že se může umění do pornografie prolínat a naopak. Tangová (2003) nastiňuje fenomén, který v této oblasti stojí za zmínku. Existuje společenská dohoda, která ignoruje explicitně erotický či dokonce pedofilní nebo incestní obsah u obrazů či jiných děl, které jsou považovány za klasické.

Bylo-li realistické vizuální umění ránou pro křesťanskou morálku, vynález knihtisku byl pohromou. Po vynálezu tisku už nemuselo být vlastnictví sexuálně vzrušujících knih či obrazů výsadou bohatých. Rozšířilo se i mezi střední gramotnou vrstvu obyvatelstva, tudíž i mezi ženy. Autorita církve tak nebyla nabourávána jen neudržitelností vysoké míry cudnosti, ale i například šířením lechtivých pamfletů, vyobrazujícími duchovní, kteří nežili zcela dle vlastního kázání (Tang, 2003).

Právě díky vynálezu tisku se rozšířilo dílo, které je některými historiky vnímané jako první příklad pornografie tak, jak bychom ji dnes definovali. Jedná se o původem Romanovy Rozličené způsoby milování, které přepracoval a nabídl k prodeji Marc Antonio Raimondi. Jedná se o dílo, zcela oproštěné od hanby provázející touhu. Naopak, Bůh z výjevů zcela vymizel a vyobrazuje pouze člověka oddávajícího se sexu kvůli sexu samotnému (Tang, 2003).

Tištěná podoba dlouho vládla tehdejší pornografii, než se v devatenáctém století stihla rozrůst o médium fotografie. Z počátku byly daguerrotypie určeny pro velmi omezené a zámožné publikum. Brzy se ale s vývojem fotografie snímky staly poměrně

levnými a dostupnými. Často byly prodávány pod zástěrkou uměleckých ambicí, kterou měly podpořit dekorace vzbuzující atmosféru aktů klasického umění. Tyto fotografie byly často terčem výsměchu, ať už kvůli komicky voleným dekoracím či nedokonalostem modelek. Za opovržením a výsměchem se ale skrýval i šok. Akt už nezobrazoval mystickou umělcovu múzu, která byla natolik pozměněna svým tvůrcem, že si udržovala od diváka odstup. Tentokrát se jednalo o skutečnou nahou ženu. Takovou, kterou potkáte na ulici. Tím spíš, že modelkami byly často dělnice či prostitutky. Mezi fotografovaným a divákem vznikl jiný vztah než při pohledu na malbu (Tang, 2003) Skrze fotografii se člověk dívá přímo na konkrétní osobu, která někdy žila či žije. Není divu, že divák byl šokován. Poprvé byl konfrontován nikoliv s představou nahoty a sexu, nýbrž s pravou nahotou a sexem.

Fotografie, stejně jako předtím knihtisk, najednou skýtala možnost opětovné a nekonečné reprodukce za minimální náklady. Tím médium fotografie ještě víc přispělo k procesu demokratizace (Tang, 2003). O pár desítek let později už jsou časopisy jako Playboy běžně doručovány do poštovních schránek po celých Spojených státech. Playboy, který poprvé vyšel v roce 1953, změnil pohled mnoha lidí na nahotu a sex. Časopis legitimizoval pornografii. Díky proložení erotických snímků články o politice a životním stylu se vymanil z kategorie obscénní a muži už porno neskrývali, ale kupovali si ho otevřeně (Cothran, 2002).

Přijetí Playboye a jemu podobných časopisů nebylo všeobecné a ačkoli se tištěná pornografie stávala stále více akceptovanou, u filmového zpracování erotických námětů tomu tak nebylo. Lidé se stále museli odvážně vydávat do kin, pokud chtěli vidět filmovou pornografii. Když se však v 80. letech rozšířily domácí videorekordéry, začali lidé sledovat pornografické filmy v soukromí svých domovů. Tyto filmy byly tak populární, že se pornografickému průmyslu připisuje velký podíl na rychlém rozvoji cenově dostupných videorekordérů. (Cothran, 2002). Slávu profesionálně točených filmů, promítaných v kinech a toužících po ideálu, rychle vystřídala éra videa promítaného na televizní obrazovky. Tangová (2003) ve své knize dokonce mluví o redukovaném obrazu reality. Skrze video se pornografie vrátila do lidských rozměrů.

Uvolněné schéma videonahrávek umožnilo významný rozvoj repertoáru čímž překročilo mnoho tabu, stereotypů a sexuálních hranic. Bezpečí a soukromí domovů tento efekt jen podporovalo a stalo se tak podhoubím pro sexuální fantazie a experimentování, které by ještě nedávno byly pro společnost nemyslitelné (Tang, 2003).

Závěrem video-revoluce se stal příchod videokamer do rukou amatérů. Do tohoto okamžiku existovala hranice mezi tvůrcem a divákem. Po nástupu videokamery se odstup smazal a lidé začali svá sexuální dobrodružství zvětšovat na video a často i šířit (Tang, 2003). Pokud video, jako takové, dodalo pornografii punc reality, amatérské video ji dovedlo k dokonalosti. Změnil se nejen způsob produkce, ale především aktéři. Nešlo už o najaté placené herce, nýbrž o běžné lidi oddávající se skutečnému sexu.

Došlo tak na sdílení nejintimnějších okamžiků jednotlivců či párů s divákem (Tang, 2003). Soukromí diváka se spojilo se soukromím sledovaných aktérů.

Podobně i pokrok v počítačové technologii v 90. letech 20. století radikálně změnil způsob výroby a konzumace pornografie. Mnoho tvůrců zapojených do pornografického průmyslu začalo na internetu vytvářet webové stránky, které nabízely různá nová odvětví pornografie, včetně výše zmíněné velmi populární kategorie amatérských videí (Cothran, 2002). Zanedlouho se internet stal nepřekonatelným médiem v oblasti pornografie. Rozmanitost nabídky nevídaně širokou a uniformita obrazu pornografie se s internetem vytratila. Do současnosti platí, že se jedná o dostupný svět okamžitého uspokojení a odměny. Bohužel se může stát také světem osamění stavící na iluzi intimity (Tang, 2003).

V roce 2019 se návštěvnost jedné z největších internetových stránek, nabízející pornografii, vyšplhala na celkových 42 miliard návštěv. Tedy 115 milionů návštěv denně, z toho 32 % žen a 68 % mužů. Nejvíce uživatelů tvořili jedinci ve věku 25-34 let s 36 % návštěv, následováni věkovou skupinou 18-24 let s 25 %. Dospělí ve věku 35 až 44 let představovali 17 % všech návštěv a osoby ve věku 45 až 54 let celkem 11 %. A konečně osoby ve věku 55 až 64 let představovaly 7 % návštěv a osoby starší 65 let 4 % návštěv (Pornhub, 2019).

Přestože stránka po roce 2019 nezveřejňuje všechna data, výzkumy ukazují, že během pandemie koronaviru návštěvnost prokazatelně vzrostla. Správci dokonce své uživatele nabádali k dodržování preventivních opatření a stránka nabídla dotyčným pocházejícím ze zemí s vyhlášeným lockdownem přístup zdarma (Martínez et al., 2021).

Vývoj pornografie byl v průběhu času ovlivňován měnícím se postojem společnosti k sexualitě i technologickým pokrokem. Ve viktoriánské éře byla pornografie přísně cenzurována a tabuizována a sexuální projevy byly do značné míry omezeny na soukromou sféru. Rozvoj industrializace a lepší přístup k tištěným médiím však vedl k rozšíření pornografie, která byla často vyráběna a konzumována tajně. Tento historický a

kulturní kontext považují za klíčový v rámci pochopení současného nahlížení na sexuálně explicitní materiály. S příchodem internetu se pornografie stala dostupnější a rozmanitější, s řadou žánrů uspokojujících různé zájmy. Snadný přístup a anonymita, které internet poskytuje, vedly také k různým obavám jejichž vymezenému úseku se věnuje následující kapitola.

3.3 Důsledky konzumace pornografie

Široká dostupnost pornografie v digitálním věku nezřídka vzbuzuje obavy z jejího možného dopadu na psychiku. Přestože pornografie je součástí lidské sexuality již po staletí, snadná dostupnost a rostoucí rozmanitost obsahu dostupného na internetu vyvolává debaty o jejích účincích na jednotlivce a společnost. Někteří odborníci tvrdí, že pornografie má pozitivní vliv na sexualitu a vztahy, zatímco jiní tvrdí, že může mít negativní dopady, jako je závislost, objektivizace, partnerské problémy či znečitlivění vůči sexuálním podnětům.

Navzdory rostoucímu zájmu o účinky pornografie je výzkum v této oblasti stále poměrně omezený a jeho výsledky jsou často kontroverzní. Zatímco některé studie naznačují, že užívání pornografie je spojeno s negativními důsledky, jiné naznačují, že může mít pozitivní účinky, jako je zvýšená sexuální spokojenost a snížená sexuální úzkost. Povaha užívání pornografie se navíc značně liší, někteří jedinci ji užívají příležitostně a u jiných se vyvinou problematické vzorce užívání.

V této výzkumné práci se snažím poskytnout ucelený přehled literatury o účincích pornografie na psychiku mužů. Výběr byl proveden ze stávajících výzkumů na toto téma, prozkoumávajících potenciální mechanismy, kterými může pornografie ovlivňovat psychiku mužů.

Studií zabývajících se negativními účinky je k nalezení podstatně více. Důvody pro tento jev jsou diskutabilní. Může se jednat o problematiku metodologie, která umí obvykle lépe pracovat s například měřením negativních postojů než s nárůstem sexuální spokojenosti. V neposlední řadě také může hrát roli dlouhodobá společenská předpojatost, kterou je pornografie ověncena po staletí, což souvisí například i s pravděpodobností úspěšné publikace výzkumu. Vzhledem k tomu, že se výzkum v této oblasti nadále vyvíjí je však důležité brát v úvahu jak pozitivní, tak negativní účinky pornografie na psychiku mužů. Ráda bych proto dala prostor oběma pohledům.

Uváděné výzkumy jsou orientované především na mužskou část populace. Nikoliv snad, že by ženy pornografii nekonzumovaly nebo, že by se nejednalo o zajímavou oblast výzkumu. Má výzkumná část je však z níže uvedených důvodů věnována respondentům mužského pohlaví, proto budou i následující odstavce směřované na výzkum z tohoto úhlu pohledu.

Na základě mnoha studií se můžeme domnívat, že skupinou s větší četností konzumace jsou muži (Goodson, McCormick a Evans, 2001; Lo & Wei, 2005; Peter & Valkenburg, 2011; Hald, 2006; Petersen & Hyde, 2010). V metaanalýze sestavené Persone a Hydem (2010) se dokonce diskrepance v užívání pornografie muži a ženamijevila jako největší rozdíl mezi pohlavími z výčtu všech zahrnutých sexuálních postojů.

3.3.1 Negativní dopady

3.3.1.1 Změna sexuálních preferencí

Často skloňovaným negativním dopadem konzumace pornografie je nepříznivý efekt na partnerský vztah. Metaanalýza Wrighta et al. (2017), zmíněná níže, sice naznačuje, že používání pornografie je spojeno se sexuální a vztahovou nespokojeností (alespoň u mužů), o příčinném směru těchto asociací nám však říká jen málo. Někteří autoři proto kritizují celkový předpoklad, že užívání pornografie způsobuje sexuální nebo vztahovou nespokojenost, a tvrdí, že je stejně pravděpodobné, že vztahová nebo sexuální nespokojenost může způsobit, že někdo vyhledává pornografii (Campbell & Kohut, 2017; Kohut, Fisher, & Campbell, 2017).

Miller et al. (2019) upozorňuje na fakt, že přestože mnoho výzkumů naznačuje souvislost konzumace pornografie se vztahovou a sexuální nespokojeností, jen málo z nich se zabývá otázkou, proč tomu tak je. Wright et al. (2017) nabízí vysvětlení skrze narušení představ o sexu, které pornografie dle něj vyvolává. Tvrdí, že konzument si buduje preferenci pro praktiky a stimuly vyobrazované v pornu což celkově vede k vyhledávání „sexu podobnému pornu“. Tím vzniká rozkol mezi jejich očekáváním a intimním životě v partnerských vztazích. Ve svém přehledu zdůrazňuje některá tvrzení, která jsou společná mnoha teoretickým vysvětlením toho, jak může pornografie negativně ovlivňovat vztahy: (a) pornografie vytváří určitá očekávání od sexuálních vztahů, která vytvářejí představu toho, co je normativní a žádoucí; (b) tato očekávání nejsou často plněna „skutečnými“ sexuálními partnery; (c) nesoulad mezi tím, co se očekává, a tím, co se skutečně děje v rámci sexuálních vztahů, vede k sexuální nespokojenosti; a (d) tato sexuální nespokojenost pak negativně ovlivňuje spokojenost ve vztahu. Tento druh

argumentu je v souladu s mnoha teoretickými rámci používanými v literatuře o účincích pornografie (např. teorie sexuálního scénáře, teorie konfliktu genderových rolí, teorie sociálního srovnání, teorie kultivace).

Rozsáhlá kvalitativní studie, týkající se vlivu pornografie na romantické vztahy prováděná mezi muži a ženami žijícími v páru, také podporuje názor, že pornografie ovlivňuje sexuální normy a preference spotřebitelů. Ačkoli účastníci studie nejčastěji uváděli, že užívání pornografie nemělo žádný negativní dopad na jejich vztah, poměrně častým tématem, které se mezi respondenty objevilo (ve skutečnosti šlo o nejčastěji uváděný negativní vliv), bylo, že pornografie vytváří nerealistická očekávání v sexuální oblasti, zejména v oblasti vzhledu, výkonu, zálib a ochoty partnerů zapojit se do různých sexuálních praktik. Několik účastníků studie navíc výslovně uvedlo souvislosti mezi svými nerealistickými očekáváním a sníženým zájmem o sex s partnerem (Kohut et al., 2017).

Morgan (2011) na základě své studie dodává, že užívání pornografie bylo pozitivně spojeno s preferencí typů sexuálních praktik, které jsou v pornografii často zobrazovány ve všech třech měřených oblastech: žhavý sex (např. zkoušení více poloh), výstřední „kinky“ sex (např. používání sexuálních hraček) a sexuální vzhled (např. partnerka oblečená do erotického spodního prádla). Miller et al. (2019) v souladu se zjištěními Morgana uvádí, že byla-li frekvence užívání pornografie středně vysoká až vysoká, vysoce pozitivně korelovala s preferencí sexuálních aktů běžně zobrazovaných v pornografii v obou prováděných studiích. Sluší se ovšem podotknout, že vždy není zcela možné vyloučit jiná vysvětlení naměřených jevů jako např. sexuální liberalismus či konkrétní individuální preference.

Další možností je, že nespokojenost není zapříčiněna očekáváním, ale častou masturbací, která podkopává pocity sexuální spokojenosti spotřebitelů tím, že negativně ovlivňuje sexuální výkonnost, vzrušivost nebo pocity sexuálního zájmu vůči partnerovi. Nejde tedy natolik o obsah a druh pornografie, ale o její využívání jako jakési náhražky partnerské intimity (Miller et al., 2019). Tento směr uvažování je blíže rozebrán v následující kapitole.

3.3.1.2 Častá masturbace v důsledku nadužívání pornografie

Výše uvedené teorie a výzkumy pracují s narušením sexuální a vztahové spokojenosti skrze změnu sexuálních preferencí. Méně výzkumníků se ale zabývá

prostším vysvětlením možných negativních aspektů, jež pornografie ve vztahu vzbuzuje, masturbací. A to i přesto, že muži při konzumaci pornografie obvykle masturbují (Böhm et al., 2015; Carvalheira et al., 2015). Současní autoři tvrdí, že konzumace pornografie může vést k tomu, že uživatelé pornografie mužského pohlaví masturbují častěji, než by jinak masturbovali. Nabízí se domněnka, že tato častá masturbace může negativně ovlivnit sexuální a vztahovou spokojenost mužských uživatelů pornografie tím, že podkopává jejich sexuální výkonnost, vzrušivost nebo sexuální zájem o jejich romantické partnery. Miller et al. (2019) argumentuje fenoménem PERT (postejakulační refrakterní doba). PERT je období po ejakulaci, během kterého jsou erekce a další ejakulace potlačeny (Levin, 2009).

Bylo prokázáno, že ejakulace zvyšuje prolaktin (Brody & Krüger, 2006), hormon, který snižuje sexuální apetit (Krüger et al., 2003; Krüger, Haake, Hartmann, Schedlowski, & Exton, 2002). Spekuluje se také o postejakulačním zvýšení oxytocinu (Levin 2009) a serotoninu (Levin, 2009; Turley & Rowland, 2013), které mohou hrát roli v PERT. Častá masturbace v důsledku nadměrného používání pornografie by tak mohla oslabit sexuální výkonnost, vzrušivost nebo partnerský sexuální zájem uživatelů pornografie tím, že je udržuje v téměř nepřetržitěm stavu relativního PERT, ve kterém je jejich vzrušení potlačeno (Miller et al. 2019).

Existují i další výzkumy, které podporují myšlenku, že častá masturbace může oslabovat mužské vzrušení nebo partnerský sexuální zájem. Daneback et al. (2009) zjistil, že časté užívání pornografie pro sólovou masturbaci predikuje u mužů problémy se vzrušením. V jiné studii byl pozorován silný pozitivní vztah mezi frekvencí sledování pornografie a frekvencí masturbace u vzorku mužů se sníženou sexuální touhou (Carvalheira et al., 2015).

Z kvalitativní studie Kohuta et al. (2017) vyplynulo rovněž několik témat, která jsou v souladu s touto myšlenkovou linií. Prvním z nich je jev, při kterém respondenti pociťovali snížení zájmu o sex v důsledku časté konzumace, nikoliv však snížení zájmu o pornografii. Někteří účastníci studie také spojovali používání pornografie, jakožto alternativy styku, se sníženým zájmem o sex s partnerem. Opačný názor zastávají Prause a Pfaus (2015), kteří se na základě své práce domnívají, že hodiny týdně strávené sledováním pornografie nesouvisí s problémy s erekcí u mužů a ve skutečnosti zvyšují touhu po sexu s partnerkou.

3.3.2 Pozitivní dopady

Přestože směřování výzkumů, zabývajících se dopady konzumace pornografie, má spíše negativní tendence, je důležité neopomínat i pozitivní aspekty, které konzumace může přinášet. Jedná se například o rozšíření znalostí v oblasti obecné i své vlastní sexuality. Sledování pornografie může lidem poskytnout bezpečný prostor pro zkoumání jejich vlastních sexuálních tužeb a preferencí či snížit sexuální úzkost a cítit se pohodlněji ve vztahu k vlastní sexualitě. V neposlední řadě může diskuse o pornografických preferencích s partnerem zlepšit úroveň komunikace a zkvalitnit prožívání intimity.

3.3.2.1 Rozšíření obzorů

Existuje řada studií, které naznačují, že sledování pornografie může být spojeno s rozšířenými znalostmi v oblasti sexuality a větší otevřeností (Lofgren-Martenson & Mansson, 2010; Weinberg, Williams, Kleiner, & Irizarry, 2010). Teifer (2004) se například domnívá, že konzumace pornografie může vést k rozšíření sexuálních obzorů a podnítit tak touhu jedinců učit se novým věcem a hledat nové zdroje fantazie.

Několik studií dále potvrzuje dřívější zjištění, že konzumace pornografie je spojena s vyšší frekvencí sexuálních aktivit, jako je masturbace, a také s celkovým počtem sexuálních partnerů (Janghorbani & Lam, 2003; Laumann et al., 2000; Lewin, 1997; Traeen et al., 2006), což ukazuje na rozšíření sexuálních obzorů. Samozřejmě je možné tyto efekty hodnotit také negativně, nicméně výzkumy potvrzují bezesporu pozitivní účinky jak masturbace, tak pohlavního styku (Levin, 2006).

V australské studii 58,8 % jedinců vnímalo pozitivní vlivy na jejich postoje vůči sexualitě. K hlavním pozitivním efektům respondenti řadili následující: a) menší potlačování sexuality, b) větší otevřenost a liberálnost v sexu, c) vyšší toleranci k sexualitě druhých lidí, d) potěšení e) vzdělávací účely, f) zachování sexuálního zájmu v dlouhotrvajícím vztahu, g) věnování větší pozornosti partnerovým sexuálním touhám h) pomoc konzumentům s nalezením identity a komunity a ch) lepší komunikaci s partnerem ohledně sexu (McKee, 2007).

Davis (1983) představuje teoretické úvahy o pozitivním vlivu sexuálně explicitního materiálu na sexualitu jedince. Podle něj může pornografie podpořit „smyslové sklouznutí“ z každodenního života do erotické reality prostřednictvím erotické konstrukce času, prostoru, osob a situací v sexuálních zobrazeních. To může pomoci jedinci vizualizovat sebe sama v různých sexuálních situacích a při provádění širokého

spektra sexuálních aktů, mnohé z nich přesahující rámec běžné kultury. Teorii podporují i následující výzkumy zabývající se konceptem erotického posílení.

V souvislosti s účinky sledování pornografie se Weinberg et al. (2010) domnívá, že na jedince působí dva hlavní procesy. První z nich označujeme jako „normalizaci“. Čím častěji člověk vstupuje do světa pornografie, tím více bude považovat různé sexuální chování za normální. To znamená, že to, co mohlo být dříve považováno za podivné, začne být vnímáno jako variace normálního chování. V tomto případě „normálního“ sexuálního chování, které má stále menší schopnost šokovat nebo pohoršovat. Druhý proces, který může konzumace pornografie podporovat je erotické posílení, tedy schopnost nejen tvořit nebo měnit sexuální scénáře, ale také touha podle nich jednat. Konzumenti často vnímají pornografickou scénu jako účastníci a do ní sami promítají (Hardy, 1998; Loftus, 2002). Palac (1996) tento stav popisuje jako sexuální autonomii. Ta bývá chápána jako schopnost jednotlivce vést sexuální život podle své vlastní vůle, touhy a preference, bez vnějšího nátlaku nebo manipulace.

Weinberg et al. (2010) svá tvrzení dokládá kvalitativním výzkumem, ve kterém zjistil, že hojnost a rozmanitost sexuálních scénářů v pornografii má pro některé osvobozující účinek. Obecně tato zjištění odpovídala jejich teoretickým předpokladům, že pornografie může formovat sexuální život člověka prostřednictvím normalizace sexuálního chování a pocitu erotického posílení, který zvyšuje pravděpodobnost určitých typů sexuálního experimentování. Lze si představit pozitivní dopad, který tento jev může být například v řešení problematického sexuálního života páru.

3.3.2.2 Vzdělávací nástroj

Podle Smith et al. (2015), mladí lidé konzumují pornografii z různých důvodů, vnímají ji například jako volnočasovou aktivitu, erotický zážitek, způsob, jak se vyhnout nudě nebo jako nástroj pro zkoumání své sexuální identity. Studie Savina a Williamse (2014) poukazuje na to, že pornografie může sloužit jako vzdělávací nástroj v oblastech jako je zkoumání sexuální touhy, experimentování s novými sexuálními aktivitami a pochopení vlastní sexuální identity.

Albury (2014) rovněž podotýká, že pornografie plní nejen funkci sexuálního uspokojení a volnočasové aktivity, ale také slouží jako prostředek. Sdělení, že u respondentů bývají oslovovány edukativní aspekty pornografie, se často využívá jako prostředek ke kritice nedostatečné sexuální výchovy ve školách (Sun et al., 2014).

Problematiku nedostatečné sexuální výchovy oslovuje i Litsou et al. (2021). Domnívá se, že školní sexuální výchova a výchova ke vztahům je často příliš biologická a příliš se zabývá vyhýbáním se rizikům, místo aby naznačovala, že sex je potenciálně příjemný. Podobně je na tom i výzkum pornografie, který svým zaměřením na rizika opomíjí kladné stránky. Autor na základě zjištění apeluje na rozšíření výzkumu a vzdělávání v této oblasti. Dodává ovšem, že mladí lidé si často uvědomují nedostatky pornografie jako zdroje informací a návodů.

3.4 Role pornografie v kontextu partnerské sexuální aktivity

Willoughby et al. (2016) se pouští za hranici černobílého náhledu na konzumaci a svým výzkumem se snaží rozklíčovat faktory stojící za možnými negativními dopady samostatné konzumace.

Tato studie je prvním výzkumem, který zkoumá, jak jsou různé vzorce užívání pornografie mezi partnery spojeny s výsledky hodnocení vztahu. Podle dosažených zjištění jsou větší rozdíly v konzumaci pornografie mezi partnery spojeny s nižší úrovní spokojenosti v rámci vztahu, nižší stabilitou, horší komunikací a větší mírou agresivity. Výzkumníci se domnívají, že rozdíly v užívání pornografie mohou poškodit specifické procesy interakce v páru, jako je komunikace a sexuální touha, což zase může negativně ovlivnit spokojenost a stabilitu vztahu (Willoughby et al., 2016).

Carrol et al. (2017) na tuto myšlenku navazuje ve své studii. Dochází k závěru, že páry, sdílející shodné vzorce v oblasti užívání pornografie, vykazují podobné výsledky jako páry, v nichž se oba zdržují užívání pornografie.

Výsledky studií naznačují, že úroveň povědomí, kterou mají romantičtí partneři o užívání pornografie, pravděpodobně patří mezi nejkritičtější, ale nedostatečně prozkoumané aspekty konzumace pornografie v kontextu partnerských vztahů. Zatímco diskuse se stále zaměřuje na přímé důsledky užívání pornografie na postoje a chování jednotlivců, utajování konzumace pornografie může být stejně důležitou proměnnou (Carroll et al., 2017). Výzkumy v partnerských vztazích naznačují, že zatajování skutečností vede ke snížené důvěře a zvýšenému počtu konfliktů, což pak negativně ovlivňuje výsledky celého vztahu (Finkenbauer et al., 2009).

Byla provedena řada korelačních studií, které zkoumaly souvislosti mezi užíváním pornografie a sexuální a vztahovou spokojeností. V jedné z těchto studií bylo používání pornografie prediktivní pro sexuální nespokojenost, ale nikoliv pro

nespokojenost ve vztahu mezi partnery (Poulsen, Busby a Galovan, 2013). Daspe et al. (2018) podobně zjistil, že užívání pornografie koreluje se sexuální spokojeností, ale ne se spokojeností ve vztahu. Studie také ukázaly, že vysoká sexuální a vztahová spokojenost může snížit pocit ztráty kontroly nad užíváním pornografie, což je silnější u jedinců s nízkou sexuální a vztahovou spokojeností. Dvě další studie zjistily negativní vztahy mezi užíváním pornografie a spokojeností se vztahem a sexuální spokojeností u mužů, nikoli však u žen (Bridges & Morokoff, 2011; Morgan, 2011).

Naproti tomu někteří autoři došli k závěru, že užívání pornografie nemá žádný přímý vliv na vztahovou intimitu (Štulhofer, Buško & Schmidt, 2012) a předpovídá vztahovou nespokojenost pouze u mužů s nízkou emoční intimitou (Veit, Štulhofer & Hald, 2017) nebo že má nepřímý vliv na sexuální nespokojenost prostřednictvím potlačení intimity, ale pouze u mužů konzumujících parafileickou pornografii (Štulhofer, Buško & Landripet, 2010).

3.4.1 Společné sledování

Eliška Lexová a Petr Weiss (2021) se odvracejí od jednostranného pohledu na konzumaci pornografie jako na škodlivou aktivitu a nabízejí náhled na zdravé a pozitivní aspekty konzumace. Zastávají názor, že za správných podmínek může konzumace pornografie podporovat spokojenost, otevřenou sexuální komunikaci a tolerantní klima v partnerském vztahu. Výzkum nastiňuje především benefity společné konzumace pornografie. Partneři, konzumující pornografii společně, nejen vykazují vyšší hodnoty ve škálách sexuální komunikace a otevřenosti, ale mají také větší repertoár a vyšší frekvenci využívání partnerských sexuálních praktik. Pornografie je tak v kontextu společného užívání nahlížena jako faktor usnadňující komunikaci o sexuálních preferencích a fantaziích.

K podobným závěrům dospívá Grov et al. (2011), který zjistil, že společné sledování pornografie se pojí se zvýšenou frekvencí sexuálních styků, ochotou zkoušet nové sexuální chování a menší popisovanou nudou v sexuálním životě páru. Partneři, kteří sledují pornografii společně, také uváděli, že je pro ně snazší diskutovat spolu o svých sexuálních touhách a fantaziích (Daneback, Traeen, & Mansson, 2009).

3.5 Body image

Pornografie, jako odvětví odjakživa spjaté s odhaleným lidským tělem, se nutně musí dotýkat tematiky vnímání fyzické atraktivity. Jelikož atraktivita nemá dané měřítko,

lidé se při sebehodnocení často obracejí na společensky uznávané reprezentace krásy. To může být problematické, zejména pokud se jednotlivci snaží srovnávat s ideály, které jsou reprezentovány profesionálními modely, kteří svůj vzhled využívají jako hlavní zdroj obživy a jejichž krása bývá často digitálně upravována.

Obdobně je tomu u herců a hereček účinkujících ve filmech pro dospělé. Přestože souvislosti napovídají, že u konzumentů erotických materiálů bude pravděpodobně docházet k podobnému srovnávání, mnoho o zmíněných souvislostech prozatím nevíme.

Některé existující výzkumy ovšem naznačují negativní souvislost. Goldsmith et al. (2017) poukazuje na negativnější vnímání genitálií u mužů spojené s konzumací sexuálně explicitních materiálů. Cranney (2015) zjistil, že užívání pornografie souvisí s nespokojeností s velikostí penisu u mužů. Oproti tomu Peter a Valkenburg (2014) zjistili, že konzumace pornografických materiálů souvisí s nespokojeností s tělem (konkrétně s břichem) u mužů, ale nikoli s nespokojeností s velikostí penisu.

Paslakis et al. (2020) ve svém výzkumu poskytuje důkazy o negativních souvislostech mezi četností konzumace pornografie a náhledem na vlastní tělo neboli body image. Nastiňuje ovšem myšlenku, že jedinci s problematickým vnímáním svého těla by mohli být ti, kteří se více obracejí k pornografii jako k prostředku, jak se vyhnout zapojení do sexuálních vztahů v reálném životě.

Průzkum Ingely Kvaem et al. (2016) realizovaný na gay a bisexuálních mužích přichází se zajímavým zjištěním. Účastníci výzkumu, navzdory převládajícímu ideálu svalnaté a štíhlé postavy, dávali přednost sledování pornografických herců s postavou podobnou jejich vlastní. Vlastní vnímání atraktivity tak jedinečným způsobem přispívalo k vyššímu sebehodnocení sebe jako sexuálního partnera.

Jisté pozitivní faktory nabízí i Laan et al. (2017), který tvrdí, že vystavení obrázkům přirozených genitálií může posílit pozitivní sexuální obraz těla. Sexuální obraz těla, tedy vnímání vlastních genitálií a prsou, je stále více uznávaným aspektem obrazu těla, který souvisí se sexuálním fungováním a zdá se, že je důležitým faktorem v oblasti sexuální spokojenosti (Komarnicky et al., 2019). Jedná se proto o oblast, která skýtá potenciál pro další zkoumání.

VÝZKUMNÁ ČÁST

4 Výzkumná část

4.1 Cíl výzkumného šetření

Hlavním cílem výzkumného šetření ve zvoleném tématu diplomové práce je nahlédnout do prožívání mužů, kteří žijí v partnerských vztazích a pravidelně konzumují pornografické materiály. V rámci tohoto průzkumu se zaměřujeme na dvě hlavní oblasti. První oblastí je prozkoumávání subjektivního prožívání intimních vztahů těchto mužů, zatímco druhá oblast se soustředí na získání vhledu do toho, jak sami sebe vnímají v této souvislosti.

4.1.1 Výzkumná otázka

Jak konzumenti pornografie subjektivně prožívají svůj intimní vztah?

Jaké jsou subjektivní zkušenosti mužských konzumentů pornografie v kontextu vlastní konzumace?

4.2 Metodika výzkumu

Pro svou práci jsem zvolila interpretativní fenomenologickou analýzu (IPA), která se zaměřuje na pochopení žité zkušenosti jednotlivce a umožňuje hlouběji proniknout do toho, jak člověk utváří význam své zkušenosti. IPA se od tradičních kvalitativních metod liší tím, že se zaměřuje na to, jaký význam přisuzuje jedinec sám. Tento přístup poskytuje výzkumníkovi volnost a pružnost během výzkumného procesu. IPA je teoreticky založena na fenomenologii, hermeneutice a idiografickém přístupu. Fenomenologie poskytuje možnost nahlédnout do unikátního prožívání jednotlivce a psychologického zkoumání, jak lidé konkrétně vnímají svět v daném čase a kontextu. Proces interpretace výzkumníka je zásadní pro porozumění žité zkušenosti jedince. Nicméně, neexistuje žádná esenciální zkušenost člověka, kterou by bylo možné dosáhnout v první osobě, protože analýza textu je vždy subjektivní interpretací. Hermeneutický kruh a dvojitá hermeneutika jsou důležitými součástmi výzkumného procesu. V rámci idiografického přístupu je každý případ pečlivě prozkoumán, analyzován a interpretován samostatně. Interpretace výzkumníka jsou vždy založené na datech a jsou ponechány otevřené pro další interpretace. Celkově se IPA zaměřuje na porozumění jednotlivým zkušenostem

jedinců a umožňuje výzkumníkovi volnost a kreativitu v procesu analýzy. (Řiháček et al, 2013)

4.3 Metody sběru dat

S každým respondentem jsem vedla přibližně hodinový polostrukturovaný rozhovor. V první fázi jsem respondenty seznámila s cílem mé diplomové práce a průběhem rozhovoru. Rozhovory jsem po podepsání informovaného souhlasu nahrávala a následně přepsala. V rámci zachování komfortu probíhala setkání v prostředí zvoleném respondentem. S přihlédnutím k důvěrnosti a citlivosti tématu jsem se snažila ponechat volnost v míře sdílení, kterou každý z respondentů preferoval.

4.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor byl vybrán na základě záměrného (účelového) výběru, kdy vyhledáváme účastníky na základě určitých kritérií. Na základě určitých kritérií vybíráme tedy ty jedince, kteří daná kritéria splňují a zároveň jsou ochotni se do výzkumu zapojit. Jedná se o jednu z nejpoužívanějších metod v kvalitativním výzkumu, jelikož nám umožňuje záměrně vybrat nejvhodnější vzorek (Miovský, 2006).

V případě tohoto výzkumu bylo zvoleno několik kategorií:

- Mužské pohlaví (Goodson, McCormick a Evans, 2001; Lo & Wei, 2005; Peter & Valkenburg, 2011; Hald, 2006; Petersen & Hyde, 2010)
- Věk 25-34 let (Peter & Valkenburg, 2016; Pornhub, 2019)
- Konzumace pornografie v rámci rekreačního užívání (Vaillancourt-Morel et al., 2017)
- Partnerský vztah trávající alespoň 1 rok

Bylo úmyslem pečlivě vybrat a použít tyto kritéria s cílem co nejvíce specifikovat výzkumný vzorek. Ačkoli nelze výsledky jednoznačně aplikovat na celou populaci, bylo nutné tato kritéria použít pro lepší specifikaci daného vzorku. V rámci zvolené metody analýzy dat IPA bylo zohledněno doporučení velikosti vzorku 3-6 respondentů, jelikož analýza preferuje bohatě obsáhlá data jednotlivých případů (Řiháček et al, 2013).

4.5 Charakteristika respondentů

Respondent A: Muž, 28 let, 3 roky v monogamním heterosexuálním vztahu

Respondent B: Muž, 28 let, 5 let v monogamním heterosexuálním vztahu

Respondent C: Muž, 29 let, 1 rok v monogamním heterosexuálním vztahu

Respondent D: Muž, 25 let, 1 rok v monogamním homosexuálním vztahu

Respondent E: Muž, 32 let, 1 rok v monogamním homosexuálním vztahu

4.6 Zpracování dat

Postupnou analýzu získaných dat jsem prováděla dle metodického postupu popsaného v Řiháčkovi et al. (2013). Nejprve jsem provedla tzv. nultou fázi, kdy jsem reflektovala svůj vztah k tématu a motivaci k jeho zpracování. Následně jsem rozhovory opakovaně četla a poslouchala záznam, abych lépe porozuměla a vcítla se do zážitků respondentů. Dále jsem si ke každému rozhovoru dělala ručně psané poznámky a zvýrazňovala části, které jsem považovala za silné nebo zajímavé. V další fázi jsem se soustředila na nalezení témat, která byla v rozhovorech obsažena a která se pokoušela zachytit zkušenost respondentů. Tato témata jsem pojmenovávala tak, aby byla co nejlépe vyjádřena jejich esence. V závěrečné fázi jsem se snažila nalézt propojení mezi těmito tématy v rámci jednotlivých rozhovorů.

4.7 Etické aspekty

Respondenti byli v rámci zachování etického aspektu předem seznámeni s tématem diplomové práce a průběhem šetření. Rovněž byli informováni, že během rozhovoru bude pořizován audio záznam. Podepsáním informovaného souhlasu potvrdili souhlas se zpracováním dat. Na začátku rozhovoru byli respondenti upozorněni, že rozhovor mohou kdykoliv sami ukončit případně odmítnout odpovědět. Informované souhlasy nejsou součástí práce z důvodu zachování anonymity. Audio nahrávka sloužila jako podklad pro přepis rozhovorů. V přepisu je zachováno charakteristické vyjadřování respondentů.

4.8 Osnova rozhovoru

- 1) Mohu vás pro začátek požádat o představení vašeho vztahu (sezdaný či ne, monogamní, otevřený apod.)?
- 2) Co si představujete pod pojmem intimita, co to pro vás znamená ve vašem vztahu?
- 3) Jak osobně prožíváte váš intimní život s partnerkou/partnerem či mimo?

- 4) Můžete popsat svůj pohled na pornografii? (Jaký na ni máte obecný, názor, jaký k ní máte vztah...)
- 5) Dokázal byste popsat v jakém rozpoložení se nejčastěji nacházíte, když se rozhodnete vyhledat pornografické materiály?
- 6) Jak byste popsal své pocity při sledování, jak se mění vaše pocity před a po konzumaci?
- 7) Jaký má na frekvenci sledování pornografie vliv vaše aktuální životní situace?
- 8) Jakým způsobem pornografie vstupuje do vašeho partnerského života, co mu dává a co mu bere?
- 9) Zažil jste nějaké negativní dopady konzumace či momenty, kdy jste uvažoval nad omezením? Spatřujete naopak nějaké pozitivní dopady konzumace?
- 10) Pozorujete, že by sledování pornografických materiálů mělo vliv na vaše libido?
- 11) Jak konzumaci vnímáte sami u sebe a jak ji vnímáte u svého partnera?
- 12) Jaký vliv má podle vás konzumace pornografie na váš vztah k sexu samotnému?
- 13) Ovlivnilo nějakým způsobem sledování váš vztah k sobě samému a jak?

4.9 Reflexe vlastní zkušenosti s tématem

Téma prožívání intimního vztahu u konzumentů pornografie jsem zvolila v důsledku široké medializace oblasti během pandemie koronaviru. V době covidu se lidé více než kdy jindy obraceli k internetu a online zdrojům jako způsobu, jak získat zábavu, informace a spojení s ostatními lidmi. V této době přirozeně rostla také potřeba

pornografie, protože mnohem více lidí trávilo více času doma a méně času společensky. V důsledku toho se v médiích začal hojně se skloňovat termín závislost na pornografii a společně s ním i rozličné programy slibující „očistění“ či „restart“. Mnoho z těchto zpráv či organizací užívalo jako podklady více či méně vědecké výzkumy zcela jednostranného zaměření. V kontextu historického náhledu na pornografii je nutno podotknout, že mnoho z těchto zpráv vzešlo z organizací tvořenými zástupci křesťanských společností. Přestože považují za nadmíru důležité upozorňovat společnost na rizika a nástrahy potenciálně ohrožujících aktivit, domnívám se, že je také důležité si uvědomit, že demonizace může být sama o sobě ohrožující a tudíž kontraproduktivní.

Mnoho lidí může považovat konzumaci pornografie za způsob relaxace nebo odreagování od stresu a úzkosti, které byly v dané době zvláště intenzivně prožívané. Pokud bude na její konzumaci nahlíženo čistě v negativním světle, hrozí riziko, že si spotřebitelé vypěstují neopodstatněný pocit viny nebo hanby. Zhoršení psychického stavu, před kterým nejmenované organizace varují, tak může vyvolat sama jejich činnost.

Místo demonizace pornografie by mohla být vhodnější prevence, vzdělávání a podpora pro ty, kteří se chtějí zbavit problémů spojených s nadměrnou konzumací. Tyto přístupy mohou pomoci lidem porozumět, jak pornografie může ovlivňovat jejich vztahy, sexuální chování, sebehodnocení a zdraví, a případně jim pomoci najít alternativní zdroje relaxace a potěšení. Vhodné by bylo ovšem také veřejně diskutovat o pozitivních aspektech pornografie a její konzumace. Tyto pozitivní aspekty se mohou týkat například osvěty o sexuálních praktikách, přispívání k sexuálnímu vzdělávání a sebepoznávání, podpoření sexuálního zdraví a celkového blaha jednotlivců a partnerských vztahů. Někteří lidé se mohou díky pornografii dokonce cítit více sebevědomě ve své sexualitě a objevovat nové způsoby, jak se bavit. V neposlední řadě může také pomoci lidem porozumět a přijmout své sexuální preference a orientaci.

Ve svém blízkém i širším okolí jsem vnímala otisk těchto diskuzí, což mě přivedlo na myšlenku zmapovat individuální prožívání konzumentů více s cílem porozumět jim a méně s cílem vyvrátit či dokázat jaké konkrétní důsledky konzumace pornografie má. Domnívám se, že nezaujaté prozkoumání prožívání konzumentů může otevřít dialog o této tématice a pomoci lidem mluvit o pornografii otevřeně a bez odsuzování. To může vést k lepšímu porozumění problematice pornografie a ke snaze najít řešení potenciálních problémů, které souvisejí s konzumací pornografie, ale i k její normalizaci.

5 VÝSLEDKY

5.1 Analýza jednotlivých rozhovorů

Výsledkem praktické části diplomové práce a náplní následující kapitoly je analýza pěti získaných rozhovorů. Rozhovory jsou analyzovány pomocí metody IPA. Témata, která z rozhovorů vzešla jsou popsána zvlášť a společná témata jsou obsažena v závěrečném shrnutí.

Respondentům byla přiřazena písmena A-E. U každého tématu je přiložena přímá citace rozhovoru

5.1.1 Témata vyplývající z rozhovoru 1

Respondent A: Muž, 28 let, 3 roky v monogamním heterosexuálním vztahu

5.1.1.1 Téma A1: Vůně

Jedním z témat, prolínajících se celým rozhovorem, je vůně, kterou respondent popisuje jako znak fyzické kompatibility partnerů v kontextu sexuality. Ve svém současném vztahu bohužel tuto kvalitu postrádá, což je pro něj předmětem přemítání v kontextu budoucnosti vztahu „...zjišťuju, co je prioritní pro můj vztah, kterej bych chtěl... Takže tak nějak zjišťuju, jestli tohle je stěžejní, ta vůně.“ (RA1.16-19) Podotýká, že ve srovnání s předchozími partnerkami cítí deficit „No teďka, poslední čas, řeším, že zjišťuju, že v mym životě byly jiný holky, který mi voněly víc...jako fyzicky...než moje aktuální partnerka.“ (RA1.11-12) Respondent oslovuje i téma neuspokojivého sexuálního života páru, který se mu poslední dobou jeví jako důsledek nevyhovující fyzické kompatibility, jak respondent stav nazývá. Na druhou stranu zdůrazňuje psychický soulad, který ve vztahu pociťuje „My to máme jako velký téma, že já s ní nespím tolik, kolik by třeba ona chtěla. A teď si asi zjišťuju, že to je možná tím, že jako úplně nejsme fyzicky kompatibilní, ale psychicky jsme luxusně kompatibilní!“ (RA1.24-26) Respondent uvažuje nad partnerkami, se kterými se mu podařilo dosáhnout fyziologické harmonie a podotýká, že obvykle šlo o ženy jistým způsobem nedostupné „Tohle bylo jenom v situacích, kdy mi ty holky voněly, tak to bylo paradoxně, že ty holky byly nějak nedostupný určitým způsobem. A nebyly to holky pro vztah.“ (RA2.40-42) Sám zhodnocuje, že partnerky, které mu „voní“ obvykle nejsou partnerkami pro vztah, zároveň

uvažuje nad směřováním vztahu současného. Z rozhovoru je patrné respondentovo dilema mezi psychickou stránkou a fyzickým, které prožívá „*Takže z mojí zkušenosti...holky co mi voní, tak to s nima není na vztah, takže já se teďka v tom snažím najít cestu ke štěstí. (smích) A možná to skončí tak, že se prostě rozejdu s ní a budu...když se rozhodnu, že to je pro mě primární, aby mi ta holka jako voněla, tak se s ní asi rozejdu a budu hledat prostě...něco jinýho.*“ (RA2.42-45). Přestože respondent citelně kolísá mezi upřednostněním jedné z oblastí, které pro něj tvoří zásadní pilíře vztahu, v pomyslném závěru tématu se vrací k nezastupitelné roli feromonů „*Ale já to dávám za vinu tý vůni, když to tělo nenabudíš tou přírodní vůní, tím pižmem, feromonama, tak to úplně nejde.*“ (RA3-80-82).

5.1.1.2 Téma A2: Psychicky vzrušenej

V kontextu intimity respondent často propojuje téma blízkosti na psychické rovině s rovinou sexuální. Souznění na duševní rovině respondent vnímá nejen jako podmínku vzrušení, ale i jako předehru vzbuzující potřebu intimity fyzické. Obě oblasti jsou tedy provázané a mají dokonce moc se navzájem podněcovat. Konkrétně respondent například popisuje situaci, kdy partnerská debata o sexuálním životě funguje současně jako spouštěč sexuální touhy „*Většinou když to spolu řešíme, tak si potom jdeme zašukat. Protože prostě je to najednou takový víc otevřenější, víc si najednou rozumíš, seš na tý stejný vlně.*“ (RA2.35-36) Intimní souznění zde funguje jako katalyzátor potřeby intimity fyzické „*Na mě to tak rozhodně působí. Ten rozhovor, ty hlubší, intimní věci vzbudí nějakou potřebu tý sexuální intimity*“ (RA3.86-87) Přestože v předchozím tématu respondent klade důraz na fyziologickou stránku vzrušení, přiznává, že psychická stránka je pro něj v oblasti sexuality také nepostradatelná „*Já to mám hodně nastavený na psychickou stránku. Jakože jsem vždycky o sobě říkal, že já potřebuju bejt vzrušenej psychicky. Můžu před sebou mít holku jak z plakátu, která splňuje všechny ty archetypy krásy a všechny ty standarty, ale nic se mnou nemusí bejt, nevzruším se, když ta holka bude hloupá. Nebo když s ní nebudu psychicky souznít. To se mi taky hodněkrát dělo. No a..takže já ve svym vztahu zažívám hodně moc intimity. Ale nemluvim tím o sexu*“ (RA2.58-63)

Otevřená komunikace se obecně jeví jako důležitý prvek v životě páru. Respondent sdílí snahu o její začlenění i do oblasti konzumace pornografie. S partnerkou se domluvili na společném sledování za účelem vnesení živější sexuality do partnerského

života i do komunikace „*Třeba v rámci komunikace v partnerství jsme si řekli, že spolu budeme koukat na porno někdy. Abychom do našeho vztahu přinesli tu sexualitu a trochu ji zevšedněli, protože když spolu spíme málo...nezvykneš si na to, když to máš jednou za čas. Čím víc bysme tohle praktikovali, tím by to bylo přirozenější a tomu druhému bychom řekli „tohle se mi líbí, tohle se mi nelíbí.“* (RA9.263-267) V otázce postoje k partnerčině samostatné konzumaci je respondent velmi podporující. Mluví o radosti, kterou se sdílení partnerčiny sexuality pociťoval, jelikož je pro něj kontaktem se sexualitou druhé osoby bez přímého fyzického aktu „*Jednou mi řekla, že kouká na něco specifickýho. A mě to hrozně překvapilo, že mi to říká. Protože pro ni to bylo tak nekomfortní, sdělit něco takovýho. Jakože kouká na něco určitýho. A já z toho měl hroznou radost. To byl takovej první kontakt, kdy s druhým sdílíš tu sexualitu bez sexu, což je super. Proto si myslím by to v páru mělo bejt prospěšný koukat na to porno.*“ (RA9.295-299)

5.1.1.3 Téma A3: Nevybitá sexuální energie

Respondent vnímá sám sebe jako silně sexuální bytost, ale zmiňuje úskalí směřování této energie směrem k partnerce „*Myslím, že kdybych všechnu svoji sexuální energii směřoval k mojí partnerce, tak bysme spolu souložili hrozně moc.*“ (RA5.155-156)

Často v tomto kontextu mluví o autoerotice, jako o způsobu vybití sexuální energie. Masturbace se ukazuje jako ambivalentně prožívané téma. Na jednu stranu respondent na masturbaci, v kombinaci s pornografií, nahlíží jako na nástroj, který oddaluje řešení sexuality ve vztahu „*Já mám právě občas i pocit, že jsem i asexuální. Právě to je to téma porna, já si tohle vybíjím...Julie si musí myslet, že jsem asexuální občas a já vlastně taky. Protože s ní spím jednou za tejdén, jednou za dva tejdny, jednou za měsíc..jako fakt. Ale kolikrát si ho jako vyhoním...to je už jiný číslo. Naučil jsem se to dělat sám, což je blbý. Což není dobrý a neprospívá to vztahu.*“ (RA2.50-54) Dodává, že omezení konzumace nepřineslo změnu „*Ale třeba v mym případě, myslím, že tu sexuální energii, kterou v sobě mám potom směřuju do autoerotiky místo abych ji směřoval do vztahu. Takže v mym případě myslím, že porno má negativní vliv. Ale když na něj nekoukám tak v sobě necejtim změnu. Takže je to sporný.*“ (RA4.117-120)

Na stranu druhou přiznává, že autoerotiku hojně provozoval vždy, bez ohledu na spokojenost s intimním životem v partnerství „*Já nevím proč, asi to je nějaká ta energie, kterou tam mám nevybitou v tom vztahu možná. Protože já sám sebe pokládám za hodně sexuálního člověka, ale se svojí partnerkou nespím. Což se musí někde projevit. Možná*

se to projevuje tady. Ale tohle já jsem dělal vždycky, i když jsem měl holku se, kterou jsem byl spokojený.“ (RA5.147-151) Blíže je autoerotika rozebrána v následujícím tématu.

Respondent se k začarovanému kruhu úlevy skrze pornografii a problematickému sexuálnímu životu několikrát vrací „*Myslím, že tu energii směřuju nějak jinak, než bych mohl. Ale jde nejspíš o to, že já to neumím směřovat do toho vztahu. Vim, že i když nekoukám na porno, tak ten vztah to neovlivní. Jde spíš o to, že to neumím v tom vztahu použít adekvátně tak často. Takže bych řekl, že to asi úplně neovlivňuje. Jenom mam asi pak menší snahu to řešit žejo. Protože kdybych vůbec nekoukal na porno, kdybych vůbec neprováděl nějakou masturbaci, autoerotiku, tak bych asi řešil víc, že mi ten vztah sexuálně neklape. Ale takhle si tím ulevuju postupně“ (RA7.226-232) Přestože popisuje, že pornografií vyhledával vždy bez ohledu na spokojenost se sexuálním životem, v závěru respondent hovoří o možném zdroji puzení v neuspokojení v partnerském intimním životě „*Ve finále, já vlastně nevím, víš, jak se říká, že příležitost dělá zloděje...když máš porno tak se koukneš bez ohledu na to, jestli máš dobrou nebo špatnou sexuální život doma, prostě se koukneš. Vždycky ikdyž jsem byl zadanej, si pamatuju, že když se šla vysprchovat tak jsem si ho rychle vyhonil, to se dělo. Prostě máš chuť a je to taková tvoje chvílka, jenom tvoje. Ale zas když to vezmeš v úplně velkým rozsahu tak souvisí s tím jak si neuspokojený ve svém vlastním sexuálním životě s tím partnerem. Myslím, že bys jinak neměl potřebu té svoji chvílky.“ (RA8.234-240)**

5.1.1.4 Téma A4: Autoerotika

Autoerotika v kontextu párového života byla zmíněna v přechozím tématu. Aktuální téma se věnuje masturbaci v konotaci sebepoznání. Skrze tuto optiku respondent mluví o autoerotice s pozitivním laděním, jako o tématu, které ho dlouhodobě provází a jistým způsobem definuje „*Takovej honič. Já jsem prostě honil už od mala. Kdyby se to psalo dát do životopisu tak si to tam napíšu, že mám rád masturbaci (smích). Protože mě to nějak definuje. Rád koukám na porno. Autoerotiku provozuju.“ (RA5.151-153)* V otázce přínosů nebo ztrát, které mu konzumace pornografie přináší, respondent mluví o sebepoznání „*...jestli mě to ovlivňuje? (pomlka) Asi se líp znám.“ (RA11.335)* Zastává názor, že skrze autoerotiku se člověk může dostat do bližšího kontaktu se svou sexuální stránkou „*Ale spíš myslím, že spíš to má vliv, že poznáš svoji sexuální stránku, bez toho abys musel tisíc hodin souložit“ (RA10.324-325)* Nastiňuje také téma normalizace praktik, preferencí apod., které pornografie zprostředkovává „*Kdybys vyrůstal ve světě*

bez porna, jak by vypadal ten vztah, musel bys to všechno objevit společně, možná by spousta věcí byla tabu.“ (RA10.327-328)

V kontextu výše zmíněného sebepoznávání respondent hovoří i o partnerce, u které by autoerotiku podporoval „*Když jsem si tohle říkal jako mladší, tak jsem to vnímal, jakože ten, kdo nekouká na porno, tak je jeho sexualita nezdravá. Jakože není v kontaktu se svojí sexualitou. Protože kdo by občas nekoukal na porno. Já myslím, že nějaká autoerotika je důležitá, co se týče poznání sebe sama. Já bych to u Julie naopak podporoval. A ona mi řekne, že to dělá jednou za čas.“ (RA9.286-290)*

5.1.1.5 Téma A5: Rituál

Respondent několikrát během rozhovoru nazývá ranní a večerní autoerotiku rituálem, hraničícím až s formou meditace. Jedná se o specifickou formu autoerotiky, která je odlišná od běžné masturbace. Nejen, že nevyžaduje nutně pornografii, ale rozdílné jsou i pocity s ní spojené „*Koukám hodně na porno. Vlastně jedinej čas, kdy nekoukám na porno a masturbuju, je ráno.“ (RA4.111-112) „A vlastně ty moje ranní rituály jsou bez porna, jako jediný, což je zvláštní. Ráno to nepotřebuju. Kdykoliv jindy jo. Možná to je tím, že jsem ještě takovej v polospánku žejo, takže máš tu představivost zapojenou, nemáš tělo funkční, nejsi protaženej.“ (RA11.331-334) Respondent onu meditativní funkci spojuje i s přísunem dopaminu „*Je to možný, že je to nějaká moje denní dávka dopaminu, na kterou jsem zvyklej. A nezabijí mě to tělesně jako drogy jiný. Měl jsem to tak vlastně i s těma, že jsem to dělal rituálně a jako meditaci.“ (RA8.242-245)**

Důležitou roli v těchto rituálech hraje jistá pravidelnost „*Já si myslím, že v tom hraje roli nějaká pravidelnost.“ (RA5.133) „Jo, každý ráno většinou. Když tam není Julie, i když tam je..když dělá dole kafe tak mám čas. Jako každý ráno to dělám vždycky, fakt na 90% vstanu ráno, vstanu jako druhý a nějak to zpracuju.“ (RA5.135-137) Při narušení této pravidelnosti se dostavuje frustrace „*Jak to má tu rituální formu, tak když to neuděláš...tak cítím i nedostatek. Že jsem trošku nasranej, když tam je ta partnerka, Julie (pomlka)... já mám nejradši když odejde ráno, když jde do školy, tak to je úplně nejlepší, protože mám prostor. Ale když tam je a vim, že nikam nejde ještě dvě hodiny tak to musím...vychytat...Já se musím snažit to stihnout, to vychytat. Dávám pozor, jestli nejde. To mě jako sere třeba (smích).“ (RA6.172-178) Ta se dostavuje především když se respondent cítí nalazen a záměr je zvenčí překažen „*Když chodím do práce a zaspím tak***

prostě víš, že to nejde a ani na to nemáš chuť, ale když máš chuť a nemůžeš to udělat tak seš frustrovanéj.“ (RA7.222-224) Oba rituály se jeví jako natolik důležité, že mohou určovat náladu celého dne „No, když ráno to není nebo večer, ale spíš ráno tak jsi takovej...cejtiš, že ti to chybí, protože jsi na to zvyklej. Ale možná to je právě tím, že si na to zvyklej. Ale mám z toho hned lepší den, to je takovej prožitek.“ (RA6.179-182)

Rozdíl v autoerotice v kontextu rituálu a ostatní není jen v užití pornografie. Respondent popisuje i ostatní faktory, jimiž se formy odlišují „*Ráno to dělám, že to tělo to chce. Večer před spaním to chci já. No a když mám prostor přes den a je chuť...ale většinou tomu předchází, že prostě máš čas nebo narazíš támhle na něco...pěkná čičina, pustíš si porno. Tam je víc faktorů. Jednak rituálně ráno, pak večer kvůli pravidelnosti, tam asi hraje roli ta pravidelnost, taky asi rituál. Ale to není tak pravidelný, to ráno je pravidelnější.“ (RA5.140-144) „*Ráno si o to řekne tělo, přes den si o to řekne situace.“ (RA6.182)**

V neposlední řadě jsou výrazným rozdílem pocity spojené s masturbací „*Ty pocity ráno a večer jsou dobrý. Přes ten den je to takový, že když skončíš tak v tobě nic nezůstane z toho, za dvě minuty, jakoby se nic nestalo.“ (RA5.164-165)*

5.1.1.6 Téma A6: Dvojsmyslný prázdno

Jako silné téma vystupuje psychický stav po konzumaci. Respondent popisuje pocit, kdy dojde k vyvrcholení a „vystřízliví“. Přičemž v tomto bodě prožívá prázdno, které přirovnává k „dojezdu“ po intoxikaci „*To prázdno je takový dvojsmyslný. Je to taková střízlivost.“ (RA7.203) Oproti rannímu a večernímu rituálu respondent nemluví o mnoha pozitivních pocitech přímo po konzumaci „Přes ten den je to takový, že když skončíš tak v tobě nic nezůstane z toho, za dvě minuty jakoby se nic nestalo. Jdeš dělat to, co si dělal předtím. Je to takový spíš jako, seš naučenej pracovat s nudou. Já bych to přirovnal k droze. Když tě něco nebaví, přes ten den to má tenhle charakter, že když tě něco nebaví tak to je i s drogama. Když tě něco nebaví, tak si dáš drogu a ono tě to baví. Dáš si ten svůj pornhub a tu chvíli tím nějak povzneseš, ale za deset minut ani nevíš, že se to stalo.“ (RA5.164-170) Mění se také vztah k vyhledanému materiálu „*Ten tradiční obraz muže, a stává se to hodně mužů co znám, prostě koukáš na to porno a najednou se uděláš a najednou si říkáš „na co to čumíš“. Na co to koukám, na jakej obsah to koukám, protože po tom orgasmu to opadne.“ (RA5.159-161) Respondent efekt zmiňuje**

opakovaně a podotýká, že po vyvrcholení má často problém rozumět svým předešlým preferencím „*Dělá ti radost a když to skončí, tak máš takovej dojezd. Není to úplně propad, to si zase nemyslim, ale je to takový...Je tam asi problém identifikace, co si měl za ty chutě. To nejsi schopen identifikovat, když už tam nejsi. Když je po tom orgasmu.*“ (RA7.206-210)

5.1.1.7 Téma A7: Droga

V průběhu rozhovoru respondent několikrát používá příměr pornografie k návykovým látkám. Podobenství užívá v kontextu povznesení a ozvláštnění běžné rutiny i popsání stavu po vyvrcholení „*Já bych to přirovnal k droze. Když tě něco nebaví, přes ten den to má tenhle charakter, že když tě něco nebaví tak to je i s drogama. Když tě něco nebaví, tak si dáš drogu a ono tě to baví. Dáš si ten svůj pornhub a tu chvíli tím nějak povzneseš, ale za deset minut ani nevíš, že se to stalo.*“ (RA5.165-170)

Stav „vystřízlivění“ je blíže rozebrán v tématu *Dvojsmyslný prázdno*, jako podstatný ale vystupuje i v tomto příměru „*Je to taková střízlivost. Sedí mi to zase na ten příklad s drogama, protože je to prostě to samý. Je to něco, co ti hejbe s neurotransmiterama, nějak tě to uspokojuje. A to dělaj ty drogy...a to porno je prostě droga jak svině. Dělá ti radost a když to skončí, tak máš takovej dojezd. Není to úplně propad, to si zase nemyslim, ale je to takový...kdybych já viděl video sebe jako tančim někde na extázi, tak střízlivej taky nechápeš, co to děláš.*“ (RA7.203-210) Fenomén gradace, popsáný níže, respondent ilustruje i v rámci tohoto tématu, kdy toleranci vznikající na omamných látkách přirovnává k toleranci, která vzniká při konzumaci pornografie „*Takže to určitě graduje. Já to přirovnám zas k těm drogám, vzniká na tom nějaká tolerance.*“ (RA6.188-189)

V rámci užitého příměru respondent sdílí vlastní zkušenost s návykovými látkami, z níž vychází při porovnávání následků, které způsobují ony a které pornografie „*Je to možný, že je to nějaká moje denní dávka dopaminu, na kterou jsem zvyklej. A nezabijí mě to tělesně jako drogy jiný.*“ (RA8.243-244) Zdůrazňuje ovšem, že svou úroveň konzumace pornografie nevnímá jako padající do závislosti „*Hodně jsem kouřil trávu předtím a tenhle charakter to mělo, než to sklouzlo do tý závislosti. Ale tady to do tý závislosti to pořád nepadá, že by mi to ničilo život.*“ (RA8.245-247)

Při „vysazení“ pornografie respondent popisuje dopaminový deficit „*Tak párkrát asi když jsem nevěděl, čím je způsobeno, že já s Julií nespím tak často, jak ona by asi chtěla, tak jsem si myslel, že to je tímhle. Ale když jsem to vysadil, na nic jsem nekoukal a měl jsem ten dopaminovej absták, půst nebo deficit...tak se nic nezměnilo.*“ (RA8.255-258)

5.1.1.8 Téma A8: Gradace

Jedním z jevů, které dotazovaný popisuje je gradace intenzity vyhledávané pornografie při její časté konzumaci a s tím souvisejícím nedostatkem energie „*Ten sval si asi nějak zvykne a je potřeba většího úsilí...to asi není o svalu, je to o hlavě asi. No myslím, že ten obsah graduje. Ale to graduje asi kvůli tomu, že ty energie tolik nemáš. Čím víc si to děláš, tím ty energie máš míň a tudíž na to vyvrcholení potřebuješ víc stimulace.*“ (RA6.189-193) Mluví o námětech mimo jeho standart, které mohou být vnímány jako nevhodné „*To je asi podle preference jedince. Tím, že to není úplně normální, není to úplně košér, je to trochu nadstandartní. Už je to něco, co by mohlo bejt víc pasé. Když se nad tím úplně zamyslím, tak nevím, jestli je to o nějaký agresivitě nebo o dominanci. Nevím.*“ (RA6.195-197) Jev gradace si respondent vysvětluje tím, že při časté konzumaci běžné podněty už nejsou dostačující „*...když je to tak frekventovaný, tak už ti to běžný nestačí. Musíš přidávat, musíš přidávat na ty intenzitě.*“ (RA7.199-200) V závěru také sděluje obavu z dopadů, které tento fenomén může mít na partnerský život „*Jakože si myslím, že to, na co koukáš, utváří tvůj sexuální charakter. A tím pádem to ovlivňuje ten sex, takže vyhledáváš v tom vztahu, to, co vyhledáváš v tom pornu. Takže tím pádem, čím víc koukáš na porno, tím víc to ovlivňuje ten vztah, protože čím víc koukáš na porno, tím víc potřebuješ peprnější věci. Takže vlastně i to negativně ovlivňuje ten vztah, když na něj koukáš moc.*“ (RA10.301-305)

5.1.2 Témata vyplývající z rozhovoru 2

Respondent B: muž, 28 let, 5 let v heterosexuálním monogamním vztahu

5.1.2.1 Téma B1: Čistě soukromí

Respondent B jako důležitý pilíř intimity svého vztahu vnímá důvěru, která je silně provázaná i s důvěrností panující v páru „*Tak jsem třeba rád, že Josefína o tom nemluví, že se snažíme o tom spolu mluvit, že ona to neventiluje dál. Že to zůstává mezi náma, že se mi snaží pomoci. Že mě v tom...jakoby pomáhá mi v tom.*“ (RB1.18-21)

Dle jeho slov je pro něj důležitý pocit soukromí „*No intimita, mně přijde, že to znamená soukromí, čistě soukromí. Že nikdo se nechce dělit o nějaký své zážitky...o tom co se stalo nebo může se stát.*“ (RB1.14-15) Ten mu dovoluje se partnerce otevřít a sdílet s ní, aniž by se musel obávat „*Přijde mi že, tím že to nikam neventiluje, tak je to osoba, který můžu stoprocentně věřit.*“ (RB1.26-27).

5.1.2.2 Téma B2: Vztah by měl mít své hranice

V otázce konzumace pornografie se jako podstatné jeví soukromí a klid, kterého si respondent cení, jak bylo patrné již v minulém tématu. Obojí je pro něj také základním předpokladem pro to, aby se rozhodl explicitní materiály vyhledat „*...tam seš s tou partnerkou a věnuješ se jí a nemáš tam ten svůj klid*“ (RB3.82-83) „*...taky záleží, jestli jsem doma sám...*“ (RB3.86-87)

Na otázku postoje k potenciální konzumaci partnerky se staví sice otevřeně, není pro něj vyloženě tabu, ale zdůrazňuje intimitu oblasti, která by měla zůstat soukromou a individuální záležitostí každého z nich „*Takže nevím, jestli ona to sleduje nebo nesleduje a nechci se s ní ani o tom bavit. Jak jsem říkal, tak je to takový intimní.*“ (RB5.142-145) „*Jak jsem říkal na začátku, patří to k tomu životu. Takže u ní by mi to ani nevadilo, ale jak říkám, nemusím to vědět.*“ (RB5.154-155) Dodává ovšem, že by partnerce nebránil pokud by chtěla toto téma sdílet „*Právě právě. A kdyby ona se o to chtěla se mnou podělit, ať se podělí, ale přijde mi, že ten vztah by měl mít své hranice.*“ (RB5.146) Ohledně myšlenky společného sledování se respondent jasně vymezuje „*Pro mě je to intimní věc a nedokážu si představit, že bychom tady byli dva a koukali na péčko. U toho chceš být sám a je to soukromá věc.*“ (RB4.114-115) Podobně vysvětluje i svůj pevný postoj ke sdílení oblastí, které považuje za zcela osobní „*Mně ve finále vadí spousta věcí, o čem se nechci bavit. Nebo co dělat před tím partnerem.*“ (RB5.166-167). Respondent na závěr

dodává, že diskutovaná oblast je pro něj obecně zdrojem rozpaků „*Já to furt beru, že je to takový v tajnosti u nás. Možná bych se pak cejtil trapně, kdyby mě přitom někdo viděl. Ikdyž s tou partnerkou si říkáme všechno. Jako v teorii všechno.*“ (RB5.162-164)

5.1.2.3 Téma B3: Trénink

Jedním z témat, které se prolíná rozhovorem je praktická užitečnost pornografie pro sexuální život partnerů. První zmiňovanou oblastí je potenciál inspirace či vzdělávání. Druhou potom fyzická připravenost na sex „*...myslím, že maximálně možná jako...tím, že když máme s přítelkyní styk tak možná vydržím dýl, což je to pozitivum. A ve finále, když člověk pozoruje ty videa tak se může něčemu přiučit.*“ (RB3.91-93) O oblasti inspirace hovoří jako o možném návodu či zdroji nových informací, praktik apod. „*Jak jsem říkal, ty pozitiva jsou, že se člověk může něčemu přiučit. Vypozoruje, co a jak.*“ (RB4.109)

Mezi pozitivními dopady dotazovaný oslovuje i možné riziko pro vztah zaviněné zvýšenou četností masturbace a s tím spojeným úpadkem libida „*Záleží teda jestli je to v nějaký míře. Jestli je to třikrát, čtyřikrát tak pak člověk nemusí mít ani chuť a může to ničit ten vztah, když je to až v takovymhle množství.*“ (RB5.159-160)

5.1.2.4 Téma B4: Nepřipraví tě to na nic

V předešlém tématu je možnost využití porna, jako inspirace či jakéhosi zdroje informací, prezentována jako kladný aspekt. V kontextu prvního styku je tomu ovšem jinak. Dotazovaný akcentuje nereálnost zobrazovaného obsahu, které vytvářejí představu, s níž se skutečný prožitek neshoduje „*Takže jako ve finále to mělo tohle negativum, že ti to ukáže jen ty světlý stránky, ale nepřipraví tě to na nic.*“ (RB6.190-192) V důsledku takto vykonstruovaného očekávání může dojít ke zklamání či šoku při střetu s realitou „*Protože každé si to první představuje jako takovýto dokonalý, jak kouká na to porno, happyend, všechno. No nevim. Spíš si myslím, že tě ty videa nepřipravěj na ten život. Nebo na tu první zkušenost. Říkám...koukáš na to, myslíš si, jak to půjde všechno fajn a ono hovno. (smích)*“ (RB6.186-189)

5.1.3 Témata vyplývající z rozhovoru 3

Respondent C: muž, 29 let, 1 rok v monogamním heterosexuálním vztahu.

5.1.3.1 Téma C1: Intimita jako sdílení

Téma intimity silně prostupuje celým rozhovorem. Vyjevuje se zde jako sdílení životů partnerů včetně jejich tajemství, i jako otevřenost a pochopení „...každýho asi napadne ta intimita taková ta jako nahota a tohleto, to má každéj pro toho druhýho a měl by si to držet, ale ta intimita je i v určitých jinejch věcech. Je to o tom, co si říká s tím druhým, o těch tajemství, který před tím druhým má, protože ty tajemství jsou vždycky.“ (RC1.9-11) „...co si s tím člověkem říkám, co si s ním sděluju no, to je taky dost intimní.“ (RC1.17-18)

Zvlášť zásadním prvkem je sdílení, které je pro respondenta vázané na pocit důvěry „...že pro mě v tom vztahu důležitý abych tomu člověku mohl věřit a mohl mu říct cokoliv.“ (RC2.59-60)

Úspěšné a naplňující sdílení také neodmyslitelně souvisí s reakcí, která bude navazovat. Pro respondenta je důležité pochopení „Protože jsem měl vztahy, kde šlo mluvit o čemkoliv a taky vztahy, kde jsem se bál říct cokoliv, protože jsem si nebyl jistej, jestli mě ten člověk pochopí.“ (RC1.20-21) a empatie „A když ten člověk neporozumí, tak je důležitý, aby se aspoň snažil to pochopit. Aspoň tu empatii, aby měl.“ (RC2.64-65) Nezájem a nedůvěra jsou pro něj potom naopak zdrojem problémů ve vztahu „Protože jinak je to k ničemu ten vztah. Když pak mám zestárnout s člověkem, kterému nevěřím nebo s člověkem, kterým se bojím říct, že jsem se dneska cítil prostě špatně a on by řekl „no a co jako, mě to nezajímá“ tak to je na nic.“ (RC2.60-63)

Ve svém současném vztahu respondent zažívá první variantu, tedy kladnou zkušenost. Partnerka ho v komunikaci podporuje a snaží se mu poskytnout adekvátní reakci „Hele teď asi jo, ona je takovej můj opak, takže se jí nebojím říct nic. A ona mě furt podněcovala abych s ní mluvil. Já nejsem úplně výřečnej takže to ve mně podněcovala a teď nemám problém jí říct cokoliv. Protože vím, že mě pochopí nebo se bude minimálně snažit mě pochopit.“ (RC2.38)

Respondent zmiňuje i intimitu fyzickou, na kterou ovšem v kontextu vztahu nedává takový důraz jako na psychické souznění „*Jo, upřímně svlíknout se můžu i před doktorem nebo před kýmkoliv, koho neznám, ale říct doopravdy třeba svůj názor někomu koho neznám je dost těžký. Nebo názor...něco co mi je nepříjemný třeba mluvit, tak je dost těžký říct někomu koho neznám. Tak v tom vztahu je to pro mě důležitý.*“ (RC1.25-28)

5.1.3.2 Téma C2: Respekt k ženám

Během rozhovoru se jako důležitý prvek pronikající do několika oblastí jeví velký respekt k partnerce a ženám celkově. Respondent mluví o významu, který pro něj pocity ženy mají. Věnuje pozornost pocitům partnerky a záleží mu na jejím komfortu „*Protože pro mě je důležitý, aby ta holka se se mnou cítila příjemně. Když se se mnou cítí příjemně je to pro oba lepší. Takže jsem se vždycky snažil v tomhle jít těm holkám naproti. A ono se mi to vždycky vracelo, protože pak se přede mnou ty holky nestyděly nebo tak. Vim, že se cítili komfortně, a i pro ten můj komfort to bylo dobrý.*“ (RC3.76-80) Dává důraz na ženský aspekt i v tématu pornografie a sebeuspokojování „*A hlavně mně třeba dost vadí, když v tý holce vidím někoho, koho znám...Nebo když vim, že jsem s tou holkou absolutně v kamarádskym vztahu tak je to pro mě nepříjemný, protože já jakoby nechci. A kdybych v ní viděl tu holku tak by mi to vadilo. To je prostě nějaká hranice a když bych byl za ní, tak by mi to vadilo.*“ (RC5.142-148)

V otázce masturbace jsou patrné jasné hranice, jejichž překročení by pro respondenta bylo ve vztahu k dívce neslušné „*Nikdy bych na sebe nešáhl, když bych byl s partnerkou.*“ (RC5.158-159) „*Přišlo by mi to blbý. I kdyby se mnou nespala, kdybychom se třeba pohádali tak by mě nenapadlo se jít sebeuspokojit do jiný místnosti. Nikdy bych to neudělal. Protože je to prostě pro mě neslušný vůči tý holce.*“ (RC5.161-163) Má-li před sebou vidinu společného času s partnerkou, je pro respondenta masturbace nepřijatelná „*A u mě. Jak říkám nedokázal bych to dělat ve stejným místě, kde jsem s ní. Takže fakt jakoby když jsem sám a vim, že s ní třeba nebudu večer tak jo, ale když vim, že fakt nic nečeká. Ale jinak prostě ne.*“ (RC5.125-127) Výjimkou je uvolnění sexuální tenze za předpokladu, že partnerka nebude nakloněna sexuální intimitě a narážky by jí tudíž mohly být nepříjemné „*Ale když bych věděl, že má třeba svoje dny nebo nemá náladu tak bych to zase naopak udělal, abych jí netrápil nějakajma narážkama, aby jí to třeba nebylo nepříjemný.*“ (RC6.237-239)

V otázce postoje k partnerčině potenciální autoerotice se respondent zcela uznává autonomii partnerky „*Jako jestli mi to třeba vadí, když to ona dělá? ...U partnerky mi to rozhodně nevadí, může si dělat co chce.*“ (RC5.122-123)

5.1.3.3 Téma C3: Nuda

Ohledně okolností směřujících k vyhledání pornografických materiálů respondent odpovídá jasně. Spojujícím faktorem je nuda „*No to je úplně jednoduchý, já se nudím. (smích) Jako fakt, nudím se, nemám co dělat. K tomu asi nic nepotřebuju říkat, já sem si naprosto jistej, že to je tohleto.*“ (RC4.104-106) Dodává, že vlivem partnerského vztahu má konzumace tendenci klesat „*No, když jsem nemocnej, tak jsem furt doma a furt se nudím. Ale třeba teď jak jsem ve vztahu, tak strašně dlouho nic. Asi víc k tomu nemám, když tam je nuda tak to přijde.*“ (RC5.151-152)

5.1.3.4 Téma C4: Vystřízlivění

Tématem, které subjektivně považují za silné, je pocit po konzumaci. Je líčen jako „vystřízlivění“ spojené až s pocity viny či zklamání nebo sebebohrdání. Pohled na sledovaný obsah se po vyvrcholení mění a respondent dle svých slov často přestane souznít s výběrem „*Tak před je to takový, že člověk je na to až natěšenej a hlavně pak vlastně, potom až se odhrne ta krev zase zpátky do hlavy tak si člověk uvědomí jakože, já nevím jak bych to popsal (pomlka), já nevím jak to zformulovat slovy. Když člověk je předtím nadšenej a říká si jako „jo super“ a pak to jako skončí a najednou člověk začne přemýšlet nad úplně jinejma věcmi, třeba mnohem důležitějšíma, než jak vypadá ta holka. Strašně rychle se dostaneš jinam, až děsivě rychle. Úplně člověk vystřízliví z toho pocitu, z toho návalu endorfinu nebo co tam probíhá a najednou je člověk jako...úplně změní pohled na to. Nebo takhle to mám aspoň já.*“ (RC4.118-125) Zmiňuje dokonce pocit viny „*Není to příjemný ten pocit žejo, až by člověk kolikrát měl jako pocit viny. Víš?*“ (RC4.127) Respondent popisuje i nesoulad mezi počáteční excitací a koncovým poklesem. Rovněž mluví o občasném vychýlení svého běžného vkusu, které ho po konzumaci překvapí „*To bych netrefil, ale mohlo by to být blízko zklamání. Já nemám takovou slovní zásobu, takže se na mě nemůžeš zlobit, ale mohlo by to být asi takhle. Když třeba člověk kouká a je plnej toho očekávání, tak se může stát, že se mu líbí i holka, která se mu ve skutečnosti nelíbí a uvědomí si to právě až potom. A pak právě najednou člověk by sám sebou až najednou pohrdal, co to udělal. No...tohle jsem myslel.*“ (RC4.129-133) Zdůrazňuje, ale že se nejedná o vygradovaný obsah, ale spíše odbočení z typického vkusu

„...aby to nevypadalo jako nějaký úchylárny, ale prostě jenom ta holka není můj typ. Ale v tu chvíli je mi to jedno. Ale potom si říkám vlastně proč. (smích) Nevim. A to je právě asi takovej ten problém chlapů jako obecně. Tohle je ono no.“ (RC5.136-139)

5.1.3.5 Téma C5: Zklamání

Ve vzpomínce na úplně první střety se sexualitou respondent sděluje, že zážitek přišel skrze pornografické materiály „Nebudu lhát, taková ta první sexuální zkušenost přišla z toho porna.“ (RC5.165) V tématu dotýkajícího se prvních sexuálních zkušeností respondent nastiňuje problematiku střetu reality s očekáváním, vykonstruovaným pornografií „Pak když člověk objevil nějakou pornostránku tak prostě čerpal z toho a pak samozřejmě člověk je tím trošku ovlivněnej v tý hlavě. A potom když na to dojde s tou partnerkou tak se to snaží nějak jako přiblížit tomu, protože to je prostě ta věc, jak ji člověk pozná, tak ji pak vnímá.“ (RC5.168-171)

Mluví nejen o vizuální stránce, která může být zdrojem zklamání „Jako člověk tam má představu, to je asi spíš k tý předchozí otázce, ale člověk měl zkreslenou představu o těch holkách. Když ta herečka je napíchaná plastikama a vysportovaná a pak ta normální holka z každodenního života taková třeba nebejvá. Tak to bylo takový zjištění, který poprvý člověka mohlo zklamat.“ (RC6.191-194) ale i o dojmu z vlastního výkonu. Ten může být naplněn zklamáním, tentokrát sebou samým „Byla to taková rána. Člověk to neví žejo a hlavně takový ty představy jsou úplně jiný. Když koukáš na půlhodinový video a ty to stihneš za dvě, tak je to takový až sebezklamávající.“ (RC6.184-186)

V neposlední řadě se nesoulad týká i vyobrazovaných praktik „Člověk na to kouká a řekne si „jo ta holka to chce takhle“ protože tady to takhle je, tak je to asi a pravda a ta holka si řekne to samý o tom klukovi. I když to tak není třeba. Není to pravda, je to jiný, když jsou spolu dva obyčejný smrtelníci, než když jsou spolu dva herci. Takže ty holky se taky snažily to nějakým způsobem napodobit a buď se to potká nebo ne. A hlavně člověk pak trochu experimentuje, když je to pro něj úplně poprvé. Když si vzpomenu, když to bylo pro mě úplně poprvé tak člověk prostě neví, co má dělat, ale snaží se to nějak dát dohromady.“ (RC6.176-182)

5.1.3.6 Téma C6: Trénink

Téma „tréninku“ ve smyslu prodloužení fyzické výdrže se objevuje napříč rozhovory, považují proto za důležité ho uvést. Respondent tento účinek řadí mezi

pozitivní efekty konzumace pornografie „*Pozitivní dopady..asi to dokáže i prodloužit ten styk s partnerem a není to pak minuta a půl.*“ (RC7.211-212) „*Jo a trénink, abych něco vydržel. Protože pak kolikrát no, minuta.*“ (RC7.229)

Přestože může být masturbace užívána jako příprava na sexuální styk v rámci výdrže. V oblasti vzrušivosti respondent zdůrazňuje míru, která by neměla být překročena, aby nedošlo k opačnému efektu „*Ted' když to nedělám tak často a pak jsem třeba právě s holkou, tak stačí jakoby miň na to aby mě to nějakým způsobem vyburcovalo, já nevím třeba i kontakt nebo něco, ale když si to dělám častěji tak to není takový.*“ (RC7.217-220). Podotýká také, že konzumace a fyzický styk s partnerkou jsou pro něj v krátkém časovém horizontu neslučitelné z důvodu poklesu chuti „*Ale kdybych věděl, že třeba za hodinu má přijít tak bych to nedělal, to bych ztratil takovou tu chuť k čemukoliv*“ (RC7.236-237)

5.1.3.7 Téma C7: Sebepoznávání

Závěrečným tématem je sebepoznání v kontextu sexuální orientace, které je zde zprostředkováno i skrze pornografické materiály. Respondent pornografii vykresluje jako prostředníka, který mu v období brzkého dospívání pomohl nalézt ujištění o jeho sexuální orientaci „*Tak určitě jsem se naučil znát, co mám rád. Každý kluk je asi smířenej s tím, že se mu budou líbit holky. Ale u každýho kluka přišla ta situace, taková ta vnitřní panika „co když to tak nebude, co když se mi budou líbit kluci?“ a nevím ani jak to člověka napadne, protože prostě vim, že se mi nikdy kluci nelíbili. Teda jakože bych fakt nechtěl chodit s klukem. Ani mě žádným způsobem kluk nikdy nepřitahoval, ale prostě myslim si, že úplně každý kluk to měl. Že přišla ta myšlenka jako „co když“. Tak myslím, že tohle je takový to sebepoznání, že si člověk uvědomí „ne, seš hetero, je to v pohodě“. Tak asi takhle. Jo a taky se naučí, jak on sám funguje. Protože fakt do té doby, než jsem přišel na to, jak to funguje jsem fakt chodil jen na záchod a ani jsem nad tím jako nepřemýšlel. Já nevím kolik mi bylo, třeba dvanáct, když jsem poprvý to a do té doby člověk řešil lego, merkur a co si zahraje na počítači. (smích) A najednou na to člověk začne koukat trochu jinak, na sebe jako na člověka.*“ (RC8.241-252) Domnívá se, že skrze explicitní materiály a reakci na ně, je tápající jedinec nasměrován ke svým preferencím „*Protože to patří k tomu, že ten kluk najde starej časopis, kde je nahá ženská nahoře bez a trošku ho to jako...podívá se na to. Prostě se mu to líbí. Já si myslim, že to je správně. Že ten kluk aspoň ví, co si myslet.*“ (RC8.254-256)

5.1.4 Témata vyplývající z rozhovoru 4

Respondent D: Muž, 32 let, 1 rok v homosexuálním monogamním vztahu.

5.1.4.1 Téma D1: Vztah

V průběhu rozhovoru se několikrát dostáváme k tématu vztahu. Respondent popisuje význam, který pro něj vztahy v životě mají i svůj aktuální partnerský vztah. Mluví o smyslu, který ve vztazích vidí „*A líbí se mi být ve vztahu, vidím v tom smysl*“ (RD1.18) V partnerství vnímá jako důležitou vzájemnou psychickou intimitu, gesta, jimiž si partneři dávají najevo lásku, partnerovu spokojenost, ale i jistou racionální stránku, se kterou ke vztahům přistupuje.

Respondent vnímá fáze vztahu i v závislosti na čase, během nějž se náplň vztahu formuje „*...protože teď máme vášeň, lásku a hluboký emoce, které se časem změní a budeme víc důvěrný.*“ (RD1.29-30) Specifickou složkou intimity páru je zranitelnost, kterou si vůči sobě partneři mohou dovolit odhalit bez strachu z odmítnutí „*Intimita je schopnost se bavit otevřeně o hlubokých tématech a být zranitelný. A být zranitelný bez obav, že budeš odsouzený za svoji zranitelnost. Myslím si, že mi to v našem vztahu máme.*“ (RD2.42-44)

Zmíněná rozumová část vytyčuje priority, se kterými vztah hledá i které mu pomáhají navigovat jeho průběh ke spokojenosti obou partnerů „*Já jsem si říkal, že k tomu vztahu nebudu už přistupovat slepě. Že chci udělat nějaký výběr, který bude dlouhodobě udržitelný a odpovídající mým požadavkům.*“ (RD2.33-34) Rovněž díky ní komunikuje partnerovi své potřeby „*Já taky chci, aby lidi dělali věci pro mě. Aby můj partner dělal věci pro mě.*“ (RD2.56-57) Jednou z nich jsou například gesta, skrze něž vnímá partnerovu náklonost „*A takovýhle prostě gesta, co já vnímám jako lásku. Co pro mě znamená být milován. A jak on mi to může ukázat. Protože momentálně jeho láska se ukazuje slovy. A mně se to strašně líbí. Já to miluju. A já jsem mu řekl, ať to nikdy nekončí, ať pokračuje. Je to strašně hezký slyšet.*“ (RD2.63-66) Přestože má respondent o těchto gestech a způsobech i své představy, je citlivý vůči projevům, specifickým pro jeho partnera, a čte je jako vyjádření lásky „*...ta láska se nejvíc ukazuje tím, že on mě zve se svými kamarády nebo s rodinou někam.*“ (RD3. 67)

5.1.4.2 Téma D2: Otevřená komunikace

Na předchozí téma navazuje i složka komunikace, která, dle slov dotazovaného, dává partnerovi prostor věci ovlivnit namísto toho, aby byl trestán za jejich neplnění „*A já nejsem takový člověk, co čeká až se to udělá a pak se naseru, že to nedělá. Ne, já mu to řeknu, ať ví, co se děje a ať prostě má možnost to nějakým způsobem ovlivnit.*“ (RD3.71-75) Respondent si zakládá na jasné a transparentní komunikaci, kterou ve vztahu používá k vyjádření svých přání „...*já jsem mu dal jakoby, řekněme dopis, ve kterém bylo napsáno sedm věcí, které já bych chtěl, aby on dělal ve vztahu...*“ (RD2.59-61)

Bezpečný komunikační prostor vytváří také svobodu pro vyjádření sexuálních preferencí „*A náš intimní život z hlediska sexuality je skvělý. Taky já jsem mu řekl, co se mi líbí. On se nad tím zamyslel a řekl, že se mu to líbí taky.*“ (RD3.73-75) Na základě komunikace zahrnující sexuální život jsou partneři schopni vyjádřit nejen své preference a jejich vzájemnou kompatibilitu, ale také co je pro ně nežádoucí „*Taky vlastně pro mě bylo důležitý promluvit o tom se Štefanem, jestli mu to vadí, že je to takový nebo jestli s tím můžeme nějak pracovat. A vlastně jsme dospěli k tomu, že sex je skvělý a že jemu se taky nelíbí, když to je příliš dlouho, že to není pro něj úplně nutný, aby to trvalo dlouhou dobu*“ (RD3.98-102)

5.1.4.3 Téma D3: Emoční blízkost

Téma emoční blízkosti zde proniká nejen do oblasti vztahu a párového života, ale i do oblasti sexuality včetně masturbace. Respondent hovoří o větší intenzitě prožitku, pokud cítí blízkost se sexuálním partnerem „*Prostě nelíbí se mi mít sex s úplně jako random partnerama... mnohem víc si užívám, když toho člověka znám a když z nám jeho koníčky, osobnost, život a prostě víc mu věřím.*“ (RD1.18-21) Jako důležité faktory vzniku oné blízkosti zmiňuje empatii a vzájemnou důvěru „*Ale prostě sex je o důvěře, o vášni, o tom že umíte odhadnout pocity v tom momentě, a ne v tom, že to bolí, když to tam strčíš.*“ (RD9.271-272) Tyto aspekty psychického souznění jsou pro něj výrazně přednější než fyzické „*To mi vlastně napovědělo, že v sexu je důležitější, ta intimita emoční než fyzická a prostě za tím stojím a mám to tisíckrát potvrzený. Ale jestli ten člověk není schopný se na to nastavit a taky má třeba problém s empatií. Tak pro něj jsou nejdůležitější ty fyzický věci. Já to tak mám z vlastní zkušenosti.*“ (RD9.284-288)

Mluví v té souvislosti i o žádoucnosti těchto kvalit sexuálního života, které pociťoval při kontaktu s partnery „A v tu dobu jsem si uvědomil, že to, že jsem jim dával pozornost a snažil se pochopit, to, co oni chtějí během toho sexu, během té intimity, bylo víc závazný než ty fyzický věci.“ (RD9.280-282)

Pornografii bez náboje emoční blízkosti respondent dokonce popisuje jako nechutnou. „On si taky uvědomil, že tyhle věci nejsou důležitý jako to, že se můžeš nacistit na toho partnera a vlastně s ním prožívat tu emoční blízkost. Protože vlastně v sexu je ta emoční blízkost nejdůležitější. A v pornu...když koukám na porno, kde tu blízkost necítím, tak mě to přijde nechutný. Ty herci, modely...musí mít mezi sebou to spojení, který je podobný lásce, aby mě to přitahovalo. A vypadalo pro mě vzrušující nebo krásný.“ (RD9.296-300)

5.1.4.4 Téma D4: V každý situaci najít humor

Humor se jeví jako neodmyslitelná součást života dotazovaného. Proniká do každodenní reality včetně oblasti sexuality. V ní má humor potenciál nejen situaci odlehčit a udělat ji tak uvolněnější a příjemnější, ale dává také prostor pro pestrost „Takže to začne nějaký vtípem a během sexu to pokračuje. A u toho se smějeme hodně, protože říkáme nějaký hlášky, vtipy, říkáme nějaký blbosti. U toho máme sex, a přitom je to hrozně super, protože to vypadá na jednu stranu jako činohra, na druhou jako hra a na třetí stranu je to to, co se nám oběma líbí, takže je to romantický a na čtvrtý je to fyzicky takže nás to sexuálně uspokojí. Nikdy jsem to neměl s nikým takhle skvělý, jak to máme.“ (RD3.78-83) Dotazovaný zastává názor, že přílišná vážnost může škodit a vnesení vtipu ji dokáže zpříjemnit. Nejen v oblasti sexu nýbrž v celém životě „Ano, ten humor je spojený nejenom se sexem ale vlastně s každým aspektem života. Nejvíc mi přijde vtipný, když situace je důležitá, ale stane se z ní nějaký vtíp. Jako sex, vlastně to je braný strašně vážně, a přitom to takový být nemusí. Může to být legrační, může to být lehký. No, prostě v každý situaci se dá najít nějaký humor a najednou ta situace je víc příjemná.“ (RD4.115-119) Lehkost humoru respondent preferuje i v pornografii „... nejvíc miluju porno, který má nějaký příběh. A hlavně to, který má komický příběh.“ (RD4.104-105)

Téma humoru se jeví jako všeobecně důležité pro život respondenta „A celkově ten smích má strašně dobrý vliv na kvalitu života, a i moje terapeutka mi řekla jednou, když jsem jí říkal, že mám takový problém a ona mi řekla prostě, strašně po česku mi

řekla, „tak se nad tím zasmějte“ a mně to přišlo strašně dobrý. (smích)“ (RD4.112-115) Popisuje svůj vývoj vztahu k humoru v závislosti na jeho vnímání v odlišných kulturních zázemích, jimiž prošel „A pro mě to dříve bylo hrozně nepochopitelný a cizí, protože Rusi jsou strašně seriózní. A teď to chápu a snažím se vlastně..poslouchal jsem a občas i teď poslouchám podcasty o tom, jak být vtipný prostě. Já pracuju na tom abych vyvíjel ten humor prostě.“ (RD4.109-112) V České republice, kde dlouhodobě žije, cítí na oblast humoru silný důraz „Ano, nějakým způsobem pro mě celý Česko je spojený s humorem a myslím si, že tady humor je nejdůležitější měna“ (RD4.107-108)

5.1.4.5 Téma D5: Jenom orgasmus

V rámci fyzická respondent mluví o riziku konzumace pornografie spojené s návykem, který oklešťuje sexuální prožitek pouze na orgasmus. To může mít za příčinu zkrácení sexuálního aktu v rámci partnerství, což může být pro vztah ohrožující „A můj vlastní názor je to, že ano, porno má špatný vliv. Třeba u porna člověk se chce jen uvolnit, chce ten orgasmus a kvůli tomu může ten sex trvat jakoby o hodně kratší dobu. Protože ty naučíš svoje tělo, že chceš jenom jako ten orgasmus. Takže ten sexu může být krátký a je to trapný. Takže tenhle problém jsem měl.“ (RD3.93-97) Zmiňuje, že se jednalo i o primární důvod k omezení konzumace „Ten efekt, že ten orgasmus je rychlejší, když si zvyklý koukat na porno, to bych viděl jako hlavní ohrožení toho intimního života. Kvůli tomu jsem to omezoval.“(RD6.196-198)

5.1.4.6 Téma D6: Inspirace, scénáře, obzory

Pozitivní aspekty pornografie spatřuje respondent hned v několika oblastech. Dle jeho slov má potenciál rozšiřovat obzory nebo poskytovat inspiraci, což může sexuální život kreativně obohatit „Ale má to hodně pozitivních vlivů. Já třeba z porna často čerpám inspiraci. Pózy prostě, nějaký možná i scénáře pro roleplays a nejvíc miluju porno, který má nějaký příběh.“ (RD4.102-104) Dodává, že toto vnášení nových prvků jeho partner vítá „Dává mu nějakou kreativitu, to jo. Často třeba zkusím nějakou novou pozici a Štefan to komentuje, že ho to překvapuje a líbí se mu to.“ (RD6.168-169)

Přestože se nejedná o primární důvod, který by byl hlavním motivátorem k vyhledání pornografie, je inspirace podstatným pozitivním aspektem „Jo, ale ta inspirace je spíš side effect. Já to v tom nacházím, ale nekoukám na to pro inspiraci.“ (RD5.164-165) Dalším je potom rozšíření obzorů „No, otevírá mi to obzory rozhodně.“ (RD7.226)

a sejmutí tabu „*To, čemu říkáme deviace pro mě nejsou deviace přesně díky pornu. Že jsem to uviděl a řekl jsem si, že jestli ten druhý vlastně to chce tak proč ne.*“ (RD7.231-232) Současné hranice v kontextu sexuálního styku tak zahrnují především souhlas a věk, nikoliv uměle vykonstruované oblasti tabuizace „*Ted' mám jediný pravidlo, že člověk musí být dospělý, při vědomí a souhlasit. Jinak ty hranice nejsou.*“ (RD8.237-238)

5.1.4.7 Téma D7: Porno industry

Celkově respondent pornografii přiznává pozitivní i negativní aspekty. Ohledně tvorby materiálů se ale vyhraňuje jasně a mluví o problematice, která může být s průmyslem spjatá „*A já jsem viděl, jak jemu to zkazilo život, protože v jeho případě...to co on mi popisoval, tak mnoho pornoherců si stříká nějaký injekce, aby jim stálo péro nebo berou drogy, aby ten sex byl dýl. A to mi celý přijde celý takový tmavý a špinavý*“ (RD4.123-129) Prostředí, v němž porno vzniká v rozhovoru vystupuje jako mnohem problematičtější než samotný produkt „*Tak ohledně porno industry mám nějaký obavy, ale ohledně toho produktu ne.*“ (RD4.130-131)

5.1.4.8 Téma D8: Výbuch dopaminu

Kromě výše zmíněných pozitivních aspektů jako je inspirace a rozšíření obzorů, respondent vnímá uvolňující účinek konzumace. Ten využívá jako zklidňující prostředek při vyčerpání, před usnutím nebo ve stresových obdobích. Hovoří o „výbuchu dopaminu“, který odmění úlohu, na které dotyčný zrovna pracuje, uvolněním „*Jsem unavený a řekněme trochu otrávený z výkonu, který jsem dělal předtím. Tak prostě se potřebuju uvolnit. Je to prostě takový rychlý výbuch dopaminu, endorfinu, že mě to zklidní a uvolní.*“ (RD5.135-137) Respondent se domnívá, že se může jednat i o částečně naučený zvyk na základě něhož se myšlenky i tělo uklidní až po konzumaci „*...před pornem mám napětí a po pornu jsem uvolněný a vlastně no...to uvolnění. A to uvolnění může být jakoby jak psychický, tak i fyzický. Často třeba nemůžu si odpočinout, lehnout si a ležet dvacet minut bez toho abych měl ten orgasmus. Možná to je zvykem a možná to je psychologická reakce, že najednou mi přestanou se honit nějaký myšlenky v hlavě a můžu si reálně odpočinout nebo i usnout. Dělam to často i před spaním a potom můžu spát.*“ (RD5.140-145)

Několikrát v rozhovoru vracíme ke stresu, který v dotazovaném vyvolává potřebu uvolnění. Mluví ale také o tom, že je obecným založením velmi sexuální bytost a stres potřebu dosažení dopaminové odměny skrze masturbaci pouze podněcuje „*Čím víc stresu*

tím víc to potřebuju. Já jsem velmi sexuální člověk a můžu masturbovat tři až pětkrát denně a často na to ani nepotřebuju porno. Ale čím mám psychicky náročnější období, tím víc to potřebuju.“ (RD5.150-155)

V obdobích, kdy se cítí klidně a uvolněně, dotazovaný pornografický obsah pravidelně nevyhledává „*Moc ne, já to spíš dělám abych se uvolnil, když jsem ve stresu a když mám skvělou náladu tak to tak moc nepotřebuju vlastně.*“ (RD5-158-159) s výjimkou zdravotních důvodů v rámci, kterých masturbaci využívá jako prevenci rakoviny prostaty „*Ale zase, tím že jsem si přečetl, že muži potřebují v rámci prevence rakoviny prostaty dostat orgasmus dvacetjednakrát měsíčně, tak občas to dělám i přesto, že se mi nechce moc z medicínských důvodů. Preventivně. (smích)*“ (RD152-155)

5.1.4.9 Téma D9: Nerealistická představa

Silným tématem v kontextu pornografie je nerealistická představa o vzhledu, kterou videa a fotografie často vzbuzují „*Protože tam jsou modely, stejně jako modely, co jsou na mole a jestli se budeš porovnávat s takovým člověkem, tak nikdy nevyhraješ.*“ (RD6.185-187)

Respondent mluví o úzkostech, komplexu méněcennosti a závisti. Hovoří dokonce o dojmu, že nebude nikdy schopen uspokojit potenciálního partnera, který dříve pocítoval „*Přesně tak, musím říct, že když jsem byl mladší, třeba deset let zpátky tak jsem o tom vůbec nepřemýšlel. Prostě nikdy mě to nenapadlo, že mám nějak špatnou velikost. Ale prostě kvůli tomu pornu se to změnilo. No, měl jsem z toho nepříjemný psychický stav. Já myslel, že protože já to nemůžu změnit, tak nikdy nebudu schopný uspokojit nikoho. A je to strašně obtížný a špatný, protože mně se ten sex strašně líbí a jestli já nenajdu člověka, kterému se to bude líbit taky jakoby se mnou tak to je hodně v píči.*“ (RD8.256-261)

Zdůrazňuje, že tyto pocity byly provázané s minulým vztahem, ale podotýká, že porno je pomáhalo udržovat nerealistickými představami o tělesném vzezření „*Jak říkám, měl jsem strašné problémy s tím komplexem s tou velikostí péra a pro mě to byl docela závažný problém dlouhou dobu. Byl jsem strašně zranitelný ohledně tohoto tématu. Třeba když můj bývalý partner komentoval velikosti per jiných lidí tak mě to uráželo. Mně to dělalo špatně. A často mi trvalo dostat se z toho stavu i den klidně. A takový negativní*

myšlenky, závist, sebeláska. Takovýhle věci. Takže jo, mělo to hodně negativního vlivu a myslím si, že to strašně záleží na partnerovi, s jakým seš.“ (RD8.242-248) S novým partnerem už tyto pocity neprožívá, ale o negativním efektu pornografie v oblasti vnímání svého těla je přesvědčen stále „*Vlastně ty komplexy skončily s předchozím partnerem, ale prostě to porno má v tom špatný efekt.*“ (RD8.252-253)

Respondent sdílí i zkušenosti z jeho okolí, v němž se setkal s podobně zkrusleným sebeobrazem, jaký zažíval on sám „*...ale hodně let, do nedávna jsem měl úzkosti z toho, že pornoherci mají obrovský péra a já to nemám. Mně to přišlo, že je to nějaký špatný, ale teď jsem přesvědčený o tom, že ta kvalita sexu nezáleží na té velikosti. Tohle vidím jako největší problém toho porna. Že ti to dává nerealistickou představu o tom, jak vypadá lidský tělo. Je to to nejhorší. A slyšel jsem od spousty kluků... třeba já znám jednoho kluka co se mi svěřil, že má penis 25 centimetrů a jemu přišlo, že ho má malý. A přitom to je největší velikost, o které jsem slyšel. (smích) Prostě na kameru to vypadá, že oni to mají ještě větší a jemu přišlo že má strašně malý. A já jsem si říkal „oukej, jestli i tomu člověku to přijde, že má malý péro tak to už je úplně...“ (RD6.170-178) Tento efekt dokonce vyhodnocuje jako nejhorší vliv pornografie na člověka „*Jako to je na tom nejhorší. Pro mě, ta body dysmorphia...to je reálně nejhorší vliv porna na lidskou mysl.*“ (RD6.182-183)*

V závěru tématu hovoří také o současném vkusu společnosti, ovlivňujícím trend vyobrazovaných předností a jeho pomíjivosti „*...porno industry na to strašně hraje. Vlastně...když se podíváš na historii umění, tak velikost toho péra se měnila od století k století. V nějakou dobu, třeba ve středověku to bylo strašně nechutný a otravný mít velký péro. Bylo to vulgární. Bylo to d'ábelský. A když se podíváš na sochy renesanční, tak taky všichni mají péro, protože to byla krása v tu dobu. Takže když si všechny tyhle věci uvědomíš, tak zjistíš, že to porno hraje na to, že ty velký velikost jsou módní. Je to trend. A taky si velmi dobře umím představit, že za deset let bude tendence, že malý péra jsou super a ty lidi s velkýma pérama se budou trápit a říkat si, že nejsou krásný. Že to je vlastně móda prostě. Jak říkám, na kvalitě toho sexu se ta velikost odráží minimálně.*“ (RD8.256-261)

5.1.5 Témata vyplývající z rozhovoru 5

Respondent D: muž, 25 let, 1 rok v homosexuálním monogamním vztahu.

5.1.5.1 Téma E1: Intimita

Respondent E na intimitu nazírá jako na kvalitu vztahu založenou na pocitu blízkosti. Zdůrazňuje roli důvěry, která vznik intimity, dle slov respondenta, podmiňuje „*Tak intimita podle mě nemusí bejt jenom fyzická, ale je to pocit blízkosti, pocit otevření jako druhý osobě a myslím si, že je podmíněná důvěrou.*“ (RE1.11-12) Ve svém současném vztahu tuto intimitu, stejně jako důvěru, pociťuje „*Rozhodně, zažíváme intimní momenty. A celej ten vztah je intimní. Jo a ta důvěra tam existuje, takže nejsou žádný bariéry, který by bránili abychom byli intimní jeden ke druhýmu.*“ (RE1.14-16)

5.1.5.2 Téma E2: Dobrý sluha, špatný pán

Pornografie se v současném vnímání respondenta jeví jako nástroj, který lze využít pro uvolnění sexuálního napětí „*Myslím si, že je to pro někoho užitečnej nástroj třeba.*“ (RE1.22-23) „*...může být užitečná a má asi svoje místo na světě.*“ (RE1.25-26) Podotýká, že v minulosti na pornografii nahlížel s negativním zabarvením, ale od té doby, co ji vnímá jako nástroj se zabarvení vytrácí „*Dřív jsem to pozoroval víc protože sem asi porno vnímal jako něco víc negativního. Ale od tý doby, co to takhle beru, jakože je to vlastně šikovnej nástroj, tak vlastně ani moc ne.*“ (RE2.44-46)

Konzumace pornografie je zde oddělenou kategorií, která nemůže plnohodnotně nahradit sexuální styk s partnerem „*Protože nenahrazuju pornografií sexuální život s partnerem.*“ (RE2.46-47) „*Jako při obou aktivitách používám stejnou část těla, ale nemyslím si, že by se mi to nějak prolínalo. Ani třeba při sledování porna nebo při sexu nemyslím na to druhý. Nesrovnávám to třeba.*“ (RE4.106-108) Jak bylo řečeno výše, autoerotika za využití pornografie je zdrojem úlevy sexuálního napětí, nikoliv náhradou „*...že je to vlastně taková momentální úleva, když není možnost mít normální sex.*“ (RE4.115-116) „*Tak pozitivní dopad je vždycky to momentální uvolnění sexuálního napětí.*“ (RE3.74-75) Zároveň dotazovaný naznačuje rizika, která jako nástroj skýtá, začne-li konzumenta ovládat „*...je to asi dobrý sluha a špatný pán. (smích)*“ (RE1.24-25)

5.1.5.3 Téma E3: Zabít čas

V otázce vnějších či vnitřních impulsů pudících k vyhledání pornografických materiálů respondent uvádí, že pro něj se nejčastěji jedná o výplň mezi aktivitami nebo zahánění nudy. Ve specifických případech je podníceno intoxikací „*Nejčastěji asi když se třeba nudím vlastně. Nebo chci nějak zabít čas. Nebo mám dělat něco, ale říkám si, že bych ještě zabil tak třeba půl hodinu. Tak vlastně to je asi nejčastější. (smích) A nebo v nějakých specifických případech, kdy sem intoxikován.*“ (RE2.35-37) Může se jednat také o formu pauzy či odpočinku od povinností „*Asi pornografii víc vyhledávám třeba když mám hodně věcí na práci. To je takovej ekvivalent toho, že si třeba jdu dát cigo abych si od té práce na chvíli odpočinul, tak to substituuju na nějakou dobu nějakou jinou aktivitou. Což třeba může bejt pornografie.*“ (RE2.39-41)

5.1.5.4 Téma E4: Preference

V rozhovoru se několikrát objevuje téma rozdílnosti preferencí v reálném sexu a v pornografii, ale také v preferencích před a po konzumaci. Respondent mluví o překvapení, které konzumovaný materiál vzbuzuje po odeznění prvotního drivu. Zdůrazňuje ovšem, že se nejedná o pohoršení nebo dokonce pocity viny, nýbrž pocit zaskočení z akcentace námětu „*Třeba jako když se do toho člověk dostane tak potom si vlastně říkám jako „Vážně? Tohle mě tankovalo?“, (smích), ale je to spíš jako rozdíl tím, že člověk je nadrženej a potom není nadrženej. Než jako že bych najednou, si myslel, že je to prasárna nebo že je to hrozný.*“ (RE2.47-50) „*Ale spíš, že třeba normálně když nejsem nadrženej, tak mě ani jako nenapadne, že tohle by mě zajímalo nebo něco takovýho.*“ (RE2.56-57) Dle slov dotazovaného je ona akcentace obsahu jedním z důvodů, proč je pro něj obsah sledované pornografie citlivým tématem v partnerství. Nemusí totiž vždy odrážet podobu sexu preferovaného v realitě „*...je to víc hardcore nebo víc stylizovaný nebo tak, než skutečnej sex, kterej by ti třeba úplně stačil. Ale nikdo nechce vypadat jako prostě nějaký...nechci říct úchyl (smích), ale víš...jako specificky vyhraněná osoba, co se týče té pornografie.*“ (R5.149-151) Zároveň ale přiznává potenciál společnému sledování v partnerství, které může být přínosem, ale je v jeho očích také citlivou osobní oblastí „*Já si třeba myslím, že existuje potenciál v tom, když partneři spolu třeba sdílej svoje preference v pornu, nebo společný sledování porna nebo něco takovýho. Ale myslím si, že je to hodně takovej krok, ve smyslu se někomu takhle otevřít. Je tam takový stigma žejo. Každý má rád nějaký specifický druh porna nebo*

jich může být víc, ale většinou to jako nereflexuje ten skutečný život, takže je těžký to na někoho vybalit. Ale myslím si, že to má potenciál.“ (R5.142-147)

5.1.5.5 Téma E5: Skončím fakt jenom u sledování porna

Ačkoliv se ve výše zmíněném tématu respondent vyjadřuje o svém současném vztahu ke konzumaci pornografie jako o nekonfliktním, v rámci minulosti mluví kritičtěji. Sděluje obavy, které v něm vyvolávalo nejen množství stráveného času „*Negativní dopad...to nebylo někdy úplně v nedávný době, ale bylo období, kdy jsem zjistil, že mi konzumace porna zabírá docela hodně času. A protože je vlastně hodně na dosah a je snadno přístupný, takže jo. V nějakých dálnějších dobách jsem se vědomě snažil omezit, protože jsem si říkal, že bych si měl najít i jiný věci na práci.*“ (RE3.75-79) ale i vidina otupění vůči reálnému sexu nebo potenciální komplikace při hledání partnera „*Když jsem sledoval hodně pornografi tak si myslím, že jsem se vnímal jako ve světle toho docela negativně. Jako že to zabralo hodně času, do toho jsem vlastně třeba neměl stálýho partnera, takže jsem měl pocit...nevím jako, viděl jsem se kriticky ve smyslu, jakože takhle si třeba partnera nenajdu nebo že skončím fakt jenom u sledování porna a bál jsem se trochu toho efektu, že mě přestane tankovat skutečný sex. Nechtěl jsem být a zároveň jsem se tak trochu viděl, ale nechtěl jsem být ta osoba, co furt je doma a sleduje porno.*“ (RE4.126-132) Na otázku zdroje tohoto omezení konzumace, respondent hovoří o rozhodnutí, na základě, něhož sledování sexuálně explicitních materiálů omezil „*Změnilo se to částečně vědomě protože jsem věděl, že nechci třeba tak často se dívat na porno.*“ (RE3.83-84)

5.1.5.6 Téma E6: Reklama na sex

Kromě pornografie ve smyslu pomůcky ulevující sexuálnímu pnutí, pohlíží dotazovaný na porno také jako na „reklamu na sex“ „*Je to taková reklama na sex no.*“ (RE4.119) Říká, že v obdobích častější konzumace pocíval rostoucí libido „*...nedokážu říct úplně teď, ale myslím si, že v období, kdy jsem konzumoval porno řádově víc než teď, tak moje libido bylo asi vyšší o něco.*“ (RE3.92-93) a myšlenka na sex byla pro něj více aktuální téma „*Bylo to víc aktuální v mém mozku.*“ (RE3.98) Respondent dokonce podotýká, že pornografie měla vliv nejen na prvotní impuls, ale i na kvalitu samotného aktu „*Nikdy jsem neměl pocit, že bych si potom neužíval jako skutečný sex. Naopak právě spíš mám pocit, že to porno funguje jako taková reklama na sex. Že když jsem zrovna sledoval tak mě to víc bralo.*“ (RE4.102-104) Popisuje celkově větší

kontakt se svou sexualitou „*Jak jsem řekl no, když víc konzumuju porno tak jsem asi víc sexuální osoba.*“ (RE4.118-119)

V neposlední řadě také zmiňuje potenciál inspirativní funkce pornografie „*Vlastně to může bejt inspirace co do nějakých praktik...*“ (RE4.121)

5.1.5.7 Téma E7: Body image

Téma vnímání vlastního těla se sice neobjevilo opakovaně, ale považuji za důležité ho zahrnout, jelikož se jedná o často oslovovaný aspekt vlivu pornografie. Respondent zmiňuje nesoulad ideálů vyobrazovaných v pornografii s reálným životem a přiznává, že vzezření, které je v nich prezentováno, má tendence srovnávat se sebou i svými sexuálními partnery „*jak body image sebe, tak body image toho potenciálního partnera...člověka to tak jako vlastně napadne. Protože v tom pornu jsou všichni atraktivní a vysportovaný a vědomě vlastně vím, že je to porno. Že to není skutečný život. Jako...nevím, jestli mě to ovlivnilo nějak jako dlouhodobě, ale je to jako myšlenka, co mi občas přišla do hlavy.*“ (RE5.136-140)

5.1.6 Společná témata

Prvním tématem, které se objevuje v různých formách ve výpovědích všech pěti respondentů je téma **intimity ve smyslu emocionální blízkosti**. U respondentů B, C, D i E je tato intimita spojená se sebeodhalováním, které je, jak respondenti zdůrazňují, podníceno vzájemnou důvěrou. Důvěra se zde jeví jako pilíř intimity. Ta je očima dotazovaných mužů vnímána různě, od pocitu absolutního soukromí, přes svobodu sdílení názorů i tajemství až po důvěru umožňující hlubší sexuální prožitky. Respondent A a D se rovněž shodují, že psychická intimita či emoční blízkost jsou pro ně důležitým, či dokonce podmiňujícím, aspektem intimity fyzické.

Druhým tématem, na kterém se respondenti shodují je **obava z hrozící narušení intimního života páru při nadměrné konzumaci pornografie**. Respondent A hovoří o formě úlevy, kterou pornografie poskytuje. Přemítá, zda by bez autoerotiky neměl větší motivaci věnovat se sexuálnímu životu s partnerkou, který nevnímá jako zcela uspokojivý. Respondenti B a C oba mluví o riziku ztráty chuti, která se dle nich pojí s excesivní konzumací. Respondent D popisuje, že přílišným sledováním pornografických materiálů v minulosti vnímal tělesnou fixaci pouze na orgasmus, což může sexuálnímu aktu škodit. Respondent D zmiňuje, že v minulosti pociťoval obavu z nahrazení pohlavního života pornografií, protože sex samotný už ho nebude vzrušovat.

Přestože má svá rizika, v mnoha tématech muži hovoří o kladných dopadech filmů pro dospělé. Tři z pěti dotazovaných přiznávají pornografii potenciál v oblasti **sebepoznávání**. Respondent A mluví o poznání sebe sama a své sexuální stránky. Na konzumaci pornografie nahlíží jako na zdravý kontakt s vlastní sexualitou. Mluví také o tom, že mnohé by bez pornografie bylo tabu. Respondent C téma uchopuje z hlediska sebepoznávání v mladém věku, kdy pornografie může jedince nasměrovat k poznávání vlastní sexuality. Respondent C zmiňuje téma rozšíření obzorů, objevování a prozkoumávání vlastních hranic, které pornografie umožňuje.

Navazující je potom téma **inspirace**. Jedná se sice spíše o vedlejší efekt, ale přesto nezanedbatelný prvek v rámci sexuálního života páru. Respondent B v souvislosti s tématem mluví nejen o možném zdroji inspirace, ale i o zdroji jisté formy vzdělávání ve věku dospívání. O inspiraci, kterou pornografie vnáší do jeho intimního života mluví i respondent D. Podobně se vyjadřuje respondent E s dodatkem, že pornografie má

v tomto kontextu formu i jakési upoutávky na sex, čímž se mu sexualita samotná vrývá více do vědomí a působí tak kladně na jeho libido.

V otázce motivace či rozpoložení vedoucí k vyhledání pornografie se odpovědi různí. Objevuje se zde například **uvolnění po pracovním výkonu, rituál** při probuzení nebo naopak před usnutím a jiné. Respondenti C a E se ale shodnou na jednom primárním impulsu, kterým je **nuda**. Pornografie je zde využita jako jakási výplň při oddalování neoblíbené činnosti nebo jen výplň časové mezery v programu dne.

Praktický náhled na uplatnění pornografie můžeme nalézt u respondenta B a C, kteří o masturbaci mimo jiné mluví jako o **tréninku**. Ten jim, dle jejich slov, může zaručit větší připravenost na styk v kontextu fyzické výdrže. Opačný postoj zastává respondent D, který častou autoerotiku naopak spojuje s poklesem fyzické výdrže z důvodu tělesného návyku na rychlý orgasmus.

Dalším zajímavým prvkem z oblasti fyzická je zmínka, objevující se u respondentů A a D. Nejedná se o ucelené téma, ale spíše o pohled, který považují za zajímavý. Oba dotazovaní vykreslují pornografii jako **zprostředkovatele dopaminu**. U respondenta A je odměna ve formě dopaminu nastíněna příměrem k intoxikaci. U respondenta D je nával dopaminu líčen spíše jako odreagování při vyčerpání nebo ve stresovém období.

Ne všichni z dotazovaných, ale po skončení pociťují jen výše zmíněné uvolnění. Jako silné téma vystupuje změna psychického stavu před a po konzumaci pornografických materiálů. Respondenti A i C ho popisují jako **vystřízlivění**. Dotazovaný A mluví o stavu prázdnoty, který přirovnává k „dojezdu“ po intoxikaci. Respondent C hovoří dokonce o pocitech **zklamání a sebepohrdání**, které se dostavují při onom vystřízlivění. Dalším popisovaným jevem je proměna vztahu k sledovanému materiálu. Respondenti A, C i E se shodují, že občas **nelze zpětně identifikovat preference**, které občas odbočují od běžného vkusu a mohou být vygradované oproti preferencím v běžném sexuálním životě.

Konflikt běžného života a pornografického scénáře je i závěrečným společným tématem. Týká se čtyř respondentů, kteří v různých formách popisují **střet reality a obrazu, který tvoří porno**. Respondent B i C hovoří o nárazu očekávání, které může

pornografie vytvořit, nemá-li člověk ještě zkušenost s intimním stykem se skutečným partnerem. Nejedná se jen o anticipaci průběhu aktu, ale i o vizuální stránku. Respondent E v tomto kontextu zmiňuje tendence ke srovnávání sebe a svých partnerů s herci. Respondent D hovoří o prožívání body image, které v minulosti značně utrpělo i vlivem pornografie. Přestože to nebyl jediný faktor, způsobující jeho obtíže, podotýká, že zkreslení představy o lidském těle je jedním z nejhorších dopadů pornografie.

6 DISKUZE

Cílem této práce bylo především pokusit se porozumět zkušenosti prožívání intimního vztahu u konzumentů pornografie a nahlédnout do toho, jakým způsobem dotazovaní muži konzumaci prožívají u sebe samých. Výzkumná část byla realizována prostřednictvím pěti hloubkových rozhovorů, během nichž jsem se snažila zachytit zkušenost každého respondenta. Následně byly tyto rozhovory analyzovány metodou IPA čímž vzniklo několik témat u každého z dotazovaných. Témata, objevující se u více respondentů byla uvedena v samostatné části. Ta zahrnuje 9 společných témat, které propojují jednotlivá témata respondentů a zároveň se propojují s výsledky některých zahraničních výzkumů.

První ze společných témat se zabývá pojmem intimita. Otázka mapující představy, které v respondentech vyvolává pojem intimita, byla cíleně ponechána bez explanace termínu, který může skýtat více významů. Mým cílem bylo zjistit jakou asociaci termín vyvolá bez předchozích zásahů. Přesto se všichni dotazovaní shodli, že pojem intimita pro ně znamená emoční blízkost. Stejným způsobem ji definuje například Výrost et al. (2019), který nabízí pohled, jež přirovnává pojem intimita k blízkosti dvou lidí. U čtyř respondentů je tato blízkost či emoční intimita provázaná se sebeodhalováním. Jejich sdělení jsou ve shodě s teoretickým podkladem, který nabízí například Haubertová a Slaměník (2013), kteří intimitu spojují se sebeodhalováním a pohlíží na ni jako na sdílení privátních emocí, tužeb či názorů, jejichž odhalení vyžaduje důvěru. Nejintimnější je potom odhalování emoční, které při kladné odezvě intimitu prohlubuje. Výklady zdůrazňující sebeodhalení zastává i například Výrost et al. (2019), Mashek & Aron (2004) nebo Heller a Wood (1998) a další. Několik respondentů také zdůrazňuje významnou roli důvěry, kterou vnímají u budování intimních vztahů, což je v souladu s Brehmovou (2002), která důvěru řadí mezi jednu ze šesti složek charakteristiky intimního vztahu. Důležitým prvkem, který vyplynul z rozhovorů je rovněž propojení intimity emoční a sexuální. Dva z respondentů hovoří o faktoru emoční blízkosti v kontextu sexuality. Intimita se zde jeví jako důležitý či dokonce podmiňující aspekt. Obdobné tvrzení zastávají například Peggy Kleinplatz a Dana Ménard (1996), které se domnívají, že sexuální intimita je založená na intimitě emocionální. Birnbaum et al. (2006) na základě své studie tvrdí, že prožitek intimity činí sexuální aktivity uspokojivějšími.

Druhým tématem, které je spojující pro všechny dotazované, je obava z hrozícího narušení intimního života páru při nadměrné konzumaci pornografie. Téma je pro mou

práci zvláště cenným vhladem, ráda bych ho proto rozebrala podrobněji. První respondent hovoří o formě úlevy, kterou mu pornografie poskytuje a odvádí tak pozornost od ne zcela funkčního sexuálního života páru. Toto zjištění může navazovat na výsledky Carvalheira et al. (2015), který zjistil silný pozitivní vztah mezi frekvencí sledování pornografie spojeného s masturbací u vzorku mužů se sníženou sexuální touhou. Lze ovšem argumentovat, že konzumace pornografie zde nemusí být příčinou problému, ale jeho důsledkem, jak se domnívají například Campbell & Kohut (2017), kteří tvrdí, že vyhledávání pornografie může být zapříčiněno vztahovou nespokojeností.

Další dva z respondentů v rámci tématu popisují obavu ze ztráty chuti, zapříčiněné častou konzumací. Tato obava je ve shodě s teorií Millera et al. (2019), který podobné důsledky vysvětluje fenoménem PERT, stavu po ejakulaci, zamezujícím další erekci a ejakulaci, ve kterém jsou muži při časté konzumaci udržováni. Potenciální snížení sexuální touhy zaviněné masturbací popisuje také Carvalheir et al. (2015). Ve studii Kohuta et al. (2017) vyplynulo rovněž několik témat, která jsou v souladu s touto myšlenkovou linií. Jedním z nich je i jev, při kterém respondenti pocítovali snížení zájmu o sex v důsledku časté konzumace, nikoliv však snížení zájmu o pornografii.

Sdělení posledního respondenta, který popisuje svou někdejší obavu, z nahrazení sexuálního života pornografií, protože sex už ho nebude dostatečně vzrušovat lze srovnat s výzkumem Kohuta et al. (2017). Několik účastníků jeho studie výslovně uvedlo souvislosti mezi svými nerealistickými očekáváními vycházejícími z pornografie a sníženým zájmem o sex s partnerem.

V souladu s literaturou zabývající se pozitivními dopady konzumace, hovoří několik respondentů o roli pornografie v oblasti sebepoznávání. Zmiňují hned několik oblastí sebepoznání, které lze najít i v odborném textu. Jedná se o zprostředkování kontaktu s vlastní sexualitou, sebepoznání v mladém věku či rozšíření obzorů, detabuizace a prozkoumávání vlastních hranic. Rozšíření obzorů se zabývá například Teifer (2004), který se domnívá, že tento proces může podnítit touhu jedinců učít se novým věcem a hledat nové zdroje fantazie. Jistou formu detabuizace ve své teorii mapuje Weinberg et al. (2010), který proces přivyknání na sexuální praktiky či preference vyobrazované v pornografii označuje jako normalizaci. Tedy stav, ve kterém konzument neprožívá pornografické obrazy jako šokující či zvrácené, ale normální, což může prožívat jako osvobozující prvek ve vztahu ke své vlastní sexualitě. Smith et al. (2015) a

Savin a Williams (2014) potvrzují výrok respondenta, který v pornografii vidí i potenciální prostředek k objevování své sexuální identity.

Přestože ve zmíněném kontextu, hovoří poslední zmíněný respondent kladně a sexuálně explicitní materiály vnímá jako užitečný nástroj při mapování vlastní sexuality ve věku dospívání, v rámci dalšího tématu zdůrazňuje několik respondentů problematiku nesouladu reality pornografie a reality každodenní. Dva z respondentů oslovují hrozbu střetu očekávání s realitou, nemá-li člověk zkušenost s pohlavním stykem. Můžeme se domnívat, že v tématu se ukazuje i nedostatečnost sexuální výchovy, jak o ní mluví Litsou et al. (2021), který kritizuje fakt, že sexuální výchova bývá velmi biologická a zaměřená primárně na rizika.

Dopady konfliktu reality a světa více či méně profesionálních herců ovšem nejsou omezeny pouze na jedince, kteří mají první sexuální zkušenosti před sebou. Efekt může mít i na dospělé osoby žijící sexuálním životem. V rozhovorech se v tomto kontextu nejčastěji objevuje téma body image. Respondenti hovoří o srovnávání sebe i svých partnerů s aktéry erotických filmů a někteří popisují frustraci, zklamání a pocity méněcennosti, které takto mohly být podníceny. Jeden z dotazovaných hovoří konkrétně o nespokojenosti s velikostí penisu, kterou dříve prožíval a byla obrazy z pornografických filmů podporována, stejně jako ve svém výzkumu popisuje Cranney et al. (2015). Další z respondentů, v souladu se zjištěním Petera a Valkenburga (2014), popisuje při konzumaci zvýšenou pozornost věnovanou stránce tělesné kondice, kterou potom intenzivněji vnímá u sebe i u svých sexuálních partnerů.

Posledním tématem, které bych ráda zmínila je nahlížení na pornografické materiály jako na zdroj inspirace. Není zde obvykle vnímán jako primární účel konzumace, ale jako jakýsi vedlejší produkt, který může mít pozitivní vliv na sexuální život jedince. Respondenti hovoří o inspiraci v oblasti praktik či scénářů. Zmiňován je ovšem i nárůst libida vlivem podpoření stránky sexuality v mysli dotazovaného. Tato „reklama na sex“, jak ji respondent nazývá je ve shodě s teorií smyslového sklouznutí, při kterém jedinec začne více vnímat sexuální podněty a reagovat na ně větší mírou, než by odpovídalo jeho původní úrovni sexuálního vzrušení (Davis, 1983).

Rozhovory i jejich analýza mi pomohly přiblížit se prožívání dotazovaných mužů což považuji za cennou zkušenost vzhledem k bariéře studu, která u rozhovorů mohla vznikat. Výsledky ukázaly, že prožívání intimního vztahu i své vlastní konzumace není u

respondentů ani zdaleka jednotné, avšak v mnoha tématech se protíná. Během průzkumu těchto témat jsem měla příležitost zkoumat pohledy z obou stran a pozorovat jakým způsobem negativní i kladné aspekty konzumace pornografie vstupují do prožívání mužů. To považuji za vzácnou příležitost k nahlédnutí do hloubky často popisovaných jevů spojovaných s pornografií.

Realizované kvalitativní výzkumné šetření je limitováno několika faktory. Významnou výhodou kvalitativního zpracování dat je v tomto případě hlubší pohled do daného tématu, který přináší možnost nahlédnutí osobní zkušenosti, avšak je třeba zdůraznit, že výsledky nelze zobecňovat pro celou populaci, ani pro všechny mužské konzumenty pornografie. Subjektivní názor výzkumníka představuje další limitaci kvalitativního výzkumu, nicméně Interpretativní fenomenologická analýza je s osobou výzkumníka neoddělitelně spojena. Dalším z omezení může být výběr vzorku z hlediska proměnlivosti výběrových kritérií v odborné literatuře či statistikách.

Do budoucna považuji za přínosné detailněji prozkoumat vyvstálé fenomény, například prostřednictvím dalších kvalitativních studií. Rovněž se domnívám, že by bylo obohacující provést obdobné výzkumné šetření u opačného pohlaví.

ZÁVĚR

Diplomová práce se zaměřuje na prožívání intimních vztahů u mužů, kteří konzumují pornografii a usiluje o náhled na subjektivní zkušenosti, které konzumaci provázejí. Teoretická část práce se v první kapitole zaměřuje na definici sexuality z hlediska psychologického i biologického a na faktory, které na ni působí. Druhá kapitola se věnuje tématu intimity a vymezuje ji v různých kontextech. Třetí kapitola se zabývá definicí pornografie, jejím historickým vývojem a mapuje výzkumy, které studují pozitivní i negativní důsledky konzumace pornografie na jedince i páry.

V praktické části byl proveden kvalitativní výzkum za pomoci interpretativní fenomenologické analýzy (IPA). Výzkumu se zúčastnilo 5 mužů ve věku 28 až 32 let. Výběr tohoto vzorku byl záměrný a účelový. Data byla získána pomocí polostrukturovaných rozhovorů a následně analyzována dle postupu IPA. Rozhovory byly analyzovány postupně a nezávisle na sobě. Výsledky každého respondenta byly zpracovány do popisu jednotlivých témat doplněných o citace z rozhovorů. Na závěr byla provedena společná analýza všech pěti respondentů s cílem najít společná témata napříč rozhovory.

Výzkumné šetření ukázalo, že mezi jednotlivými analýzami existuje několik společných témat. Například všichni účastníci výzkumu shodně vnímali intimitu jako druh emocionální blízkosti. Druhé opakující se téma se týkalo obav z negativního dopadu nadměrné konzumace pornografie na intimní život. Nicméně někteří respondenti viděli v pornografii také potenciál v oblasti sebepoznání, zdroj inspirace nebo nástroj k rozšíření obzorů. Dalším poznatkem kvalitativní studie bylo rozšíření povědomí o různých funkcích pornografie. Nemusí být nutně jen nástrojem k vybití sexuálního pudu, v rozhovorech byla konzumace rovněž vnímána jako zdroj uvolnění po náročném pracovním výkonu, rituál, trénink pro zlepšení fyzické připravenosti na intimní styk. prostředek k vyplnění času či zprostředkovatel dopaminu. Respondenti také popisovali různé fenomény spojené s konzumací pornografie, včetně změn v psychickém stavu před a po sledování, často doprovázených transformací vztahu ke sledovanému materiálu a nejistotami v preferencích. Posledním a významným tématem, které se objevilo v této kvalitativní studii, byl prožívaný střet reality a obrazu, který tvoří pornografický obsah. Některá z témat byla v souladu s teoretickými podklady a výzkumy, jak je blíže uvedeno

v diskuzi. Výstupy výzkumného šetření nelze zobecnit z důvodů použité metody. Limity a nedostatky jsou rovněž rozebrány v diskuzi.

Vzhledem k rostoucímu významu pornografie v našem každodenním životě je důležité, abychom se s negativními důsledky konzumace pornografie dokázali vypořádat. To může být například prostřednictvím edukace a prevence, ale také otevřené a upřímné komunikace o této problematice ve společnosti i mezi partnery. Zároveň je však třeba brát v úvahu, že pornografie sama o sobě není nutně špatná, a že pro některé lidi může být pozitivním faktorem pro jejich intimní život. Je proto důležité zkoumat tuto problematiku z různých úhlů pohledu a hledat způsoby, jak otevřeně mluvit o konzumaci pornografie, aniž bychom ji zbytečně stigmatizovali.

Zdroje

Acton, W. (1862). *The Functions and Disorders of the Reproductive Organs in Childhood, Youth, Adult Age, and Advanced Life, Considered in Their Physiological, Social, and Moral Relations*.

Agocha, V. B., Asencio, M., & Decena, C. U. (2014). Sexuality and culture. In *American Psychological Association eBooks* (pp. 183–228). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14194-006>

Albury, K. (2014c). Pornandsex education, pornassex education. *Porn Studies*, *1*(1–2), 172–181. <https://doi.org/10.1080/23268743.2013.863654>

Armstrong, L. M. (2006). Barriers to Intimate Sexuality: Concerns and Meaning-Based Therapy Approaches. *The Humanistic Psychologist*, *34*(3), 281–298. https://doi.org/10.1207/s15473333thp3403_5

Birnbaum, G. E., Reis, H. T., Mikulincer, M., Gillath, O., & Orpaz, A. (2006). When sex is more than just sex: Attachment orientations, sexual experience, and relationship quality. *Journal of Personality and Social Psychology*, *91*(5), 929–943. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.91.5.929>

Birnie-Porter, C., & Lydon, J. P. (2013). A prototype approach to understanding sexual intimacy through its relationship to intimacy. *Personal Relationships*, *20*(2), 236–258. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2012.01402.x>

Böhm, M., Franz, P., Dekker, A., & Matthiesen, S. (2015). Desire and dilemma – gender differences in German students' consumption of pornography. *Porn Studies*, *2*(1), 76–92. <https://doi.org/10.1080/23268743.2014.984923>

Bowen, M. (1978). *Family Therapy in Clinical Practice*. Jason Aronson.

Brehm, S. S., Miller, R. S., Perlman, D., & Campbell, S. M. (2002). *Intimate Relationships*. McGraw-Hill Education.

Bridges, A. J., & Morokoff, P. J. (2011). Sexual media use and relational satisfaction in heterosexual couples. *Personal Relationships*, *18*(4), 562–585. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2010.01328.x>

Brihcín, S. (2010). Soudní sexuologie. In P. Weiss et al., *Sexuologie* (pp. 527–559). Grada.

Brody, S., & Frieling, H. (2006). The post-orgasmic prolactin increase following intercourse is greater than following masturbation and suggests greater satiety. *Biological Psychology*, *71*(3), 312–315. <https://doi.org/10.1016/j.biopsycho.2005.06.008>

Campbell, L., & Kohut, T. (2017). The use and effects of pornography in romantic relationships. *Current Opinion in Psychology*, *13*, 6–10. <https://doi.org/10.1016/j.copsy.2016.03.004>

- Carroll, J. S., Busby, D. M., Willoughby, B. J., & Brown, C. (2017). The Porn Gap: Differences in Men's and Women's Pornography Patterns in Couple Relationships. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 16(2), 146–163. <https://doi.org/10.1080/15332691.2016.1238796>
- Carvalho, A. A., Træen, B., & Štulhofer, A. (2015). Masturbation and Pornography Use Among Coupled Heterosexual Men With Decreased Sexual Desire: How Many Roles of Masturbation? *Journal of Sex & Marital Therapy*, 41(6), 626–635. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2014.958790>
- Clarke, J. R. (1998). *Looking at Lovemaking: Constructions of Sexuality in Roman Art, 100 B.C.-A.D.* 250.
- Collins, N. L., & Miller, L. C. (1994). Self-disclosure and liking: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 116(3), 457–475. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.116.3.457>
- Corsianos, M. (2007). Mainstream Pornography and “Women”: Questioning Sexual Agency. *Critical Sociology*, 33(5–6), 863–885. <https://doi.org/10.1163/156916307x230359>
- Cothran, H. (2002). Pornography : opposing viewpoints. In *Greenhaven Press eBooks*. Greenhaven Press. <http://ci.nii.ac.jp/ncid/BA58133273>
- Cranney, S. (2015). Internet Pornography use and Sexual Body Image in a Dutch Sample. *International Journal of Sexual Health*, 27(3), 316–323. <https://doi.org/10.1080/19317611.2014.999967>
- Crowe, M. (1997). Intimacy in relation to couple therapy. *Sexual and Marital Therapy*. <https://doi.org/10.1080/02674659708408166>
- Daneback, K., Træen, B., & Månsson, S. (2009). Use of Pornography in a Random Sample of Norwegian Heterosexual Couples. *Archives of Sexual Behavior*, 38(5), 746–753. <https://doi.org/10.1007/s10508-008-9314-4>
- Daspe, M., Vaillancourt-Morel, M., Lussier, Y., Sabourin, S., & Ferron, A. (2017). When Pornography Use Feels Out of Control: The Moderation Effect of Relationship and Sexual Satisfaction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 44(4), 343–353. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2017.1405301>
- Davis, M. R. (1996). Smut: Erotic Reality/Obscene Ideology. *Contemporary Sociology*, 25(4), 462. <https://doi.org/10.2307/2077072>
- Ferreira, L. M., Narciso, I., Novo, R., & Pereira, C. R. (2014). Predicting couple satisfaction: the role of differentiation of self, sexual desire and intimacy in heterosexual individuals. *Sexual and Relationship Therapy*, 29(4), 390–404. <https://doi.org/10.1080/14681994.2014.957498>
- Finkenauer, C., Kerkhof, P., Righetti, F., & Branje, S. (2009). Living together apart: perceived concealment as a signal of exclusion in marital relationships. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 35(10), 1410–1422. <https://doi.org/10.1177/0146167209339629>

- Fletcher, G. J. O., Simpson, J. A., & Thomas, G. (2000). The Measurement of Perceived Relationship Quality Components: A Confirmatory Factor Analytic Approach. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26(3), 340–354. <https://doi.org/10.1177/0146167200265007>
- Frieling, H., Haake, P., Hartmann, U., Schedlowski, M., & Exton, M. S. (2002). Orgasm-induced prolactin secretion: feedback control of sexual drive? *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 26(1), 31–44. [https://doi.org/10.1016/s0149-7634\(01\)00036-7](https://doi.org/10.1016/s0149-7634(01)00036-7)
- Frieling, H., Haake, P., Haverkamp, J., Kramer, M., Exton, M. S., Saller, B., Leygraf, N., Hartmann, U., & Schedlowski, M. (2003). Effects of acute prolactin manipulation on sexual drive and function in males. *Journal of Endocrinology*, 179(3), 357–365. <https://doi.org/10.1677/joe.0.1790357>
- Gaia, C. Understanding Emotional Intimacy: A Review of Conceptualization, Assessment and the Role of Gender. *International Social Science Review.*, 77(3-4), 151–170. <https://doi.org/info:doi/>
- Goldsmith, K. M., Dunkley, C. R., Dang, S. S., & Gorzalka, B. B. (2017). Pornography consumption and its association with sexual concerns and expectations among young men and women. *Canadian Journal of Human Sexuality*, 26(2), 151–162. <https://doi.org/10.3138/cjhs.262-a2>
- Goodson, P., McCormick, D., & Evans, A. E. (2001). Searching for sexually explicit materials on the Internet: An exploratory study of college students' behavior and attitudes. *Archives of Sexual Behavior*, 30(2), 101–118. <https://doi.org/10.1023/a:1002724116437>
- Greeff, A. P., & Malherbe, H. L. (2001). Intimacy and Marital Satisfaction in Spouses. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 27(3), 247–257. <https://doi.org/10.1080/009262301750257100>
- Grov, C., Gillespie, B. J., Royce, T., & Lever, J. (2011). Perceived Consequences of Casual Online Sexual Activities on Heterosexual Relationships: A U.S. Online Survey. *Archives of Sexual Behavior*, 40(2), 429–439. <https://doi.org/10.1007/s10508-010-9598-z>
- Grubbs, J. B., Stauner, N., Exline, J. J., Pargament, K. I., & Lindberg, M. R. (2015). Perceived addiction to Internet pornography and psychological distress: Examining relationships concurrently and over time. *Psychology of Addictive Behaviors*, 29(4), 1056–1067. <https://doi.org/10.1037/adb0000114>
- Hald, G. M. (2006). Gender Differences in Pornography Consumption among Young Heterosexual Danish Adults. *Archives of Sexual Behavior*, 35(5), 577–585. <https://doi.org/10.1007/s10508-006-9064-0>
- Hardy, S. J. S. (1998). *The Reader, the Author, His Woman and Her Lover: Soft-Core Pornography and Heterosexual Men*.
- Hartl, P., & Hartlová-Císařová, H. (2009). *Psychologický slovník*.

- Hatfield, E., & Rapson, R. L. (1993). Love and attachment processes. In M. Lewis & J. M. Haviland (Eds.), *Handbook of emotions* (pp. 595–604). The Guilford Press.
- Hatfield, E., & Sprecher, S. (1986). Measuring passionate love in intimate relationships. *Journal of Adolescence*, 9(4), 383–410. [https://doi.org/10.1016/s0140-1971\(86\)80043-4](https://doi.org/10.1016/s0140-1971(86)80043-4)
- Haubertová, D., & Slaměnik, I. (2013). Intimita jako jeden ze základních znaků těsných vztahů. *Psychologie pro praxi*, 3–4. (9–23).
- Heller, P. E., & Wood, B. L. (1998). The process of intimacy: similarity, understanding and gender. *Journal of Marital and Family Therapy*, 24(3), 273–288. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1998.tb01085.x>
- Howell, A. J., & Conway, M. (1990). Perceived Intimacy of Expressed Emotion. *Journal of Social Psychology*, 130(4), 467–476. <https://doi.org/10.1080/00224545.1990.9924608>
- Janghorbani, M., Lam, T. R., & Youth Sexuality Study Task Force, Family Planning Association of Hong Kong. (2003). Sexual media use by young adults in Hong Kong: Prevalence and associated factors. *Archives of Sexual Behavior*, 32(6), 545–553. <https://doi.org/10.1023/A:1026089511526>
- Kerr, M. P., & Bowen, M. D. (1988). *Family evaluation : an approach based on Bowen theory*. Norton & Co.
- Kingsbury, N. M., & Minda, R. B. (1988). An Analysis of Three Expected Intimate Relationship States: Commitment, Maintenance and Termination. *Journal of Social and Personal Relationships*, 5(4), 405–422. <https://doi.org/10.1177/0265407588054002>
- Klein, M. (2006). *America's war on sex: The attack on law, lust and liberty*. Westport, CT: Praeger.
- Kleinplatz, P. J., & Ménard, A. D. (2007). Building Blocks Toward Optimal Sexuality: Constructing a Conceptual Model. *The Family Journal*, 15(1), 72–78. <https://doi.org/10.1177/1066480706294126>
- Kohut, T., Fisher, W. E., & Campbell, L. (2017). Perceived Effects of Pornography on the Couple Relationship: Initial Findings of Open-Ended, Participant-Informed, “Bottom-Up” Research. *Archives of Sexual Behavior*, 46(2), 585–602. <https://doi.org/10.1007/s10508-016-0783-6>
- Komarnicky, T., Crosby, R. A., Milhausen, R. R., & Breuer, R. (2019). Genital Self-Image: Associations with Other Domains of Body Image and Sexual Response. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 45(6), 524–537. <https://doi.org/10.1080/0092623x.2019.1586018>
- Kvalem, I. L., Træen, B., & Iantaffi, A. (2016). Internet Pornography Use, Body Ideals, and Sexual Self-Esteem in Norwegian Gay and Bisexual Men. *Journal of Homosexuality*, 63(4), 522–540. <https://doi.org/10.1080/00918369.2015.1083782>
- Laan, E., Martoredjo, D. K., Hesselink, S., Snijders, N., & Van Lunsen, R. H. W. (2017). Young women's genital self-image and effects of exposure to pictures of natural vulvas.

Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology, 38(4), 249–255.
<https://doi.org/10.1080/0167482x.2016.1233172>

Lacinová, L., Michalčáková, R., & Bouša, O. (2009). Vyjadřování lásky v intimních vztazích: Příspěvek ke zkoumání užívání strategií vztahové údržby v partnerství a manželství. *Psychoterapie*, 3(3-4), 224-234. <https://doi.org/10.14712/18023083.86>

Laumann, E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T., & Michaels, S. (2000). *The Social Organization of Sexuality: Sexual Practices in the United States*. University of Chicago Press.

Lehmiller, J. J. (2014). *The Psychology of Human Sexuality*. John Wiley & Sons.

Levin, R. J. (2003). Is prolactin the biological “off switch” for human sexual arousal? *Sexual and Relationship Therapy*, 18(2), 237–243.
<https://doi.org/10.1080/1468199031000099488>

Levin, R. J. (2007). Sexual activity, health and well-being – the beneficial roles of coitus and masturbation. *Sexual and Relationship Therapy*, 22(1), 135–148.
<https://doi.org/10.1080/14681990601149197>

Levin, R. J. (2009). Revisiting Post-Ejaculation Refractory Time—What We Know and What We Do Not Know in Males and in Females. *The Journal of Sexual Medicine*, 6(9), 2376–2389. <https://doi.org/10.1111/j.1743-6109.2009.01350.x>

Levine, S. Z. (2002). Reexploring the Concept of Sexual Desire. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 28(1), 39–51. <https://doi.org/10.1080/009262302317251007>

Lewin, B. (1997). *Sex in Sweden: On the Swedish Sexual Life*, The National Institute of Public Health.

Lexová, E. & Weiss, P. (2021). Souvislosti mezi konzumací pornografických materiálů a partnerskou sexuální aktivitou. *Česká a slovenská Psychiatrie*, 117(1), 20-25.
http://www.cspychiatr.eu/dwnld/CSP_2021_1_20_25.pdf

Litsou, K., Byron, P., McKee, A., & Ingham, R. J. (2021). Learning from pornography: results of a mixed methods systematic review. *Sex Education*, 21(2), 236–252.
<https://doi.org/10.1080/14681811.2020.1786362>

Lo, V., & Wei, R. (2005). Exposure to Internet Pornography and Taiwanese Adolescents' Sexual Attitudes and Behavior. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 49(2), 221–237. https://doi.org/10.1207/s15506878jobem4902_5

Löfgren-Mårtenson, L., & Månsson, S. (2010). Lust, Love, and Life: A Qualitative Study of Swedish Adolescents' Perceptions and Experiences with Pornography. *Journal of Sex Research*, 47(6), 568–579. <https://doi.org/10.1080/00224490903151374>

Loftus, D. (2002). *Watching Sex: How Men Really Respond to Pornography*. Da Capo Press.

- Lundblad, A., & Hansson, K. (2006). Couples therapy: effectiveness of treatment and long-term follow-up. *Journal of Family Therapy*, 28(2), 136–152. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6427.2006.00343.x>
- Martínez, V. T. P., Villa-Gracia, D., & Deza, N. (2021). Pornhub searches during the Covid-19 pandemic. *Porn Studies*, 8(3), 258–269. <https://doi.org/10.1080/23268743.2021.1882880>
- Mashek, D. J., & Aron, A. (2004). *Handbook of Closeness and Intimacy*. Psychology Press.
- Masters, W. H., & Johnson, V. E. (1970). *Human Sexual Inadequacy*. Boston : Little, Brown.
- McCabe, M. P. (1999). The interrelationship between intimacy, relationship functioning, and sexuality among men and women in committed relationships. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 8(1), 31. <https://doi.org/10.3138/cjhs.8.1.31>
- McKee, A. (2006). The aesthetics of pornography: The insights of consumers. *Continuum*, 20, 523-539. <https://doi.org/10.1080/10304310600942628>
- Meston, C. M., & Buss, D. M. (2007). Why Humans Have Sex. *Archives of Sexual Behavior*, 36(4), 477–507. <https://doi.org/10.1007/s10508-007-9175-2>
- Mikulincer, M., & Nachshon, O. (1991). Attachment styles and patterns of self-disclosure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 321–331. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.61.2.321>
- Miller, D. E., McBain, K., Li, W., & Raggatt, P. T. F. (2019). Pornography, preference for porn-like sex, masturbation, and men's sexual and relationship satisfaction. *Personal Relationships*, 26(1), 93–113. <https://doi.org/10.1111/per.12267>
- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Grada Publishing as.
- Morgan, E. M. (2011). Associations between young adults' use of sexually explicit materials and their sexual preferences, behaviors, and satisfaction. *Journal of Sex Research*, 48, 520–530. <https://doi.org/10.1080/00224499.2010.543960>
- Morton, T. L. (1978). Intimacy and reciprocity of exchange: A comparison of spouses and strangers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 36(1), 72–81. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.36.1.72>
- Mosher, D. L. (1988). Pornography Defined. *Journal of Psychology & Human Sexuality*, 1(1), 67-85. DOI: 10.1300/J056v01n01_06
- Mosier, W. (2006). Intimacy: The key to a healthy relationship. *Annals of the American Psychotherapy Association*, 9(1), 34-35.
- Mosier, William. (2006). Intimacy: The key to a healthy relationship. *Annals of the American Psychotherapy Association*. 9. 34-35.

- Oakley, A. (2016). *Sex, Gender and Society*. Routledge.
- Palac, L. (1995). How dirty pictures changed my life. In A. M. Stan (Ed.), *Debating sexual correctness* (pp. 236–252). Dell Publishing.
- Paslakis, G., Actis, C. C., & Mestre-Bach, G. (2020). Associations between pornography exposure, body image and sexual body image: A systematic review. *Journal of Health Psychology, 27*(3), 743–760. <https://doi.org/10.1177/1359105320967085>
- Patrick, S., Sells, J. N., Giordano, F. G., & Tollerud, T. (2007). Intimacy, Differentiation, and Personality Variables as Predictors of Marital Satisfaction. *The Family Journal, 15*(4), 359–367. <https://doi.org/10.1177/1066480707303754>
- Perel, E. (2009). *Mating in Captivity: Unlocking Erotic Intelligence*. Harper Collins.
- Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2014). Does exposure to sexually explicit Internet material increase body dissatisfaction? A longitudinal study. *Computers in Human Behavior, 36*, 297–307. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.03.071>
- Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2016). Adolescents and Pornography: A Review of 20 Years of Research. *Journal of Sex Research, 53*(4–5), 509–531. <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1143441>
- Petersen, J. D., & Hyde, J. S. (2010). A meta-analytic review of research on gender differences in sexuality, 1993–2007. *Psychological Bulletin, 136*(1), 21–38. <https://doi.org/10.1037/a0017504>
- Plaud, J. J., & Martini, J. R. (1999). The Respondent Conditioning of Male Sexual Arousal. *Behavior Modification, 23*(2), 254–268. <https://doi.org/10.1177/0145445599232004>
- PornHub Insights (2020). *The Year 2019 in Review*. Retrieved April 23, 2023, from <https://www.pornhub.com/insights/2019-year-in-review>
- Poulsen, F. O., Busby, D. M., & Galovan, A. M. (2013). Pornography Use: Who Uses It and How It Is Associated with Couple Outcomes. *Journal of Sex Research, 50*(1), 72–83. <https://doi.org/10.1080/00224499.2011.648027>
- Prause, N., & Pfaus, J. (2015). Viewing Sexual Stimuli Associated with Greater Sexual Responsiveness, Not Erectile Dysfunction. *Sexual Medicine, 3*(2), 90–98. <https://doi.org/10.1002/sm2.58>
- Regan, P. C., & Berscheid, E. (1999). *Lust: What we know about human sexual desire*. Sage Publications, Inc.
- Reis, H. T. (1990). The role of intimacy in interpersonal relations. *Journal of Social and Clinical Psychology, 9*(1), 15–30. <https://doi.org/10.1521/jscp.1990.9.1.15>
- Rodriguez, S. A. (2014). Female Circumcision and Clitoridectomy in the United States: A History of a Medical Treatment. *The Journal of American History, 102*(2), 517–518. <https://doi.org/10.1093/jahist/jav385>

- Řiháček, T., Čermák, I., & Hytych, R. (2013). *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Masarykova univerzita.
- Savin-Williams, R. C. (2014). An exploratory study of the categorical versus spectrum nature of sexual orientation. *Journal of Sex Research*, 51, 446–453. <https://doi.org/10.1080/00224499.2012.731836>
- Schaefer, M., & Olson, D. L. (1981). Assessing Intimacy: The Pair Inventory*. *Journal of Marital and Family Therapy*, 7(1), 47–60. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1981.tb01351.x>
- Schnarch, D. (1997). *Passionate marriage: keeping love & intimacy alive in committed relationships*. Norton.
- Schnarch, D. M. (1991). *Constructing the Sexual Crucible : An Integration of Sexual and Marital Therapy*. Norton.
- Slaměník, I. (2011). *Emoce a interpersonální vztahy*. Grada Publishing a.s.
- Smith, C., Barker, M., & Attwood, F. (2015). Why do people watch porn? In L. Comella & S. Tarrant (Eds.), *New views on pornography* (pp. 267–286). Oxford: Praeger.
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93(2), 119–135. <https://doi.org/10.1037/0033-295x.93.2.119>
- Sun, C., Bridges, A., Johnson, J., Ezzell, M. B., & Griffiths, M. D. (2015). The influences of sexual and nonsexual stimuli on the viewing time of Internet pornography. *Journal of Sex Research*, 52, 616–627. <https://doi.org/10.1080/00224499.2014.958554>
- Štulhofer, A., Buško, V., & Landripet, I. (2010). Pornography, sexual socialization, and satisfaction among young men. *Archives of Sexual Behavior*, 39, 168–178. <https://doi.org/10.1007/s10508-008-9387-0>
- Štulhofer, A., Buško, V., & Schmidt, G. (2012). Adolescent exposure to pornography and relationship intimacy in young adulthood. *Psychology & Sexuality*, 3, 95–107. <https://doi.org/10.1080/19419899.2010.537367>
- Tang, I. (2003). *Pornografie: tajné dějiny civilizace*. BB art.
- Tiefer, L. (2004). *Sex Is Not A Natural Act & Other Essays*. Routledge.
- Tolman, D. L., & Diamond, L. M. (2014). *APA Handbook of Sexuality and Psychology: Contextual approaches. Sexuality and pornography*.
- Træen, B., & Nilson, T. S. (2006). Use of pornography in traditional media and on the internet in Norway. *Journal of Sex Research*, 43(3), 245–254. <https://doi.org/10.1080/00224490609552323>
- Turley, K. R., & Rowland, D. L. (2013). Evolving ideas about the male refractory period. *BJUI*, 112(4), 442–452. <https://doi.org/10.1111/bju.12011>

- Vaillancourt-Morel, M., Blais-Lecours, S., Labadie, C., Bergeron, S., Sabourin, S., & Godbout, N. (2017). Profiles of Cyberpornography Use and Sexual Well-Being in Adults. *The Journal of Sexual Medicine*, 14(1), 78–85. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2016.10.016>
- Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2011). Online Communication Among Adolescents: An Integrated Model of Its Attraction, Opportunities, and Risks. *Journal of Adolescent Health*, 48(2), 121–127. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2010.08.020>
- Veit, M., Štulhofer, A., & Hald, G. M. (2017). Sexually explicit media use and relationship satisfaction: a moderating role of emotional intimacy? *Sexual and Relationship Therapy*, 32(1), 58–74. <https://doi.org/10.1080/14681994.2016.1193134>
- Vrublová, Y. (2005). *Sexualita - přirozená potřeba*. Cerm.
- Výrost, J., Slaměník, I., & Sollárová, E. (2019). *Sociální psychologie: Teorie, metody, aplikace*. Grada.
- Weinberg, M. D., & Williams, C. C. (1975). Gay Baths and the Social Organization of Impersonal Sex. *Social Problems*, 23(2), 124–136. <https://doi.org/10.2307/799651>
- Weinberg, M. D., Williams, C. C., Kleiner, S., & Irizarry, Y. (2010). Pornography, Normalization, and Empowerment. *Archives of Sexual Behavior*, 39(6), 1389–1401. <https://doi.org/10.1007/s10508-009-9592-5>
- Weiss, P., & Zvěřina, J. (2001). *Sexuální chování v ČR*. Portál.
- Willoughby, B. J., Carroll, J. S., Busby, D. M., & Brown, C. (2016). Differences in Pornography Use Among Couples: Associations with Satisfaction, Stability, and Relationship Processes. *Archives of Sexual Behavior*, 45(1), 145–158. <https://doi.org/10.1007/s10508-015-0562-9>
- Wright, P. K., Tokunaga, R. S., Kraus, A., & Klann, E. M. (2017). Pornography Consumption and Satisfaction: A Meta-Analysis. *Human Communication Research*, 43(3), 315–343. <https://doi.org/10.1111/hcre.12108>
- Wynne, L. C., & Wynne, A. R. (1986). The quest for intimacy. *Journal of Marital and Family Therapy*. <https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.1986.tb00671.x>

Příloha č. 1 - Otázky k rozhovoru

1. Mohu vás pro začátek požádat o představení vašeho vztahu (sezdaný či ne, monogamní, otevřený apod.)?
2. Co si představujete pod pojmem intimita, co to pro vás znamená ve vašem vztahu?
3. Jak osobně prožíváte váš intimní život s partnerkou/partnerem či mimo?
4. Můžete popsat svůj pohled na pornografii? (Jaký na ni máte obecný, názor, jaký k ní máte vztah...)
5. Dokázal byste popsat v jakém rozpoložení se nejčastěji nacházíte, když se rozhodnete vyhledat pornografické materiály?
6. Jak byste popsal své pocity při sledování, jak se mění vaše pocity před a po konzumaci?
7. Jaký má na frekvenci sledování pornografie vliv vaše aktuální životní situace?
8. Jakým způsobem pornografie vstupuje do vašeho partnerského života, co mu dává a co mu bere?
9. Zažil jste nějaké negativní dopady konzumace či momenty, kdy jste uvažoval nad omezením? Spatřujete naopak nějaké pozitivní dopady konzumace?
10. Pozorujete, že by sledování pornografických materiálů mělo vliv na vaše libido?
11. Jak konzumaci vnímáte sami u sebe a jak ji vnímáte u svého partnera?
12. Jaký vliv má podle vás konzumace pornografie na váš vztah k sexu samotnému?
13. Ovlivnilo nějakým způsobem sledování váš vztah k sobě samému a jak?

Příloha č. 2 - Informovaný souhlas

Informovaný souhlas s využitím výzkumného rozhovoru pro účely zpracování diplomové práce

Subjektivní prožívání intimního vztahu u mužů konzumujících pornografii

Účelem rozhovoru je sběr dat pro kvalitativní výzkum k diplomové práci. Otázky budou zaměřené na oblast prožívání intimního vztahu respondentů a jejich vztah k pornografickým materiálům. Z rozhovoru bude pořízen audio záznam. Respondent není povinen zodpovědět všechny otázky, a také může z rozhovoru kdykoli odstoupit bez udání důvodů. Rozhovor je anonymní. Data, která by mohla vést k identifikaci respondenta, budou v diplomové práci pozměněna, nebo úplně vynechána.

Získané informace budou použity pouze k účelu zpracování diplomové práce.

S výše uvedenými podmínkami souhlasím

Podpis výzkumníka:

Podpis respondenta:

Bibliografické údaje

Jméno a příjmení autorky: Tereza Horníčková

Studijní program: Navazující magisterské prezenční studium psychologie

Studijní obor: Psychologie

Název práce: Subjektivní prožívání intimního vztahu u mužů konzumujících pornografii

Počet stran (bez příloh): 81

Celkový počet stran příloh: 32

Počet titulů české literatury a pramenů: 9

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 112

Počet internetových odkazů: 1

Vedoucí práce: Mgr. Jan Jakub Zlámaný Ph.D.

Rok dokončení práce: 2023

Počty znaků hlavního textu práce (včetně literatury, bez příloh)

Přímé citace: 34 352

Ostatní text: 141 362

Celkový počet znaků: 175 714

Text práce ve formátu PDF:

DP_Hornickova_Subjektivni_prozivani_intimního_vztahu_u_mužu_konzumujících_pornografii

**Posudek vedoucího diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta: Tereza Horníčková

Obor studia: Psychologie

Název práce: Subjektivní prožívání intimního vztahu u mužů konzumujících pornografii

Vedoucí práce: Jan Jakub Zlámaný Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 82

Počet stránek příloh: 22

Počet titulů v seznamu literatury: 112

Výběr tématu

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Závažnost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Oborová přílehlavost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	1			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		2		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	1			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	1			
--	---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	1			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	1			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	1			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	1			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	1			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	1			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	1			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost
výsledků v praxi

	1			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce
(publikace, referáty, apod.)

	1			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Otázka k obhajobě:

Jaké vidí, autorka, rozdíly mezi muži a ženami ve vztahu k pornografii?

Předkládaná práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Autorka ve své práci zkoumá problematiku pornografie a jejího vlivu na prožívání intimního vztahu u mužů. Práci rozdělila standardně na teoretickou a empirickou část. V teoretické části práce se v první kapitole zaměřuje na definici sexuality z hlediska psychologického i biologického a na vlivy, které na ni působí. Druhou kapitolu věnuje tématu intimity a jejímu vymezení v obecném, sexuálním i partnerském kontextu. V třetí kapitole definuje pornografii a nabízí pohled na její historický vývoj. V teoretické části práce nechybí zmínka o předcházejících výzkumech studujících pozitivní i negativní důsledky konzumace pornografie na jedince a pár.

V empirické části práce předkládá výsledky kvalitativního výzkumného šetření. Standardně vymezuje cíl výzkumného šetření, popisuje použité metody, etické aspekty, výběr vzorku, osnovu rozhovoru a reflexe vlastní zkušenosti s tématem. Rozhovory analyzuje pomocí kvalitativní metody interpretativní fenomenologické analýzy IPA. Nechybí záznam o průběhu výzkumu a kapitola a diskuse.

Téma práce je plně v souladu se studovaným oborem.

Formální hledisko:

Z formálního hlediska autorka v prokázala schopnost práce s odbornou literaturou a systematického shromažďování informací o daném tématu. Využívá bohatých, různorodých cizojazyčných bibliografických zdrojů (112), které sestavuje do nových hodnotných souvislostí a poznatků. Autorka je stylisticky zdatná a ve své teoretické práci popisuje všechny podstatné fenomény a pojmy spojené s tématy mužské sexuality, intimity a pornografie. IPA je pěkně a přehledně zpracovaná. V práci neshledávám **vážné** obsahové či formální nedostatky. **Práci hodnotím jako výbornou a doporučuji ji k obhajobě.**

Obsahové hledisko:

Klady: Za největší přínos práce považuji odvahu autorky pustit se prostřednictvím rozhovorů s muži do intimního tématu, získat jejich důvěru otevřít je a sebrat velmi citlivá data. Práce je psána svěžím a čtivým způsobem. Kolegyně ve své práci ukazuje, že téma pornografie je stále velmi nevytěžené v oblasti hloubkových rozhovorů.

Nedostatky formální a obsahové:

Chybí mi zmínka o ženského vztahu k pornografii. (Podr. viz otázka k obhajobě.)

Navrhovaná klasifikace: výborně

Doporučení k obhajobě: doporučuji*

Podpis: Jan Jakub Zlámaný Ph.D.

* nehodící se, škrtněte

**Posudek oponentky diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: Bc. Tereza Horníčková

Obor studia: Psychologie

Název práce: Subjektivní prožívání intimního vztahu u mužů konzumujících pornografii

Oponentka práce: doc. PhDr. Alena Hricová, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 83

Počet stránek příloh: 32

Počet titulů v seznamu literatury: 121

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Oborová příslušnost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	X			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Soutěž¹ ano?

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

	X			
--	---	--	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

	X			
--	---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	X			
--	---	--	--	--

Metody práce

Soutěž¹ ano?

Vhodnost a úroveň použitých metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	X			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	X			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Soutěž¹ ano?

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

X				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	X			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

	X			
--	---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	X			
--	---	--	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěla/a

¹ Soutěž o nejlepší diplomovou práci. Zaškrtněte, pokud práci doporučujete na základě kvalit v dané oblasti hodnocení.

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost
výsledků v praxi

	X			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce
(publikace, referáty, apod.)

	X			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Jak mohlo výzkum zkreslit to, že jste se ptala jako žena mužů na toto téma?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky; v případě doporučení do soutěže o nejlepší DP uveďte nadprůměrné charakteristiky práce v souladu s Vámi výše označeným kritériem formální úrovně, obsahové reprezentativnosti, metodologie a přínosnosti práce pro teorii či praxi):

Práce kvalitní po všech stránkách, velmi pěkně zpracovaná již rešerše zdrojů, silná stránka i ve zpracování dat a výstupech. Nemám k práci žádnou výtku. Téma je aktuální a diskutované.

Doporučuji do soutěže o nejlepší diplomovou práci*

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis: 28.4.2023

* nehodící se škrtněte nebo vymažte